

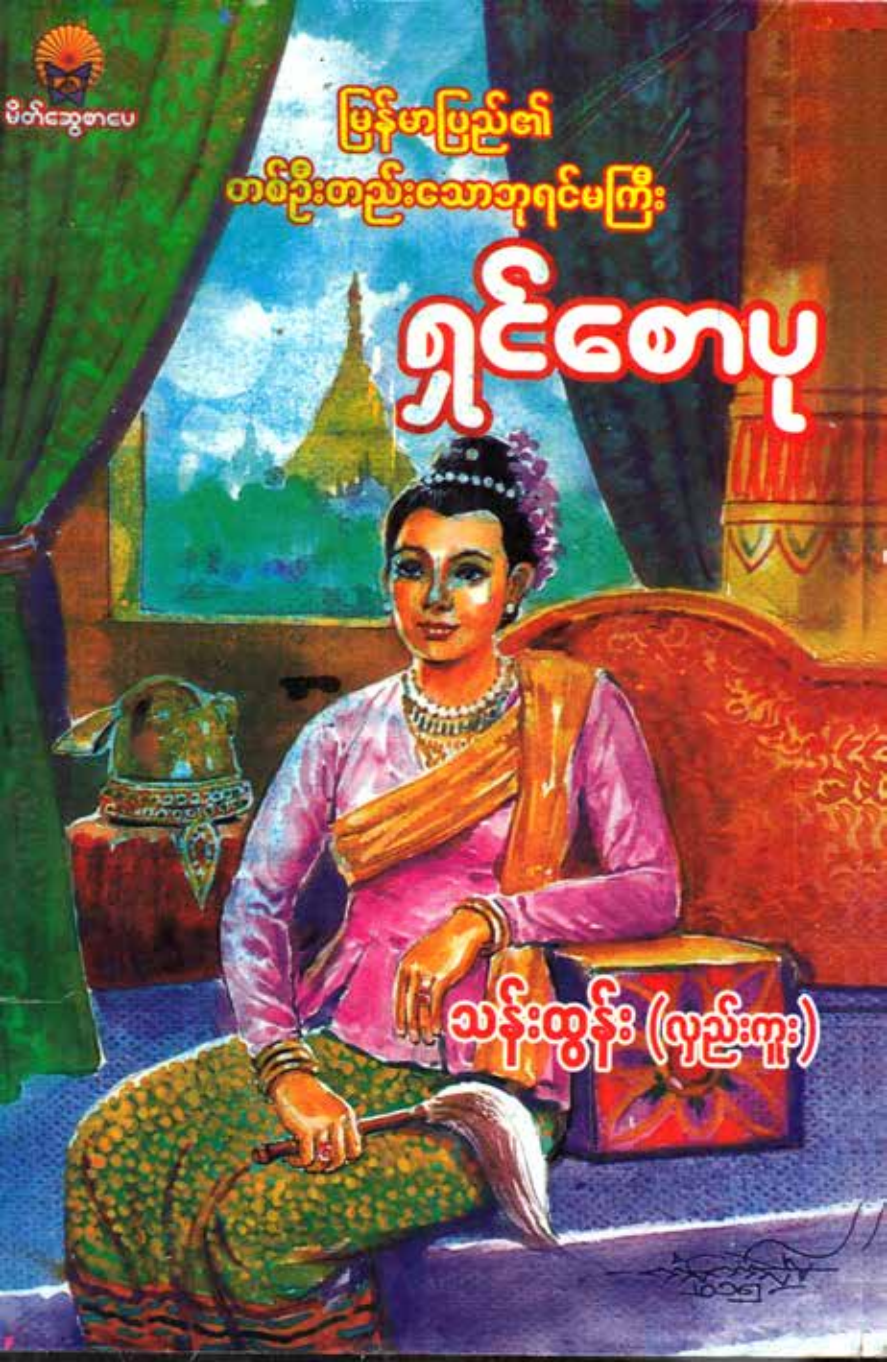

ပိတ်သွေစာပေ

မြန်မာပြည်၏
တစ်ဦးတည်းသောဘုရင်မကြီး

ရှင်စောပု

သန်းထွန်း (လှည်းကူး)

ပုံနှိပ်ရက်စာရင်း

- ပထမအကြိမ် - ၂၀၁၅ အောက်တိုဘာ
- အုပ်စု - ၅၀၀ အုပ်
- တန်ဖိုး - ၇၀၀ ကျပ်
- ပျက်စီးမှုဒီဇိုင်း - ဦးကဲကောင်း
- ကွန်ပျူတာ - ချယ်ဒီမေ(အင်းစိန်)
- အတွင်းစာပေ - ADORN
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးချစ်ညွန့် (၀၀၃၇၄)
- စင်ရတနာစာပေ
- ၂၀၅၊ ၈/၄ လမ်း၊ ပြိုင်ရမ်း
- (က+ခ)ရပ်ကွက်၊ အင်းစိန်။
- ပျက်စီးမှုဒီဇိုင်းနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - ဦးကျော်မင်းစိုး(ပြ-၀၀၄၅၉)
- စိုးမေတ္တာပုံနှိပ်တိုက်
- အမှတ်(၁၇)၊ ၅၆ လမ်း
- ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့။

ပျက်စီးမှုဒီဇိုင်းနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်

သန်းထွန်း(လှည်းကူး) ၃၉၈.၂
 မြန်မာပြည်၏တစ်ဦးတည်းသောဘုရင်မကြီး ရှင်စောပု/
 သန်းထွန်း(လှည်းကူး)၊ ရန်ကင်း၊
 စင်ရတနာစာပေ၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၅။
 ၂၂၈-၈၁၊ ၁၂ x ၁၈ ငွေတိ

**မြန်မာပြည်၏
 တစ်ဦးတည်းသောဘုရင်မကြီး
 ရှင်စောပု**

သန်းထွန်း(လှည်းကူး)

ကော့ကနိုင်းရွာ - ဦးဒွတ်၏
 တလိုင်းစာမှတ်စု ပရပိုက်တွင် ...
 ရှင်စောပုကား ...
 အတိတ်ဘဝက နတ်သမီးဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။
 ဘုရားရှင်အား တောင်သလဲသီးလှူရာဝယ်
 ဘုရားရှင်က-နောင်သောအခါကာလ၌
 ဟံသာဝတီမည်သောပြည်တွင်
 ထင်ရှားသောဘုရင်မဖြစ်လတ္တံ့ -ဟု
 ဗျာဒိတ်တော်ပေးခဲ့သည်။

ဟတ်ကာ

၁။	မွန်တို့ဌာန	၅
၂။	မွန်သုံးရပ်	၁၂
၃။	ဝိဟာရဒေဝီ(ရှင်စောပု)၏ဘဝစကောက်ကြောင်း	၁၆
၄။	ရာဇာဓိရာဇ်၏နေဝင်ချိန်	၁၉
၅။	ဟံသာဝတီနန်းတွင်အရေး	၂၅
၆။	ပါတော်မူရှင်စောပု	၃၄
၇။	မွန်တလှိုင်းဟူသောစကား	၃၉
၈။	အင်းဝဘုရင်နှင့်သုံးဦးဆိုင်မိပုရားပြဿနာ	၄၄
၉။	အင်းဝနှင့်ဟံသာဝတီစေတီပြိုင်မင်းဆက်များ	၄၈
၁၀။	ဟံသာဝတီအလွမ်း	၅၀
၁၁။	မွန်ရဟန်း ၂ပါးနှင့်ရှင်စောပု	၅၅
၁၂။	အမြင်မကြည်လင်သောရှမ်းမိပုရား	၆၀
၁၃။	ဇာယာကြွယ်သောရှင်စောပု	၆၄
၁၄။	လျှို့ဝှက်အကြံအစည်	၇၂
၁၅။	အင်းဝ၏နောက်ဆုံးည	၇၆
၁၆။	မွေးရပ်မြေမှဆီးကြီးခြင်း	၈၂
၁၇။	မွန်တို့၏ဘုရားစေတီပုထိုးများ	၈၇
၁၈။	ဟံသာဝတီပြည့်ရှင်ဗညားရံနတ်ရွာစံခြင်း	၁၁၁
၁၉။	ရှင်စောပုအတွက် နိမိတ်တဘောင်	၁၁၆
၂၀။	ကျေးဇူးရှိသူကိုကျေးဇူးပြုခြင်း	၁၂၁

၂၁။	ရှင်လူထွက်နှစ်ဦး လောကီပညာအားပြိုင်ခြင်း	၁၂၄
၂၂။	အစီအမံကောင်းလှသည့်ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု	၁၃၀
၂၃။	ပုသိမ်မြို့စား၏အကြံအစည်	၁၄၀
၂၄။	ဘုရင်မကြီး၏ပရိယာယ်	၁၄၆
၂၅။	ဟံသာဝတီဆိပ်ကမ်းနှင့်နန်းတွင်းသူဇာ	၁၅၅
၂၆။	မာယာထောင်ဓမ္မာဏ်	၁၆၀
၂၇။	သူရဲကောင်းမင်းညီတုံးခေါ်သမိန်ပရမ်း	၁၆၅
၂၈။	သမိန်ပရမ်းနှင့်လူဝံသတ်ဗွဲ	၁၇၁
၂၉။	သမိန်ပရမ်းနှင့် တစ္ဆေခေါင်းပြတ်	၁၇၄
၃၀။	ဩဇာတစ်ဝါတ်နှင့် ဖျိုဆုတောင်း	၁၇၈
၃၁။	ဓမ္မစေတီကိုထီးနန်းလွှဲအပ်ခြင်း	၁၈၁
၃၂။	ဒဂုန်တွင်စံနေတော်မူသောဘုရင်မကြီးရှင်စောပု	၁၈၈
၃၃။	ဘုရင်မကြီး၏ကုသိုလ်တော်များ	၁၉၁
၃၄။	ရှင်စောပု၏ကျွတ်အေးပါဘုရား	၁၉၇
၃၅။	ရွှေမုဒေတဘုရားနှင့်ရှင်စောပု	၂၀၄
၃၆။	ရွှေတံငုံစေတီတော်နှင့် ရှင်စောပု	၂၀၂
၃၇။	ရာဇာဓိရာဇ်မှသည်ရှင်စောပုအထိ ကျွတ်ခေါက်ဘုရားကုသိုလ်တော်	၂၁၀
၃၈။	ရှင်စောပု၏တဝန်ဂုံ	၂၂၂
၃၉။	အထောက်အကူပြုစာအုပ်များ	၂၂၀

မွန်တို့ဌာနေ

မွန်တို့ဌာနေကား ... မူလတွင် ပုတ္တမကို အခိုင်အမာ အစွဲပြုလျက် ရှိချေသည်။ ယင်းကို “ရာမညတိုင်း” ဟု သမိုင်း သုတေသီအသီးသီးက မှတ်သားကြသည်။ နောင်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ အသီးသီးချဲ့ထွင်လာရာမှ မွန်လူမျိုးတို့နှင့် မွန်ယဉ်ကျေးမှုမှာ ပြန်မာ နိုင်ငံအောက်ပိုင်းတစ်ခုလုံးသို့ လွှမ်းမိုးသွားတော့သည်။

အဓိကအားဖြင့် မွန်တို့အုပ်စိုးခဲ့ကြသော အချက်အချာနေရာ ဒေသတို့ကား ...

- ၁။ ပုတ္တမ မဏ္ဍလ။
- ၂။ ဟံသာဝတီ မဏ္ဍလ (ဥဿာပဲခူး)
- ၃။ ကုသိမ မဏ္ဍလ။ ဟူ၍ တိုင်းကြီး သုံးတိုင်းဖြစ်၏။

တိုင်းတစ်တိုင်းတွင် မြို့ပေါင်း ၃၂-မြို့ကို စုစည်းသိမ်းသွင်းထားကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ကုသိမ မဏ္ဍလတိုင်းဟူသည်မှာ ယခု ပုသိမ်မြို့အဖြစ် ထင်ရှားသော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ မြို့ ၃၂-မြို့ကို စုစည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

မွန်တို့အုပ်စိုးခဲ့သော ရှေးလူကြီးနှင့် မြို့ကြီးများဖြစ်ကြသည့် တံသာဝတီ ၃၂-မြို့၊ ပုသိမ် ၃၂-မြို့၊ ဗဟိုမ ၃၂-မြို့တို့ကို နောက်အခန်းများတွင် ရေးသားဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၇၁၁-ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်ဗညားဦးသည် ဗဟိုမမြို့တွင် နန်းစိုက်စိုးစံနေရာမှ ရေမြေသာဘာဝ အချက်အချာကျသော တံသာဝတီ (ဥဿာပဲခူး)သို့ ပြောင်းရွှေ့နန်းစိုက်တော်မူခဲ့သည်။

ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး၌ မိဖုရား ၅-ဦးရှိခဲ့ရာ ... ထို ၅-ဦးတို့အနက်၊ မိဖုရားသိရိမာတွင် ဖွားမြင်တော်မူ သားတော် တစ်ပါးမှာ ထူးချွန်ထက်မြက်လေ၏။ ထိုသားတော်၏ ငယ်နာမည်မှာ (ဗသုံစက်-ဗညားနွဲ့)ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ခမည်းတော်ဗညားဦးရှိစဉ်ကပင် သားတော် အများအပြားရှိသည့်အနက် ဗညားနွဲ့အား အရေးပေးခံခဲ့ရသည်။ ဗညားနွဲ့တွင် ထူးခြားသည်ကား လျှာတွင် အမဲစက်ပါရှိပြီး၊ အာဇာနည်ရှိသူ၊ ဘုန်းသမ္ဘာကြီးမြင့်သူဟူ၍ ငယ်စဉ်ကပင် မွန်ပုရောဟိတ်တို့ နိမိတ်ဖတ်ခံထားရသူဖြစ်သည်။

ခမည်းတော်ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး ဗညားဦး ကံတော်ကုန်သောအခါ ဗညားနွဲ့သည် “ရာဇာဓိရာဇ်”ဘွဲ့ကို ခံယူလျက် တံသာဝတီထီးနန်းကို ဆက်လက်စိုးစံခဲ့သည်။ ရာဇာဓိရာဇ်တွင် မိဖုရား ၃-ပါးရှိလေ၏။

အိမ်နိမ့်စံဘဝရှိစဉ်က စုံဖက်ခဲ့သော ကြင်ယာတော်မှာ “တလမည်ဒေါ်”ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဖခင်ကို ပုန်ကန်ခြားနား၍ ဒဂုံသို့ လွင့်ပါးနေတော်မူစဉ်အခါက ဒဂုံတွင် မြင်တွေ့စုံဖက်ခဲ့သော ပန်းသည်မလေး “မွေမနိပ်ပိယ”နှင့် ထပ်မံအကြောင်းပါသည်။ နောင်တွင် ပန်းသည်မလေးကို ရာဇဓိရာဇ်သည် အမြတ်နိုးဆုံး ဖြစ်သဖြင့် “ရာဇာဒေဝီ”ဘွဲ့ဖြင့် မိဖုရားအရာ မြှောက်ခဲ့သည်။ တတိယမိဖုရားမှာ မိမိအထွတ်အထိပ်ရောက်တော်မူပူ စုံဖက်ခဲ့သော မိဖုရား သုဒ္ဓိမာယာဖြစ်သည်။

နန်းတက်မှ လက်ဆက်ခဲ့သော မိဖုရားသုဒ္ဓိမာယာမှာ သားတော် နှစ်ပါးနှင့် သမီးတော် တစ်ပါး ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ထိုသမီးတော်အမည်မှာ “သခင်ကျော်ဘို”ဟူ၍ ပုညဒေါ်ခဲ့သည်။ ထိုသခင်ကျော်ဘိုကား ... နောင်တွင် ရှင်စောပုဘုရင်မကြီး ဖြစ်လာမည့် သူပင်တည်း။

သူ့ကို သက္ကရာဇ် ၇၅၅-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၂-ရက်၊

ဗုဒ္ဓဘုရားနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူ၏။ မွေးစကပင် အရည်အသွေး လှပ၍ အသားအရောင် ပြူဖြူဝင်းဝင်း အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိသောကြောင့် ရာဇာဓိရာဇ်၏ အရိုးတော်သူ၊ မင်းသမီးပျိုကြီး မဟာဒေဝီက ယုယ မြတ်နိုးစွာ မွေးမြူ၍ မွန်အမည်အားဖြင့် 'တခင်စံဖော်'၊ မြန်မာသံနှင့် 'သခင်ကျော်တို့' ဟု မှည့်ခဲ့သည်။ မြန်မာအဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် 'မြေးဖြူပ' ဟူ၍ ချစ်စနိုးခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မြေးဖြူပလေးကား ဘွားအေဖြစ်သူ မဟာဒေဝီ၏ ယုယခြင်း အောက်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရလေသည်။ မဟာဒေဝီမှာ ရာဇာဓိရာဇ်က ဒဂုံမြို့ကို အပိုင်စားပေးထားလေသဖြင့် ငယ်စဉ်ကပင် တံသာဝတီ- ဥဿာပဲခူးမှ ဒဂုံဆံတော်ရှင် ရွှေတိဂုံအား ပူးမြော်ရန် ဘွားအေနှင့် အမြဲလိုက်ပါခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

မြေးဖြူပလေး အသက် ၁၂-နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်လေသော် ဘွားအေကြီး မဟာဒေဝီကံတော်ကုန်လေရာ၊ ဒဂုံကို မဟာဒေဝီ အပိုင်စားရသကဲ့သို့ မြေးဖြူပလေးက ဆက်လက်အပိုင်စားခွင့် ရခဲ့သည်။

မှတ်ချက်။ [အချို့ရာဇဝင်တို့၌ ဗုဒ္ဓဘုရားသမီးဖြစ်သော ရှင်စောပုမင်းသမီးအား ငယ်စဉ်က "ဝိတာရ ဒေဝီ" ဟု ခေါ်တွင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။]

မွန်ဘုရင်ရာဇာဓိရာဇ်ကား စစ်ရေးတွင် သူရသတ္တိနှင့် ပြီး ပြည့်စုံသူဖြစ်သည်။ ပညာရှိအမတ်များကို မြှောက်စားခြင်း၊ သူရဲ သူခိုတို့အား အရာပေးခြင်း၊ စစ်ဆင် စစ်မြင်းတို့အား မွေးမြူ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ စစ်လှေစစ်ကဲတို့အား ကြံ့ခိုင်စေခြင်းဖြင့် ခေတ်ပြိုင် မင်းများ၏ လေးစားထိတ်လန့်ခြင်းကို ခံရသူဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာဘုရင်အဆက်ဆက် မွန်ဘုရင် ရာဇာဓိရာဇ်အား အလစ်မပေး ဝံ့ဘဲ ရှိခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနှင့်မွန်တို့မှာလည်း သူတစ်ပြန်၊ ကိုယ် တစ်ပြန်ဖြင့် အနှစ် ၄၀ ကြာသည်ထိ စစ်ပွဲများ ကြာရှည်စွာ တိုက်ခိုက် နေဆဲကာလဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်အခါက မိုးလအခါကျလျှင် စစ်ပွဲတိုက်ခိုက်ခြင်းကို နှစ်ဘက်မင်းတို့ သဘောတူရပ်ဆိုင်း၍ တိုင်းပြည်၏ ထုတ်ကုန် ဖြစ်သည့် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းအမှုကို ပြုကြသည်။ ခြေခင်း လက်ခင်း သာယာ၍ မိုးလွန်၊ ဆောင်းအစဉ် နှစ်ဘက် စစ်မြှူ၍ ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် မွန်မြန်မာစစ်ပွဲမှာ နိုင်ငံသမိုင်းတစ်လျှောက် နှစ် ၄၀အထိ ကြာရှည်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ ရသည်။

မြန်မာဘုရင်အဆက်ဆက်သည်လည်း အင်းဝ၊ ပြည်၊ တောင်ငူ ရှိ သစ္စာခံမင်းတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ မွန်တို့ကို တိုက်စစ်ဆင်ခဲ့သည်။

မွန်တို့သည်လည်း တံသာဝတီ(ဥဒ္ဓါပဲခူး)မှ ပုသိမ်စား၊ မုတ္တမစား တို့မှ သစ္စာခံမင်းတို့ ပူးပေါင်း၍ ခံစစ်ပြုသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ရေးတွင် မွန်ပြန်ဟာတိုက်ပွဲတို့၌ ပြတ်ပြတ်သားသား နိုင်ကြသည် ဟူ၍ မရှိခဲ့ပေ။ သို့ဖြင့် - ကြာသော် စစ်ပမ်းလာကြပြန်ပြီး ရာသီဥတုဆိုးဝါးလာပြန်သဖြင့် စစ်တိုက်ခြင်းအလုပ်ကို ခေတ္တရပ်နား ကြပြန်သည်။

ရာဇာဓိရာဇ်လက်ထက် မွန်တိုင်းကြီးသုံးတိုင်း။

မွန်သဦးရပ်

မွန်တို့၏ တိုင်းကြီး ၃-တိုင်းကား

- ၁။ တံသာဝတီ(ဥဿာပဲခူး)မဏ္ဍလ။
 - ၂။ ပုသိမ်(ကုသိမ်)မဏ္ဍလ။
 - ၃။ မုတ္တမ-မဏ္ဍလ
- ဟူ၍ဖြစ်သည်။

တံသာဝတီ(ဥဿာပဲခူး)မဏ္ဍလတွင်

- ၁။ ကျောက်မော် ... ၂။ အမ်း ... ၃။ ဒုန်ဇရပ် ...
- ၄။ လှည်းကူး ... ၅။ စစ်တောင်း ... ၆။ ဒင်းမဲ ...
- ၇။ ဇွဲသဘုံ ... ၈။ အသား ... ၉။ မော်လုံ ...
- ၁၀။ လဝွန်ဗျည်း ... ၁၁။ ခရိမ် ... ၁၂။ မအူ ...
- ၁၃။ ရမ္မာနဂိုရ် ... ၁၄။ ရမ္မာဝတီ ... ၁၅။ မှော်ပိ ...

- ၁၆။ လှိုင် ... ၁၇။ ဆောင်းလင်း ... ၁၈။ ထန်းတောကြီး
 - ၁၉။ တိတွတ် ... ၂၀။ ငွေ့ ... ၂၁။ လောင်းတူ ...
 - ၂၂။ ဘားအိုင် ... ၂၃။ တုံခန်း ... ၂၄။ ရဲနွယ် ...
 - ၂၅။ မေရဉ္ဇယ ... ၂၆။ ဘင်္ဂပေါင် ... ၂၇။ ရဲလှ ...
 - ၂၈။ လောလိယ ... ၂၉။ ယွန်းစလင်း ... ၃၀။ ဝင်းပြိုင် ...
 - ၃၁။ ယွန်းစင်း ... ၃၂။ တံသာဝတီမဏ္ဍလ
- စုစုပေါင်း - တံသာဝတီမဏ္ဍလ ၃၂-မြို့။

ပုသိမ်မဏ္ဍလတွင်

- ၁။ ပုသိမ် ... ၂။ တိုင်းကြီး ... ၃။ မော်တင် ...
- ၄။ ကျွဲကူး ... ၅။ ဘမ်းဖြူ ... ၆။ ကျောက်တမော့
- ၇။ ပန်းမ ... ၈။ ဆိတ်ကြီး ... ၉။ ကျွဲတုံ ...
- ၁၀။ မြောင်းမြ ... ၁၁။ သစ်ရောင်းချောင်း ... ၁၂။ တကောင်းဘုရား
- ၁၃။ ကျွဲထရော် ... ၁၄။ ထောင်လုံ ... ၁၅။ ပန်တောကြည်
- ၁၆။ သာရထေရီ ... ၁၇။ ဒိဋ္ဌိ ... ၁၈။ ဂူထွတ် ...
- ၁၉။ ကျိုက်ထော် ... ၂၀။ မန်းကြာ ... ၂၁။ ပန်းတောကြီး
- ၂၂။ သီအိမြို့ ... ၂၃။ ဘိုးတော်ဘုရားကြီး ... ၂၄။ ခေနံ ...
- ၂၅။ ခသောဒရာ ... ၂၆။ ထမ်းပူး ... ၂၇။ သိမ်ချောင်း

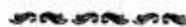
၂၀။ ကျောက်ချောင်းကြီး ၂၉။ သပြင်းတုံး ၃၀။ ခနဲပြု
 ၃၁။ ဇွန်နန်း ၃၂။ ခဲပေါင်
 စုစုပေါင်း - ပုသိမ်မဏ္ဍလ ၃၂-မြို့။

မုတ္တမ မဏ္ဍလ ၃၂-မြို့ကား

၁။ ကောပိန်	၂။ ကျိုင်း	၃။ ဇွယ်ယ
၄။ ကျိတ်	၅။ အောင်စို	၆။ မြဝတီ
၇။ ပေါင်	၈။ သဇိုင်	၉။ ထားကျိုင်
၁၀။ လှိုင်းဘွဲ့	၁၁။ မော်လမြိုင်	၁၂။ အတ္တရံ
၁၃။ ဝင်ယော်	၁၄။ ဝါခရူ	၁၅။ လခိုင်း
၁၆။ ရေး	၁၇။ ဘီလူးကျွန်း	၁၈။ ရေယံ
၁၉။ ဇရာ	၂၀။ ကွန်း	၂၁။ ဇမိ
၂၂။ လကွန်းဗျည်း	၂၃။ မြိုင်	၂၄။ အလှိုင်
၂၅။ ရင်းငြိမ်	၂၆။ ကော့	၂၇။ တုံဝန်း
၂၈။ အိမြစ်	၂၉။ အိဝဲ	၃၀။ တိုက်ကုလား
၃၁။ ယင်အုံ	၃၂။ ဘုံကမိ	

စုစုပေါင်း - မုတ္တမ ၃၂-မြို့။

တိုင်း သုံးရပ်တွင် မြို့ရွာပေါင်း ၉၆-မြို့ဖြင့် အစုအဖွဲ့
 စီရင်တွင် အုပ်ချုပ်တော်မူခဲ့သည်။ သစ္စာစောင့်သိ ရိုသေသော
 မြို့စား၊ နယ်စားအသီးသီးကို အဆောင်အယောင်၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး
 တို့ဖြင့် ချီးမြှင့်ပေးသနားခဲ့လေ၏။

ဝိဟာရဒေဝီ (ရှင်စောဗု) ၏ ဘဝကောက်ကြောင်း

မွန်မင်းသမီး ဝိဟာရဒေဝီကား သက္ကရာဇ် ၇၇၅-ခုနှစ်တွင် သက်တော် ၂၀-နှစ်တင်းတင်း ပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အရွယ်ကောင်းချိန်ဖြစ်သဖြင့် အဆင်းအင်္ကျီလှပခြင်း၊ လုံးရပ်သဏ္ဍာန်ပြေပြစ်ခြင်း၊ စကားပြောအရာတွင် ချေခံလိမ္မာခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် နန်းတွင်း၌ ဂုဏ်သတင်းမွှေးထုံသင်းလျက် ရှိ၏။ မင်းသမီးလေးကို မြင်ရသူအပို စိတ်နှလုံးချမ်းမြေ့ ကြည်လင်စေသည့် ညိုဖိတ်ဆွဲငင်အား အပြည့်ရှိသည်။

ငယ်စဉ်ကပင် ဘုရားရှင်နှင့် ဘာသာတရားကို ရိုသေကိုင်းရှိုင်းခြင်းအမှု ရှိလေရာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ကိုယ်နှုတ်အမူအရာတို့က ဆင့်ကဲနေပြန်သည်။ ဣန္ဒြေရှိခြင်းကပင် မင်းသမီးလေး၏ ဂုဏ်ကို ပိုမိုတက်စေခဲ့သည်။ အရွယ်ရောက်နေပြီဖြစ်သော ခမည်းတော် ရာဇာဓိရာဇ်သည် သမီးတော်အား မိမိတူတော်မောင်ဖြစ်သည့် ပုတ္တမစား သမိန်စည်သူနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးခဲ့သည်။

သမိန်စည်သူနှင့် သမီးတော် ၂-ပါး၊ သားတော် ၁-ပါး ပေါင်း ၃-ပါး ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

- ၁။ သမီးကြီး နဲတကာထော် (မိပကာထော်)
- ၂။ သမီးလတ် နဲတကာသင် (မိပကာသင်)
- ၃။ သားတော် ဗညားဗရူးတို့ဖြစ်၏။

မင်းသမီးလေးအပို အိမ်ထောင်ရေးကံမကောင်းခဲ့ချေ။ အိမ်ထောင်သက် ၅-နှစ်အရတွင် သက္ကရာဇ် ၇၈၀-ပြည့်နှစ်၌ ဘဝကြင်ဖော်ဖြစ်သော် သမိန်စည်သူသည် ရုတ်တရက် အဖျားအနာဖြင့် ကံတော်ကုန်ခဲ့ ရှာလေ၏။ အသက်အရွယ် ၂၅-နှစ်သာ ရှိသေးသော မင်းသမီးလေးမှာ သားတော်၊ သမီးတော် သုံးယောက် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် မုဆိုးမဘဝ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ကံအကြောင်း မလှရှာသော ယင်းတို့မိသားစုအား မောင်တော်
 အရင်းဖြစ်သည့် ဗညားရံက ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ထားကာ အပါးတွင်
 နေစေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ မင်းသမီးလေးမှာ တရားဓမ္မကို ပိုမို
 လိုက်စားခဲ့တော့၏။ ဝေမည်းတော် ရာဇာဓိရာဇ် ဘုန်းအရှိန်အင်္ဂါ
 မောင်တော်ရင်း ဗညားရံ၏ အစောင့်အရှောက်တို့ကြောင့် ဘဝကို
 အေးချမ်းစွာ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။

ရာဇာဓိရာဇ်၏နေဝင်ချိန်

ရာဇာဓိရာဇ်ကား မွန်ပိုင်း ၃-ရပ်ကို အုပ်စိုးတော်မူစဉ် ပုသိမ်၊
 ပုတ္တမ အစရှိသော မွန်တိုင်းမြို့ရပ်အသီးသီးမှ ပုန်ကန်ထကြွ
 အာခံသူတို့အား ၃-နှစ်တာမျှ နှိမ်နင်းတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင်
 အင်းဝဘုရင်(မြန်မာဘုရင်)မင်းခေါင်နှင့် ၆-နှစ်ကြာမျှ စစ်တိုက်ခဲ့သည်။
 မွန်နှင့်မြန်မာ စစ်မပြုတမ်း ကတိသစ္စာထားကြ၍ ၂၂-နှစ်တာမျှ
 စစ်မခင်းကြ။ သို့သော် မင်းရဲကျော်စွာလက်ထက်၌ ၃-နှစ် ကြာသည်
 အထိ စစ်ပွဲများကို ပြန်လည်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

ဘုရင်မင်းခေါင်နှင့်လည်း ၂-နှစ်ကြာမျှ ထပ်မံ စစ်ကစားကြ
 ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် ရာဇာဓိရာဇ်၏ နန်းသက်တစ်လျှောက်၌ အေးအေး
 လူလူနေသည်ဟူ၍ မရှိ။ မြန်မာတို့နှင့် စစ်ဆင်ကစားနေရသည့်

အချိန်က ပိုများခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အားလပ်သည့်အချိန်ရတိုင်း ဆင်ရိုင်း ကျုံးသွင်းဖမ်းခြင်း၊ ဆင်ရိုင်းကြော့ခြင်းအမှုကို ကိုယ်တော် တိုင် ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် လုပ်ဆောင်တော် မူလေ့ရှိ၏။ ဤ ဆင် ကြော့ခြင်း ဝါသနာထုံမှုသည်ပင် ရာဇာဓိရာဇ်၏အသက်ကို တိုခဲ့ စေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ၌ ရာဇာဓိရာဇ်သည် “လဗ္ဗတ်သလ္လတ် တော”သို့ တောကစားထွက်တော်မူ၍ ဆင်ရုံ ဆင်ကြော့ သွားတော် မူလေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်သည် သီတရာယန ဆင်လိမ္မာကို ရွှေကြိုး တန်ဆာများတင်၍ စီးတော်မူသည်။ အစွယ်ကောင်းသော ဆင်ရုံ များစွာနှင့် တောတွင်းသို့ ချီတော်မူလေ၏။ ဆင်ကြီး၊ ဆင်ငယ် များကို အစဉ်အတိုင်းစီး၍ ချီကြရာ တောနက်တွင်းသို့ ရောက်သော် တောဆင်ရိုင်းတစ်အုပ်နှင့် တိုးလေတော့သည်။ ဆင်ဦးစီးကို တော ဆင်အုပ်ဘက်သို့ ချီတ်သွင်းစေရန် မိန့်၍ ဆင်ရိုင်းများအား လိုက် ထိုးတော်မူ၏။ တောဆင်ရိုင်းအုပ်သည်လည်း အလဲလဲ အကွဲကွဲဖြင့် ပြေးမိပြေးရာ အုပ်ခွဲ၍ ပြေးကြလေ၏။

ထိုအခိုက် အမြင့် ၅-ပေခန့်ရှိ အစွယ်ကောက်ကောက်နှင့် ဆင်ပေါက်တစ်စီးသည် ရာဇာဓိရာဇ်စီးတော်မူသည့် ဆင်လိမ္မာကြီး ရှေ့သို့ ပြေးဝင်လာသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ချွန်းဖွင့်၍ ယင်း

ဆင်နောက်ကိုမိအောင် လိုက်လေ၏။ မမှီမကမ်း၌ လွန်ကျော့ကို ပစ်၍ ဖမ်းတော်မူရာ ဆင်ပေါက်၏ခြေတွင် ကျော့စွပ်မိလေ၏။

ဆင်ပေါက်သည်လည်း ခြေတွင် ကျော့ကွင်း ချုပ်စွပ်လျက်နှင့် အားကုန်ပြေးလေသည်။ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း စီးတော်ဆင်ကို ချွန်း ပေါက်သော်လည်း မမိ။ လွန်ကြိုးကိုလက်ဖြင့် တုံ့ဆွဲလျက် ဆင် ထက်မှ ရုတ်တရက် ပြုတ်ကျရှာလေ၏။ ပေါင်သားထက်တွင် လွန်ပြုတ်မိ၍ ကြီးစွာ ကြီးရာအတိုင်း ရှုနာလေ၏။ ဆင်ရုံများလည်း တောဆင်ပေါက်ကို ဝိုင်းဝန်း၍ ညှပ်ဖမ်းယူကြသည်။

ရာဇာဓိရာဇ်ကား ... ထိုဆင်ရိုင်းကို ရံရာ၌ ပေါင်သား ထက်တွင် လွန်ပြုတ်မိသဖြင့် ရှုနာသောဒဏ်ရာမှာ အငိုးထိတိုင်အောင် ရောက်၍ ကြီးမားလေ၏။ သွေးတို့လည်း အများအပြား လွန်မင်းစွာ ထွက်လေသဖြင့် ဝေဒနာသည်းစွာ ဟံသာဝတီရွှေနန်းသို့ အဆော တလျှင် ပြန်တော်မူခဲ့ရသည်။ ထိုအနာကို နန်းတော်ရှိ နန်းတွင်း သမားတော်များနှင့် ကြပ်မတ်ကုစားသော်လည်း (၇)ရက်တိုင်သည် ရှိသည်တိုင် မလျော့ပါ။ အနာရှိန်တက်သဖြင့် သတိမရတစ်ချက်၊ ရတစ်ချက်ဖြစ်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ရာဇာဓိရာဇ်လည်း ... “ဦးအနားကား သည်းသည်၊ မပျောက်နိုင်တော့ပြီ”

မှူးမတ်သေနာပတိကြီးငယ်များအား မိမိဘေးသို့ အစုံအညီ ခေါ်တော်မူလေ၏။ မှူးမတ်သေနာပတိတို့နှင့် “ဒေါ်ဗညား”တို့ စုံညီကြသော် ဤသို့ မိန့်တော်မူလေ၏။

“သည်တစ်ကြိမ် ငါနာသည်မှာ ငါ့ကိုယ်တွင်း၌ လွန်စွာပူလောင် နေသည်။ မီးလောင်သလိုဖြစ်သွားပုံ။ သည်နေ့မှာ မင်းတို့အား ပစ်၍ ငါသွားရမည့်နေ့ရက်ကာလသို့ တိုင်ပြီဟု ငါမှတ်သည်။ မင်းတို့အားလုံးကို ငါခွင့်တောင်းပါသည်။ အဝေးမှာရှိသော ငါ့သား တော် မင်းညီတောင် ၂-ပါးအား ငါပူပင်မိသေးသည်။ ယခု ငါ့ သားတော်ကြီး ဗညားကျွန်းလည်း ငါ့အပါးမှာ မရှိ။ သားတော် အလတ်ရာဇမနုလည်း မရှိ။ သူတို့အားခေါ်၍ မိတော့မည် မဟုတ် ပြီ။”

အကယ်၍ ငါ့ကုသိုလ်ကံကုန်ခဲ့ပါလျှင် ငါ့ကိုလည်း မင်းတို့ သတိရအောက်မေ့ကြပါဦး။ ယခင်အခါများမှာ မင်းတို့အား ငါ ကူညီရိုင်းပင်းသမှု ပြုခဲ့သည်များကို မင်းတို့ သတိရပါက နန်း စည်းစိမ်သမ္ပတို့ကို လက်ဆက်စံစားမည့် ငါ့သားတော်ကြီးအား မင်းတို့ ကူညီထောက်ပံ့ စောင့်ရှောက်ရစ်ကြပါလော့။ သားတော် အလတ် ရာဇမနုကိုလည်း ငါ့မှာခဲ့မည်။ ငါ့အား သတိရအောက်မေ့ ပြီး နောင်တော်ကို ကူညီရိုင်းပင်းပါလော့ -”ဟူ၍ မိန့်တော်မူလေ၏။

ဆက်လက်၍ သားတော်အငယ်ကို ဩဝါဒပေးခဲ့သည်မှာ...

“ခမည်းတော်ကံတော်ကုန်ပြီးပါက နောင်တော်ကြီးအား ခမည်းတော်အလား ရိုသေလေးစားရမည်။ မင်းညီနောင် အချင်းချင်း စိတ်တူသဘောတူ ညီညွတ်မှု ရှိကြပါ။ စိတ်ဝမ်းမကွဲကြနှင့်။ ရန်သူ စစ်ဘေးနှင့် ကြုံလာလျှင် မင်းညီနောင်အချင်းချင်း ညီညီညွတ်ညွတ် စည်းလုံးညီညာစွာဖြင့် ကူညီတိုက်ခိုက်ကြပါ။ မြို့ရွာများကို ခိုင်ခန့် အောင် စောင့်ထိန်းပါ။”

ဟု မှာတော်မူလေ၏။ ထို့အပြင် မှူးမတ်သေနာပတိများအား ဆက်လက်မှာတော် မူပြန်လေ၏။

“ငါ ပြုထားသော အရေးအရာ၊ အမှုကိစ္စဟူသမျှ အပြီးတိုင် မရောက်သေးသည်ကို ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်သွားရန် ငါ့သား တော်များအား ညွှန်ပြကြပါ။ အခြားတစ်ဘက်မှာ မင်းတို့သေနာပတိ မှူးမတ်ခိုလ်ပါ ကြီးငယ်များသည် ယခင်အခါများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မှားယွင်းသောအမှုကို ပြုခဲ့ကြသဖြင့် ငါ၏ရာဇအဏ်ကို ခံခဲ့ရသည်လည်း ရှိပေမည်။

ငါ့ရိုက်ပုတ် ထုံးနှက်ထားသည်လည်း ရှိပေမည်။ ... သည် အတွက် ငါ့အား အပြစ်လွှတ်ကြပို့ မင်းတို့အား ငါ တောင်းပန် ပီသည်။ ငါ့အပြစ်ကို မင်းတို့သည်ခံပေးကြပါလော့။”

•• ဤသို့ တတွတ်တွတ် မှာကြားတော်မူပြီးနောက် ဝေဒနာ သည်းလွန်းကာ အနာဖိစီးလာလေသဖြင့် မိန်းမောသွားလေ၏။ ထို့နောက် ရာဇာဓိရာဇ်သည် ထိုအနာဝေဒနာဖြင့်ပင် ကံတော်ကုန်ခဲ့ ရရှာလေ၏။

ရာဇာဓိရာဇ်ကံကုန်ချိန်၌ သ ကံတော် ၅၄-နှစ်သာလျှင် ရှိပေ သေးသည်။ သမီးတော် ဝိတာရဒေဝီ(ရှင်စောပု)လည်း သည်းထန်စွာ ပိုကြွေးလေ၏။• မောင်တော်ဆုံးပါးပြီးချိန်၌ ခမည်းတော်အရိပ်တွင် ခိုလှုံနေစဉ်၊ ကံတော်ကုန်ရှာသွားသည့်အတွက် ယူကြီးမရ ဖြစ်ရ လေ၏။

• ဖခင်လည်းဆုံး၊ လင်လည်းဆုံးပြီးသည့်နောက်ဝယ် မုဆိုးမ ငယ်လေး ဝိတာရဒေဝီမင်းသမီး(ရှင်စောပု)သည် လောကဓမ္မ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းအား များစွာ သံဝေဂရခဲ့လေတော့၏။ သည့် နောက်ပိုင်းတွင် မင်းသမီးသည် ရွှေမုတေစေတီနှင့် ဒဂုန်ဆံတော်ရှင် (ရွှေတိဂုံ)တို့အား ကူးလူးသွားလာလျက် ပူးမြော်ကြည်ညိုရင်း စိတ်ကို ဓမ္မတွင် နှစ်ထားခဲ့လေ၏။

ပံသောဝတီနန်းတွင်းအရေး

ရာဇာဓိရာဇ် နတ်ရွာခံတော်မူလေလျှင် မျူးမတ်သေနာပတိ များသည် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ၍ ပိပွဲဆင်ကြလေ၏။ ရာဇာဓိရာဇ်၏ ရုပ်အလောင်းကို ရှေးမင်းတို့၏ ထုံးစံရှိသည့်အတိုင်း ရွှေကြုတ်၌ ထည့်၍ ပြင်ဆင်ထား၏။ ဆီမီးတန်ဆောင်၊ ပန်းမလ်အဖွေးနံ့သာများ၊ ကန်တော့ပွဲနှင့် ပူဇော်သက္ကာရပြုဖွယ်ပစ္စည်း မျိုးစုံတို့ဖြင့် ဖွမ်းမံ ထားကြသည်။ မျူးမတ်သေနာပတိများသည် စိတ်သဘောတူညီ၍ စည်းလုံးညီညွတ်ကြသည်။

အချင်းချင်းဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပြီးသော် မုတ္တမစားသားတော် ကြီး ဗညားကျန်းအား သွားရောက်ကြိုဆို၍ ရွှေနန်းထက်တင်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဆင်တပ်နှင့်တကွ စစ်သေနင်္ဂဗျူဟာ စီရင်၍

သူရဲ၊ သူခက်များနှင့် ပုတ္တမသို့ ချီလေသည်။ ပုတ္တမသို့ ရောက်သော် မှူးမတ်သေနာပတိများသည် သားအကြီးဖြစ်သူ ဗညားကျန်းထံ ဝင်ရောက်ရှိခိုး၍ ခမည်းတော်ရာဇာဓိရာဇ် နတ်ရွာစံကြောင်းကို လျှောက်တင်ကြသည်။ ထို့ပြင် မှူးမတ်တို့က ရာဇာဓိရာဇ်၏ အမှာစကားကို လျှောက်တင်ကြလေ၏။

“အရှင်ဗမည်းတော်ကား၊ သားတော်ကြီးအား ရာဇသမ္ပတ္တိ အပ်နှင်းရန် မိန့်တော်မူသဖြင့် တံသာဝတီရွှေမြို့တော်သို့ ကြွရောက် ပါရန် ကျွန်ုပ်တို့ လာရောက်ကြိုဆို ပင့်ဆောင်ပါသည်။”

ထို့နောက် သားတော်အလတ် ရာဇမနုအားလည်း ခမည်းတော် ရာဇာဓိရာဇ်၏ မှာထားပုံများကို တစ်လုံးမကျန် လျှောက် တင်ကြသည်။ ဗညားကျန်းလည်း ခမည်းတော်နတ်ရွာစံကြောင်းကို ကြားသိရသည်နှင့် လွန်စာဝမ်းနည်းကြေကွဲ၍ ပိုကြွေးတော် မူလေ၏။ ရာဇမနုလည်း ထိုနည်းနှင့်ပင် ပိုလေ၏။ ခမည်းတော်၏ရုဏ်ကျေးဇူး များကို သတိရအောက်မေ့ကြ၏။ ဗညားကျန်းသည် ညီတော် ရာဇမနုနှင့် ဆွေးနွေးလေသည်။

“ညီတော် ... သည်သို့ဖြစ်လျှင် ငါတို့ ညီအစ်ကို တံသာဝတီ သို့ အပြန်ဆုံးသွားမှ သင့်တော်ပေရောမည်။ ... ခမည်းတော်၏ ရုပ်အလောင်းကို ကန်တော့ရပေမည်။”

“ဤသို့ဆိုလျှင် မဆိုင်းမလင့် သွားကြစို့။”

မင်းညီနောင်နှစ်ပါးသည် အဆောတလျှင်ဖြင့် ရွှေငွေရတနာ၊ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ယူဆောင်၍ မှူးမတ်သေနာပတိများနှင့်တကွ ဆင်ထက်သို့ တင်ကြလေ၏။ ပုတ္တမမှ စစ်အင်္ဂါရပ်နှင့် အချိအပြင်း ချီလာသော ညီနောင်နှစ်ယောက်တို့အား တံသာဝတီမှ ထွက်လင့်၍ ကြိုဆိုကြလေ၏။ လမ်းခုလတ်တွင် ပုတ္တမသားတို့နှင့် တံသာဝတီ ဆီးကြိုတပ်များ ပေါင်းဆုံပြီးသော် စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် သားတော် နှစ်ပါးတို့အား ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

တံသာဝတီမြို့ဝင်တံခါးအရောက်တွင် မြို့တွင်းမှ မှူးမတ် သေနာပတိများသည် ရှေးထုံးအစဉ်အလာအတိုင်း ရာဇပုတ္တ(၁) ရသဖြစ်သော ဗညားကျန်းနှင့် ရာဇမနုတို့ကို မြို့နန်းတွင်းသို့ ရွှေဝါတော်ဖြင့် ပင့်ဆောင်ကြလေ၏။ မင်းသမီး ရှင်စောပုလည်း ခမည်းတော်၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံမည့်အစ်ကိုတော်တို့အား မျက်ရည်ဝေ့သိကာဖြင့် ကြိုဆိုလေ၏။

ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်သော် မှူးမတ်သေနာပတိများအား တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ နိုင်ငံရေးရာကိစ္စများကို ပေးပြန်စေရမည်။ ရာဇမနုသည် ခမည်းတော်၏ရုပ်အလောင်းရှိရာ နန်းပြာသာဒ်သို့ တက်၍ ရွှေခွက်ဖြင့် ပူဇော်ဇွယ်ပစ္စည်းများကိုယူပြီး နောင်တော်အား ပေး

လေ၏။ နောင်တော်ဗညားကျန်းသည် ခမည်းတော်၏ ရုပ်အလောင်းကို ကန်တော့ဝတ်ပြု၍

“ခမည်းတော်ဘုရား၊ သားတော်တစ်ကြိမ်တစ်ခါက ဒေမည်းတော်အား ပုန်ကန်ခြားနားခဲ့ဖူးပါသည်။ သည့်အတွက် အပြစ်ရှိလျှင် ခွင့်လွှတ်တော်မူပါ”

ဟူ၍ ဆိုနှင့်ကြေကွဲစွာ လျှောက်တင်လေ၏။

ထို့နောက် ဗညားကျန်းသည် ဖူးမတ်သေနာပတိ၊ မဟာရာဇာ၊ ပုရောဟိတ်နှင့်ဘာကွ ညီတော်ရာဇာမနုတို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်တော်မူလေ၏။ မြို့ရွာအရေး၊ နိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးပြီးလျှင် ရာဇပုတ္တလ်ရဿ၊ သားတော်အကြီးဗညားကျန်းအား ရာဇဘိသေက အပြစ် မင်းမြှောက်ရန် စီမံကြလေ၏။ ရှေးမင်းတို့နည်းတူ ခမည်းတော်ဘုရား နတ်ရွာလားမည်ဖြစ်၍ သားတော်ကြီးအား ရာဇဘိသေက ခံရန် “ဝိမိ” အစီအရင် ကိစ္စရပ်များကို ပြုလုပ်စီမံကြသည်။ ရေသဖန်းသားဖြင့် ပြာသာဒ်ကြီးတစ်ဆောင်ကို စောလျှင်စွာ ဆောက်လုပ်စေလေ၏။

အချိန်ကောင်း၊ အခါကောင်းကို တွက်ချက်၍ ရယူပြီးသော် သားတော်ကြီးဗညားကျန်းအား ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်ရန် ပင့်ဆောင်ကြသည်။ ဗညားကျန်းသည် ကျားသားရေ၊ ဝက်ဝံသားရေ

တို့ဖြင့် ခင်းကျင်းထားသည့် ဥဒုပ္ပရ ပြာသာဒ်ထက်တွင် တက်၍ ထိုင်တော်မူ၏။ သမင်ရာဇာတို့က မင်္ဂလာပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဖတ်သရဏ္ဍယ်သည်နှင့် ပုဏ္ဏားဟူးရားတို့က ခရုသင်းရေဖြင့် သွန်းလောင်းကြသည်။

ရွှေနန်းထုံးစံအတိုင်း ဘိသိက်ခံမင်းမြှောက်ပွဲကို ကျင်းပလေသည်။ ရာဇဘိသေကတွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကုန်သော မျှူးကြီးမတ်ရာများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်တော်မူကြသည်။ မင်းမြှောက်တန်ဆာ ငါးပါးတို့ကို ဗညားကျန်းအား အပ်နှင်းကြသည်။ ဗညားကျန်းသည် သံလျက်ကို ကိုင်ဆောင်၍ ရာဇဘိသေက မင်းအဖြစ်ကို ခံယူပြီးသော် ဗညားကျန်းဟူသော ငယ်မည်ကိုပယ်ကာ “သုဒ္ဓေါဓပု ရာဇာဓိရာဇ်” ဟူသော ဘွဲ့သစ်ကို ခံယူတော်မူလေ၏။ ထိုဘွဲ့နှင့်အတူ တံသာဝတီရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားလျက် အုပ်ချုပ်စိုးစံလေ၏။

သက္ကရာဇ်၏ ၇၀၂-ခုနှစ်တွင် သုဒ္ဓေါဓပုရာဇာဓိရာဇ်သည် တံသာဝတီထီးနန်းကို၍ မင်းဖြစ်သည်နှင့် ခမည်းတော်ရာဇာဓိရာဇ်၏ အလောင်းကို မီးသင်္ဂြိုဟ်ရန် ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်စီမံစေသည်။ ဖူးမတ်သေနာပတိများလည်း ပူဇော်သက္ကာယပြုဖွယ်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖွမ်းမံပြုပြင်ထားသည့် ရွှေကြုတ်တွင် အလောင်းကိုထည့်၍

ရွှေပြာသာဒ်တင်၏။ ရွှေပြာသာဒ်ကို ရွှေအထပ်ထပ်ဖြင့် ငါးကြိမ်မျှ ကပ်ပြီး နဝရတ်ကိုးပါးတို့ဖြင့် တစ်ဖန်မွမ်းမံ၍ စိခြယ်ထားပြန်သည်။

ကိစ္စအဝဝကို ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ပြီးလတ်သော် အရှင်သခင်သစ် ဖြစ်သော သုဒ္ဓေါဓမ္မရာဇာသည် ပွဲသဘင်ကြီးကို (၇)နေ့နှင့် (၇)ည တိုင်အောင် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပစေလေ၏။ တရားပွဲ သဘင်ကို ကျင်းပစေပြီးသော် ဘိက္ခုရဟန်း သံဃာတောများအား အလှူဒါန ပြုတော်မူလေ၏။

မှိုခိုရာမဲ့သော၊ ခိုကိုးရာမဲ့သော သူတောင်းစားများ၊ သူဆင်းရဲ များ၊ ဒုက္ခသည်များအား ဥစ္စာပစ္စည်းများစွာကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း တော် မူလေသည်။ (၇)ရက်ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် သုဒ္ဓေါဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇ်သည် ဉာတိဝံသာ၊ ဆွေတော်မျိုးဖော်၊ မျူးမတ်သေနာ ပတိ၊ ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့နှင့်တကွ ခမည်းတော်ရာဇာဓိရာဇ်၏ အလောင်းတော်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်တော်မူလေသည်။ ပြီးသော် အရိုးကို ကောက်၍ ရတနာ ၉-ပါးတို့နှင့် စိခြယ်မွမ်းမံထားသော ရွှေကြွတ်၌ ထည့်တော်မူသည်။

ထို့နောက် ရွှေမုစောဘုရားအနီးတွင် ဉာဏ်တော် ၁၀-လံ မြင့်သည့် ဝေတီတစ်ဆူကိုတည်၍ ခမည်းတော်၏အရိုးကို ဌာပနာ သည်။ ထီးတံခွန်၊ အလံနှင့် ပူဇော်သက္ကာယပြုဖွယ်ပစ္စည်းမျိုးစုံဖြင့်

ကပ်လှူတော် မူလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ဟံသာဝတီပြည်တွင် လွန်စွာ အေးချမ်းသာယာခဲ့လေတော့သည်။

မွန်ဘုရင် ရာဇာဓိရာဇ် နတ်ရွာစံသည်ကို ကြားရလျှင် မြန်မာ ဘုရင်မင်းခေါင်သည် မိမိနှင့်ယခင်က အချင်းချင်းစစ်ခင်းကြပုံ၊ တစ်ဦး နှင့်တစ်ဦး အမျိုးမျိုး အပုံပုံ ပြုမှုခဲ့ကြပုံများကို အောက်မေ့သဖြင့် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ၍ ဝိုင်းတော်မူလေ၏။ ယင်းသို့ ဘုရင်မင်းခေါင် ဝိုင်းကြွေးသည်ကို အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီးမြင်လေသော်-

“အဘယ်ကြောင့် အရှင်မင်းကြီး ဝိုင်းကြွေးရပါသနည်း”

“ရာဇဓိရာဇ်သည် ငါနှင့်စစ်ကစားဖက်ဖြစ်သည်။ ယခု သူမရှိ တော့ပြီ၊ ခန္ဓာကြွေ၍ အနိစ္စရောက်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ငါဝမ်းနည်း ကြေကွဲ၍ ဝိုင်းကြွေးဖြစ်သည်။”

“မွန်ဘုရင်ရာဇာဓိရာဇ်သည် အရှင်မင်းကြီး၏ ရန်သူတော်ပင် မဟုတ်တုံလော၊ ယခုသူမရှိသော် ဝမ်းသာရမည့်အစား အဘယ် ကြောင့် ဝမ်းနည်းပူဆွေးဖြစ်ဘိသနည်း၊ ... သူမရှိသော် အရှင် အတွက် စစ်မက်ပြုစရာ အေးချမ်းရာ မရောက်တုံလော”

“ဟယ် မိဖုရား၊ ငါတို့ ရေမြေရှင်မင်း ဧကရာဇ်တို့ ဓမ္မတာ တရားအရ ကျော်စောမှုရှိရန်မှာ အချင်းချင်း စစ်ခင်းကစားခြင်း၌ တည်ပေသည်။ စစ်ခင်းခြင်းသည် ငါတို့ဧကရာဇ်မင်းများ၏ ကစားဖွယ်

ခြင်ပစ္စည်းနှင့် တူသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စစ်ခင်းရသဖြင့် သူ့ရဲ့ ကောင်းတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် လက်နက်စွဲကိုင်၍ စီးချင်း ထိုးသည်ကို မျက်မှောက်ပြု ရှုစားရသည်။ ဥပါယ်တို့၏ အတိမ် အနက်ကို ကြံဆ၍ စစ်ကိုအောင်မြင်ရန် ကစားရသည်။ သို့မှသာလျှင် ငါတို့၏ တန်ခိုးတေဇော်အာနုဘော်သည် နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတစ်ပါးသို့ ကျော်ကြားပေမည်။

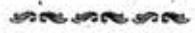
ငါနှင့် စစ်ခင်းကစားဖက်ဖြစ်သော ရာဇာဓိရာဇ်သည် ယခု ငါ့အား ပစ်၍သွားချေပြီ။ ငါသာ ကျန်ရစ်ခဲ့တော့သည်။ အနိစ္စ ကရားဟူသည် မတည်မြဲပါတကား။ သူနှင့်ငါ ကွေကွင်းခွဲခွာခဲ့ရပြီ။ ငါသည်လည်း အသက်အားဖြင့် ဇရာပိုင်းသို့ ရောက်လာပေပြီ။ သေခြင်းတရားမှ မလွတ်ကင်းနိုင်ပါတကားဟူ၍ ငါ့စဉ်းစားမိပြီး လွန်စွာသံဝေဂတရားရမိသည်။ သို့ကြောင့် ငါ ဝမ်းနည်းပြီး ဝိုကြွေး ရခြင်းဖြစ်သည် မိဖုရား”

မြန်မာဘုရင်မင်းခေါင်သည်လည်း ရာဇာဓိရာဇ်မရှိတော့မှသာလျှင် သံဝေဂတရား ရတော်မူ၍ စိတ်ဓာတ်ပျော့ပြောင်းလာပြီး သော် မွန်တို့နှင့် စစ်ပြု စစ်ခင်းခြင်းအမှုကို မပြုတော့ပေ။ ခမည်းတော် ရာဇာဓိရာဇ် မရှိတော့သည့်အခါ မင်းသမီးရှင်စောပုသည်လည်း ဒုဂုဏ်တွင် မနေတော့ဘဲ မောင်တော်ဘုရင်ရှိရာ ဟံသာဝတီသို့

ပြောင်းရွှေ့ ခိုဝင်ခဲ့တော့သည်။ သို့သော်လည်း ရွှေတိဂုံစေတီတော် ကိုမူ ဥပုသ်သီတင်းနေ့တိုင်း ဟံသာဝတီမှ အခြွေအရံ အနည်းအပါးဖြင့် သွားရောက်ဝတ်ပြုမြဲဖြစ်သည်။

စေတီတော်ကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်တော်တို့ကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့အတူ ဟံသာဝတီ၏အထင်ကရ စေတီတော်ဖြစ်သော ရွှေမုဆောစေတီကိုလည်း နေ့စဉ်မပျက် ဖူးမြော်ဝတ်ပြုသည်။

ရှင်စောပုမင်းသမီးအဖို့ ဘာသာတရားနှင့် ဓမ္မကိုသာ အဖော်ပြုလျက် ရှိနေလေ၏။ ပျော့ပြောင်းသောစိတ်ထား၊ နူးညံ့သော အသွင်အပြင်တို့ကြောင့် ရှင်စောပုမင်းသမီးကလေး ဥပမိရုပ်သွင်မှာ အေးချမ်းကြော့ရှင်းလျက်ရှိလေ၏။ သားသမီး ၃-ယောက်မိခင်၊ မုဆိုးမပင် ဖြစ်နေစေကာမူ အရွယ်ကောင်းစဉ်ဖြစ်၍ အလှတွင် အယဉ်ဆင့်လျက် ဝင့်ကြွားလှပရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ဒေါ်တော်မူ ဂွင်စောပု

ဂွင်စောပုအကြောင်းကို ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ တစ်ပြောင့်တည်း ရေးသားမှတ်တမ်းရှိကြသော်လည်း သက္ကရာဇ် ၇၈၄-ခုနှစ်တွင် ဂွင်စောပုမင်းသမီး အင်းဝသို့ လိုက်ပါတော်မူခြင်း အကြောင်း၌မူ မတူကွဲပြားမှုများရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ တွေ့ရသည့်အလျောက် မွန်တလိုင် ပုရပိုက်မှတ်တမ်း၊ မြန်မာရာဇဝင်၊ မဏိရတနာပုံကျမ်း၊ ရာဇဝင်ကြီး၊ မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် မှန်နန်းရာဇဝင် စသည်တို့မှ ဖော်ပြချက်များကို အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း မင်းသမီးအဖို့ အင်းဝသို့ အတင်းအကျပ် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်ခံရခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) အဆက်အသံခံရခြင်းမှာ တပြေးညီ တူညီမှုရှိသည်။

မွန်တလိုင်ပေပုရပိုက်မူ၌ မင်းသမီးအင်းဝသို့ နောက်တော်မူခြင်းအကြောင်းကို ဤသို့ ဖော်ပြသည်။

“ယင်းသို့ ဂွင်စောပုမင်းသမီး တံသာဝတီမှ ဒဂုန်သို့ မကြာခဏဆင်း၍ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင် ရွှေတိဂုံစေတီကို ပူးပြော်ကြောင်း သတင်းရသည်။ မင်းသမီး၏အလှသတင်းမှာ တံသာဝတီ၌သာမက မြန်မာတို့၏ အင်းဝသို့တိုင်အောင် ကျော်စောပျံ့နှံ့ခဲ့လေ၏။ အင်းဝဘုရင် သီဟသူသည် ဂွင်စောပုမင်းသမီး၏ အဆင်းအင်္ဂါကောင်းခြင်းကို ရှေးစဉ်ကပင် ကြားတော်မူသည်တစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ တံသာဝတီသည် ရာဇဓိရာဇ်မရှိသည့်နောက် မညီမညွတ်၊ အင်အားဆုတ်ယုတ်နေသည်ကို သိတော်မူသည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် နောက်လိုက် အခြွေအရံအနည်းငယ်မျှနှင့် ထွက်တော်မူလေ့ရှိသော ဂွင်စောပုမင်းသမီးအား ခရီးလမ်းမှ ဘမ်းဆီးဆောင်ကြဉ်းရန် စစ်မှူးမင်းနန္ဒသူအား တာတန်လွဲအပ်၍ မြန်မာစစ်သည်တော်နှစ်ထောင်နှင့် စေလွှတ်တော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၇၈၄-ခုနှစ် နတ်တော်လတွင် အင်းဝဘုရင် သီဟသူ စေလွှတ်အပ်သော မြန်မာစစ်သည်တော်တို့သည် တံသာဝတီနှင့် ဒဂုန်အကြားရှိ တောအုပ်မှ လျှို့ဝှက်စောင့်

ဆိုင်းကြပြီးသော် ... ရှင်စောပုမင်းသမီး ဟံသာဝတီမှ အုန်သို့ ထွက်တော်မူလာရာတွင် နောက်ပါအနည်းငယ်မျှသော အခြေအရံတို့ကို ခြောက်လှန်တိုက်ခိုက်၍ ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်စေရာ၊ ရှင်စောပုမင်းသမီးမှာ ထိတ်လန့်တကြား ကြောက် အားပိုပို ခိုကိုးရာမဲ့ ဖြစ်တော်မူပေ၏။

စစ်ပျားနန္ဒသူလည်း မင်းသမီးရှင်စောပုကို ခိုကိုးရာမရ၊ ကြောက်ရွံ့နေရှာသည်ကိုမြင်လျှင် အပါးသို့ ရိုသေစွာ ချဉ်း ကပ်၍ တကယ်တမ်း ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ တိုက်ခိုက် သည်မဟုတ်၊ အင်းဝဘုရင် သီဟသူသည် အရှင်မင်းသမီး၏ အဆင်းအင်္ဂါလှပခြင်းနှင့် ကျော်စောသတင်းကို ကြားသိ တပ်မက်တော်မူ၍ အပါအရ ဆောင်ကြဉ်းရန် စေလွှတ်သည့် အတိုင်း ခြောက်လှန်တိုက်ခိုက်ရကြောင်း တင်လျှောက်၍ ရုတ်တရက်ဖမ်းဆီးကာ ဆင်ပေါ်တင်လျက် အင်းဝသို့ ခရီးပြင်း ဆောင်ခဲ့တော်မူလေ၏။

(မွန်တလင်း ဦးခွတ်၏ပုရပိုက်မှု)

မြန်မာရာဇဝင်များ၌ ... “မောင်တော်ဗညားရံသည် နောင်တော်ဘုရင် ဗညားကျန်းအား လုပ်ကြံရာ၌ အကူအညီ လိုအပ်သည့်အတွက် အသက် ၂၉-နှစ်အရွယ် ရှိပြီဖြစ်သော နှမ

တော် ရှင်စောပုကို အင်းဝဘုရင်သို့ ဆက်သ၍ စစ်ကူတောင်းသဖြင့် အင်းဝသို့ရောက်သည်ဟု ဖော်ပြသည်။

မဏိရတနာပုံကျမ်း၌ ... “စစ်ပျားကြီးရာဇသင်္ကြန် ကျဆုံးသည့်အတွက် အင်းဝဘုရင်သီဟသူသည် အမျက်ပြင်းစွာ ထွက်၍ ဟံသာဝတီသို့ တိုက်ခိုက်ရန်အလား၌ ဗညားရံသည် နှမတော်ရှင်စောပုမင်းသမီးအား ဆက်သခဲ့သည်။ အုန်ဖောင်တော် ဆိပ်၌ အဆက်သခံ၍ သိမ်းပိုက်သည်”ဟု ဖော်ပြသည်။

တွင်းသင်းရာဇဝင်၌ ... “စစ်သူကြီးမိုးညှင်းသတိုးကို ဆင်ဖြူရှင်ကိုယ်စားပြု၍ ထိမ်းမြားပြီးမှ ရှေ့ဖောင်နှင့် တင်ဆောင်ကာ ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူထံသို့ ပို့ဆက်ရသည်”ဟု ဖော်ပြသည်။

ဦးကုလားမတာရာဇဝင်ကြီး၌ ... “အင်းဝဘုရင် သီဟသူ သည် တလိုင်းသုံးရပ်သည် အစုစု၊ အကွဲကွဲ ဖြစ်နေကြောင်းကို ကြားတော်မူ၍ ကြည်းကြောင်း ၈-တပ်၊ ရေကြောင်း ၅-တပ်၊ စစ်သည် ၆သောင်းနှင့် ချီတော်မူလာပြီး ... ခဲပေါင်၊ ပုသိမ်၊ အလတိုမှစ၍ တိုက်ခိုက်ကာ အုန်မြို့ကို ပိုင်းရံလေ၏။

အုန်မြို့ပိုင်းရံထားသည်မှာ တစ်လခန့်ကြာလာသည်နှင့် အုန်မင်းဗညားရံသည် နှမတော်ရှင်စောပုမင်းသမီးကို ဆက်သပါ ညည်ဟု အရေးစကား စေ့စပ်ဆိုလာသဖြင့် သီဟသူလည်း သဘော

တူလေ၏။ ဗညားရံလည်း ပြာသာဒ်သုံးဆောင် ဆောက်လုပ်စေပြီးလျှင် နှမတော်ရှင်စောပုမင်းသမီးကို “သိင်္ဂီကြိတ်ဝ နာဒိတျာပဝရ၊ အတုလ အဂ္ဂမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇ်မဟာဒေဝီ” ဟူသောအမည်၊ မိဖုရားကြီး တို့၏ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ၊ ကိုယ်လုပ်အမတ်သမီးသုံးကျိပ်၊ အထိန်းအချိန်၍ ရွှေဝါနှင့် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူရှိရာ အဆောင်တော် သို့ တလှိုင်းအမတ်၊ မြန်မာအမတ်တို့ ဝိုင်းရံပို့ရ၏” ဟု ဖော်ပြ ထားသည်။

မည်သို့ပင် အင်းဝပါတော်မူသည့်အရေး၌ ကွဲလွဲကြစေကာမူ ရှင်စောပုမင်းသမီးကား သက်တော် ၂၉-နှစ်၊ အလှသွေးကြွချိန်၊ အရွယ်ကောင်းချိန်၌ အင်းဝဘုရင်သီဟသူ၏ မိဖုရားအဖြစ် မြန်မာတို့ လက်သို့ သက်ဆင်းခဲ့ရကြောင်း ငြင်း၍မရပေ။

မွန်တလှိုင်းဟူသောစကား

မွန်လူမျိုးတို့ကို “တလှိုင်း” ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ မွန်ရာဇဝင်နှင့် မြန်မာရာဇဝင်တို့၌လည်း တလှိုင်းဟူသော အသုံး အနှုန်းကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် မွန်တို့သည် မိမိတို့အား “တလှိုင်း” ဟူ၍ ခေါ်ဆိုလျှင် စိတ်အလွန်ဆိုးကြသည်ဟု အမှတ် အယူရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဝင်ရောက်နေထိုင်ကြသော မွန်လူမျိုး တို့ကို အချို့က “တေလင်န” အရပ်မှ လာသောကြောင့် “တလှိုင်း” ဟု ခေါ်ဆိုကြောင်း ဖွင့်ဆိုသည်။

သမိုင်းပါဠိမာဏ္ဍကောသမ္ပိကလည်း တလှိုင်းဝေါဟာရသည် “တေလူ” လူမျိုးများကို အကြောင်းပြု၍ ပေါ်ပေါက်လာကြောင်း၊ ထိုတေလူများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ နေထိုင်ခဲ့ဖူးကြောင်း ရေးသား

ထားသည်။ မွန်လူမျိုးတို့ကလည်း မိမိတို့အား တလိုင်းဟု ခေါ်ဆိုလျှင် ဆွေဆွေခန့် နာကြည်းလျက် ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် လည်း မွန်များကို တလိုင်းဟု မခေါ်ဆိုကြရန် အစိုးရအဆက်ဆက်က တားမြစ်ခဲ့ကြသည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရလက်ထက် ဆာဂျေအေမောင်ကြီး ခေတ္တ ဘုရင်ခံဖြစ်စဉ်က (၉-၃-၃၁)ရက်စွဲဖြင့် တားမြစ်စာတစ်ကြိမ် ထုတ်ပြန် ခဲ့သည်။ တလိုင်းဟုခေါ်ဆိုလျှင် ဒဏ်ငွေ ၅၀-ကျပ် ပေးဆောင် စေရန်ပင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့၏။ တစ်ဖန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လက်ထက် (၁၅-၇-၄၇)ရက်စွဲဖြင့်တစ်ကြိမ်၊ (၇-၁-၅၈)ဖဆပလ အစိုးရလက်ထက်တွင်တစ်ကြိမ် တားမြစ်မိန့် တရားဝင် ထုတ်ပြန် ခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားချစ်ကြည်ရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးစံကို လိုက်နာ လေးစားသောအားဖြင့် “တလိုင်း”ဟူသော ဝေါဟာရကို ပိတ်ပင် တားဆီးခဲ့သည်။

ထို့ပြင် တော်လှန်ရေးအစိုးရလက်ထက်ဖြစ်သော ၁၉၇၄- ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲမှုကို အကြောင်းပြု၍ (၁၃-၈-၇၅)ရက်စွဲဖြင့် တားမြစ်မိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြန်သည်။ စုရပေါင်း အားဖြင့် “၄”ကြိမ်မြောက် တလိုင်းဟူသော ဝေါဟာရကို ပိတ်ပင် တားဆီးခဲ့သည်။

မွန်လူမျိုးများအား တလိုင်းဟုခေါ်လျှင် မွန်များက ဆတ်ဆတ်ခါ နာကြည်းရခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ “တလိုင်း”ဝေါဟာရသည် (ဖမစစ်) ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်နေသဖြင့် ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်းဝေါဟာရ ဖြစ်နေ ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ မွန်များသည် တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်းမှ စတင်ဆင်းသက်လာပြီးနောက် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်သို့ ပျံ့နှံ့ ခဲ့ကြောင်း၊ အိန္ဒိယအလယ်ပိုင်းနှင့် အာသံသို့လည်း ရောက်ရှိ ခဲ့ကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်အခြေချ နေထိုင်ရာတွင် အရှေ့ထိုင်းလင်းဘက်မှ ဝင်ရောက်လာသူများပင် ရှိသကဲ့သို့ - အိန္ဒိယဘက်မှ ဝင်ရောက်လာသူများလည်းရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

သို့ရာတွင် မွန်ဟူသည် မွန်များပင်ဖြစ်၍ တေလဂူများ မဟုတ်ကြောင်းမှာ ထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့် တလိုင်းဝေါဟာရ ပေါ်ပေါက်ရခြင်းအကြောင်းရင်းနှင့် ကာလကို သိရှိရန် လိုအပ်ပေ သည်။ တလိုင်းဝေါဟာရသည် အလောင်းဘုရားလက်ထက်မှစ၍ ပေါ်ပေါက်လာပြီဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

မွန်များသည် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့် “အဖေရေ - ပျက်စီး တုန်ပိုပြီ-(ဣတလေင်ရ)(ဣတလိုင်ရ)ဟု ငြီးတွားအော်ဟစ်ကြမှုကို အကြောင်းပြု၍ (ဣတလိုင်း)မွန်ဝေါဟာရမှ(တလိုင်း)ဟူသော မြန်မာ ဝေါဟာရဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ကြံဆကြသည်။ ဤကြံဆမှုကား

“အပျက်”တူ၍ အဓိပ္ပါယ်ထွက်ဆိုမှုသာရှိ၍ ဖအေကိုတပြီး ပျက်စီးမှုကို သိစေလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဖပစ်ဟူသော ဝေါဟာရသက်ရောက်မှုမျိုး မရှိပေ။

မြန်မာရာဇဝင်၌ သမိန်ဗရမ်းသည် တရုတ်စစ်သူကြီး ဂါမက်နှင့် စီးချင်းထိုး၍ အောင်မြင်သောအခါ အင်းဝဘုရင်မင်းခေါင်က သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားပေး၍ သားတစ်ယောက်ရရှိသောအခါ သမိန်ဗရမ်းက “တလိုင်း”မခေါ်ဆိုရန် ပြောထားသော်လည်း ဘုရင်မင်းခေါင်သည် မိမိရင်ခွင်ပေါ်၌ ဆော့ကစားနေသော မြေးတော် (သမိန်ဗရမ်း၏သားငယ်)ကို ချစ်စနိုးအားဖြင့် -

“ဒီတလိုင်းကလေး ဆော့လှချည်”

ဟုပြောလိုက်သည်ကို သမိန်ဗရမ်းကြားလေသဖြင့် မျက်တော်မူကာ ပဲခူးတံသာဝတီသို့ ပြန်လည်ရန်ဆင်းပြေးခဲ့ကြောင်း ရေးသားထားသည်။ တံသာဝတီခေတ်ကောင်းစားချိန်၊ ရာဇာဓိရာဇ်ဘုန်းလက်ရုံး တက်ချိန်ကပင် မွန်တို့သည် တလိုင်းဟူသောစကားကို ကြားလိုဟန် မရှိကြောင်း ထင်ရှားသည်။

ရှင်စောပုမင်းသမီး အင်းဝဘုရင်သီဟသူနှင့် စုံဖက်တော်မူသော အခါ အခြားသောမြန်မာမိဖုရားတို့သည် နာလိုဟန်မရှိသည့်အခိုက် ရှင်စောပုမင်းသမီးအား “တလိုင်းမင်းသမီး”ဟု မကြားတကြား

ဆိုမြွက်ကြလေ၏။ ရှင်စောပုမင်းသမီးကား ဤစကားရပ်ကို မကြားဟန်ပြုလျက် သည်းခံ၍ စံမြစ်နေတော်မူလေ၏။

အင်းဝဘုရင်နှင့် သုံးပွင့်ဆိုငိုမိဖုရားပြဿနာ

အင်းဝဘုရင်သီဟသူတွင် မိဖုရားစောမင်းလှနှင့် မင်းကြီး
စွာတော်ကဲ၏သမီးတော် ရှင်ဘို.မယ်တို့မှာ အလွန်ထင်ရှားသော
မိဖုရားများဖြစ်ကြသည်။ အရန်မှ ရှင်စောပုမင်းသမီးကိုလည်း မိဖုရား
တို့၏ အဆောင်အယောင်တို့ဖြင့် ချီးမြှင့်မြှောက်စားထားကာ လွန်စွာ
ချစ်မြတ်နိုးတော်မူလေ၏။ ရှင်ဘို.မယ်၏အလှမှာ မွန်မင်းသမီး
ရှင်စောပုကို မသာလွန်နိုင်ခဲ့သဖြင့် မိဖုရားအချင်းချင်းပင် မလိုတမာ
စိတ် ဖြစ်ရသည်အထိ ရှိခဲ့သည်။

ထို့ပြင် သီဟသူသည် မိဖုရားစောမင်းလှနှင့် မိဖုရားရှင်ဘို.မယ်
နှစ်ပါးတွင် ရှင်ဘို.မယ်ကိုသာ အရေးပေး အဆောင်တော် ကူးလေ့
ရှိသဖြင့် စောမင်းလှမိဖုရားမှာ ရွှေစိတ်တော် ခုနေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်

ဘုရင်၏အရေးပေးမှု မရှိလေသော မိဖုရားစောမင်းလှသည် ကြီးစွာ
သော တန်ဆောင်းကြီးတစ်ဆောင် ဆောက်လုပ်၍ နေလေ၏။
ယင်းကို အစွဲပြု၍ စောမင်းလှမိဖုရားကြီးကို “တန်ဆောင်းရှင်
မိဖုရားကြီး” ဟု အမည်သညာရှိလေ၏။

မိဖုရားရှင်ဘို.မယ်သည်လည်း မွန်မင်းသမီးရှင်စောပု အင်းဝ
ရွှေနန်းသို့ ရောက်ရှိလာပြီးနောက် ဘုရင်သီဟသူသည် လွန်စွာ
အရေးပေးခြင်း၊ အဆောင်အယောင်တို့ကို လိုသည်ထက် ပိုမို
ပေးသနားတော်မူခြင်းတို့အပေါ် များစွာမကျေနပ် ဖြစ်မိလေ၏။
ထို့ကြောင့် မိဖုရားရှင်ဘို.မယ်သည် သီဟသူအား စိတ်နာလျက်
မိုးပြီး အံ့ဘောင်စော်ဘွားထံ တိတ်တဆိတ် လူလွတ်၍ လုပ်ကြံရန်
စီမံကြလေ၏။

အောင်ပင်လယ်အရပ်တွင် ဆည်မြောင်းလုပ်သည့်အခါ၌
သီဟသူလည်း မောင်းမအများအပြားနှင့် ထွက်ခံပျော်ပါးလေ၏။
ထိုသို့ ထွက်ခံပျော်ပါးစဉ် ယခင်ကြိုတင်စီမံထားသည့်အတိုင်း
အံ့ဘောင်စော်ဘွား “ငစဉ်ပီ” က ဓားဖြင့်ခုတ်ပိုင်း လုပ်ကြံသဖြင့်
အောင်ပင်လယ်အရပ်၌ပင် သီဟသူနတ်ရွာစံလေတော့သည်။

သီဟသူနတ်ရွာစံသော် တန်ဆောင်းရှင်မိဖုရားစောမင်းလှမှ
စွားမြင်သော သားတော်ကြီးမင်းလှငယ် နန်းတက်လေ၏။ မင်းလှငယ်

နန်းတက်၍ နန်းသက် ၃-လမျှ ကြာသောအခါ ယခင်မိဖုရားရှင်ဘို့မယ်သည် ကလေးကျေးတောင်ညိုစားနှင့် အတွင်းကြိတ်ကြဲ၍ ထီးနန်းကို ရအောင်ကြလေပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မင်းလှယ်၏ စားတော်ပွဲတွင် အဆိပ်ထည့်၍ ပွဲတော်အုပ်ပို့စေရာ ... မင်းလှယ် စားမိသဖြင့် ကံတော်ကုန်ရလေပြန်၏။ ထိုအခါ ရှင်ဘို့မယ်၏ အကူအညီဖြင့် ကလေးကျေးတောင်ညိုစား နန်းတက်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုမှာလည်း ဘုရင်သီဟသူလက်မှ မင်းလှယ်၊ မင်းလှယ်လက်မှ ကလေးကျေးတောင်ညိုစားလက်သို့ ပါပြန်လေ၏။

ရွှေနန်းစလေ့အတိုင်း မိဖုရားရှင်ဘို့မယ်နှင့်အတူ မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုကိုလည်း ယခင်မိဖုရားအဆောင်အယောင်နှင့်တကွ ချီးမြှင့်မြှောက်စားထားလေ၏။ ကလေးကျေးတောင်ညိုစား နန်းတက်စဉ်၊ အင်းဝသို့ မိုးညှင်းစားသတိုးက အလုံးအရင်းနှင့် ဝင်တိုက်လာသောကြောင့် မခံနိုင်ဖြစ်လာသဖြင့် ကလေးကျေးတောင်ညိုစားလည်း မွန်မင်းသမီး မိဖုရားရှင်စောပုကို ပခန်းစားတရဖျားသို့ ပေးပြီး အကူအညီတောင်းခံလေ၏။

သို့သော် စစ်ရေးမလှသဖြင့် ကလေးကျေးတောင်ညိုစားသည် ရှင်ဘို့မယ်ကိုခေါ်၍ ရခိုင်သို့ ထွက်ပြေးလေရာ ... ပဲလွန်းတောင်

အရပ်တွင် ကံတော်ကုန်ပြန်လေ၏။ ထို့ကြောင့် အင်းဝနန်းကို ပခန်းတရဖျားမင်း နန်းတက်ပြန်လေသည်။ မိုးညှင်းစားလည်း တရဖျားကို ဆက်လက်တိုက်ခိုက်ရာ အောင်မြင်တော်မူသဖြင့် အင်းဝရွှေနန်းနှင့်တကွ မိဖုရား၊ မောင်းမတို့ကိုပါ သိမ်းယူ မွန်မင်းသမီး ရှင်စောပုလည်း မိုးညှင်းစားလက်သို့ ကျရောက်ရပြန်လေ၏။ မိုးညှင်းစားလည်း အရွယ်တင့်တယ်၍ ရှုမငြီးဖွယ် လှပကြော့ရှင်းသည့် မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုကို ယခင်မင်းတို့အတိုင်း မြတ်နိုးတော်မူလေ၏။ မိဖုရားတို့ ရရှိအပ်သော အဆောင်အယောင်တို့ကို အပ်နှင်းကာ မြတ်နိုးကြည်ဖြူစွာ ခံစေလေ၏။

ထို့ကြောင့် မွန်မင်းသမီး ရှင်စောပုမှာ ပြန်မာတို့ထံ ရောက်ရှိပြီးသော် သီဟသူနှင့် ၃-နှစ်၊ မင်းလှယ်နှင့် ၃-လ၊ ကလေးကျေးတောင်ညိုနှင့် ၇-လ၊ တရဖျားနှင့် ခေတ္တခဏ စုံဖက်ရပြီးသော် နောက်ဆုံး မိုးညှင်းစားနှင့် ခံစားရပြန်လေသဖြင့် မင်း ၅-ဆက် မြောက်လေ၏။

အင်းဝနှင့် ဟံသာဝတီ ခေတ်ပြိုင်မင်းဆက်များ

အင်းဝမင်းဆက်	မွန်မင်းဆက်
ဆင်ဖြူရှင်သီတသူ (၁၄၂၃-၁၄၂၅)	ဗညားဓမ္မရာဇာ (၁၄၂၁-၁၄၂၄)
မင်းလှဇော် (၁၄၂၅)	ဗညားရံစိုက် (၁၄၂၄-၁၄၄၄)
ကလေးကျေးတောင်ညို (၁၄၂၅-၁၄၂၆)	
ဗိုးညွှင်းမင်းတရား (၁၄၂၆-၁၄၃၉)	
မင်းရဲကျော်စွာ (၁၄၃၉-၁၄၄၂)	

“ရှင်စောပု” ဟူသော အမည်တွဲတော်မှာ အင်းဝသို့ ပါတော်မူပြီးမှ တွင်ခဲ့သည်ဖြစ်ကြောင်း (တခံစဲဇော်) ဟူသော မွန်အမည်ကို မြန်မာသံနှင့် (သခင်ကျော်ဘို) ခေါ်၍ သခင်ကျော်ဘိုမှ အရှင်ကျော်ဘို၊ အရှင်စော်ဘို၊ အရှင်စော်ဘု-တု တရွေ့ရွေ့ပြောင်းကာ ... “အရှင်စော”၊ (ရှင်စောပု) ဟုတွင်လာကြောင်း မုတ္တမနယ်၊ တလိုင်းသူဟောင်းကြီးများထံမှ မှတ်သားခဲ့ရဖူးသည်။ မန္တလေးမြို့မှ ထုတ်ဝေသော (သုဝလုဏ) စာတမ်း အမှတ် ၂ တွင်လည်း ဤကဲ့သို့ ဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့အပြင် ၁၉၄၀ ခုနှစ်ထုတ်၊ မြအေင်းရင်၏ ရှင်စောပု (တခင်စော) ပေပုရပိုက်ကူးမှုတွင်လည်း ဤသို့ ဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဣန္ဒြေရှိစွာသော အနေအထိုင်တို့ကို ခုံမင်မြတ်နိုးတော်မူလှသဖြင့် အပြစ်မမြင်ဘဲ အချစ်ပင်ဝင်မြဝင်လျက် ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့် ရှိလေ၏။ မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုသည်လည်း အခြား မိဖုရားတို့ မလိုမုန်းထား၊ ကုန်းစကား ဆိုကြသည်ကို သိလေသဖြင့် တစ်နေ့မျှပင် စိတ်သာယာမှု မရှိခဲ့ပေ။

မိုးညှင်းတရားကြီး စိတ်ဖြူငြိမ်၍ အမျက်တော်ဘယ်အခါ ရှုလေမည်နည်းဟု စိုးရိမ်သောကဖြစ်လျက် စံနေတော်မူလေ၏။ စိတ်ညစ်ညူးတိုင်းပင် မိမိဇာတိရပ် ဌာနေဖြစ်သော ဟံသာဝတီကို လွမ်းဆွတ်တမ်းတမိလေ၏။ မောင်တော်များ စံတော်မူရာ မိုးမတောင်ခြေရှိ ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်းနှင့်တကွ ပဲခူးချောင်း၏ ကွေ့ဝိုက်စီးဆင်းနေပုံများကို စိတ်အာရုံတွင် ထင်မြင်လျက် အောက်မေ့တသလွမ်းဆွတ်လေသဖြင့် မျက်ရည်ဖြိုငြိမ်းကျကုန်လေ၏။

မင်းသမီးရှင်စောပု၏ စံအိမ်တော်မင်္ဂလာလေသာပြတင်းမှ တောင်စူးစူးသို့ မျှော်ငေးကြည့်လျက် ညိုညိုလွင်လွင် တိမ်ခိုးများ ဆင်သောအရပ်သည် မောင်တော်များစံရာ ဟံသာဝတီမင်းနေပြည်တော်ကြိုပါတကားဟု ... တွေးတော လွမ်းဆွတ်လေ့ရှိလေ၏။

ထိုသို့ မွန်မင်းသမီးရှင်စောပု မျှော်ငေးလျက် မျက်ရည်ဖြိုငြိမ်းကျတိုင်း အပါးတွင် ခစားနေကြသည့် ရံရွေတော်များ၊

ဟံသာဝတီအလွမ်း

အင်းဝတရုတ်မိုးညှင်းမင်းကြီးသည် မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုအား လွန်စွာမြတ်နိုးတော်မူလေ၏။ မင်းကြားကြီး၌ မြန်မာမိဖုရားရှင်ဘို့မယ်၊ ရှမ်းမိဖုရားစိုးနှင်း၊ မွန်မိဖုရားရှင်စောပုတူ၍ မိဖုရားကြီး ၃-ပါး ရှိလေ၏။ ထိုမိဖုရားတို့အထဲတွင်မှ ရှင်စောပုကို အထူးအရေးပေးတော်မူသောကြောင့် ကျန်မိဖုရားတို့က ဖြူငြိမ်းကုန်ကြလေ၏။ အလျဉ်းသင့်တိုင်းလည်း မင်းတရားကြီးအား မလိုစကား၊ ကုန်းချောမြွက်ဆိုကြလေ၏။

အခွင့်အခါသင့်တိုင်း မွန်မင်းသမီး ရှင်စောပုမကောင်းကြောင်းကို နားတော်သွင်းကြသည်။ သို့သော်လည်း မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည် ရှင်စောပု၏အလှ၊ သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော အပြောအဆို၊

အိမ်တော်ပါများလည်း မြင်တွေ့ကြလေသဖြင့် စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်ကြရလေ၏။ မိမိတို့ သခင်မ၏ အပူအဆွေးကို အေးငြိမ်းစေရန် စွမ်းဆောင်ပေးလိုကြသော်လည်း မကြံစည်တတ် ဖြစ်ကြလေ၏။

မွန်မင်းသမီးရှင်စောပုကား မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးနှင့် အင်းဝတွင် ၃-နှစ်မျှ စံနေတော်မူရလေ၏။ သို့သော်လည်း ရှင်စောပုမင်းသမီးသည် မင်း၏စည်းစိမ်၊ အဆောင်အယောင်တို့ကို မက်မောတွယ်တာခြင်း မဖြစ်မိ။ မိမိ၏နေရပ်ဇာတိဖြစ်သော ဟံသာဝတီသို့ သာလျှင် ပြန်လိုလှ၍ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်၏ ခြေတော်ရင်းတွင် ဥပုသ်သီတင်းဆောက်တည်ကာ အနု၊ သီလ၊ ဘာဝနာအလုပ်တို့သာ ဆောင်ရွက်နေလိုစိတ် ပြင်းပြနေခဲ့လေသည်။ ဟံသာဝတီတွင် ရှင်စောပုရှိစဉ်က သားအမှတ်ထား၍ ရဟန်းပြုပေးခဲ့သော 'ပိဋကဓရ'မည်သော ရဟန်းတစ်ပါးသည် မယ်တော်ကြီးအလား ကျေးဇူးကြီးမားလှသော ရှင်စောပု ဟံသာဝတီသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရေးကို တွေးတောကြံစည် အားထုတ်ခဲ့သည်။

ထိုပိဋကဓရသည် ရှင်သာမဏေဘာဝကပင် ပုဂံသို့ ကြွရောက်ပြီးသော် ပိဋကတ်သုံးပုံကို ငါးနှစ်မျှ သင်ကြားတတ်မြောက်ခဲ့၍ ဟံသာဝတီသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မွန်ပြန်ဟန်ဘာသာဖြင့် တရား

ဓမ္မဟောကြားလေရာ ... အလွန်ကျော်ကြားလေတော့သည်။ ပိဋကဓရသည် ရှင်စောပုအား ကူညီနိုင်ရန်အတွက် အခြားဓမ္မဉာဏဘွဲ့အမည်ရှိသော မွန်ရဟန်းဖော်တစ်ပါးနှင့် တိုင်ပင်နှိုးနှောပြီးလျှင် အင်းဝသို့ ကြွလာခဲ့လေသည်။ အင်းဝသို့ရောက်လျှင် ထိုရဟန်းတို့ တရားဟော အလွန်ကောင်းလှသည်ဟု ထင်ရှားကျော်ကြားလေ၏။ ရဟန်း ၂-ပါးတို့ အင်းဝသို့ရောက်ချိန်ကား ခရစ်နှစ် ၇၉၁-ခုနှစ်တွင် ဖြစ်လေ၏။

တစ်နေ့သောအခါ၌ ရှင်စောပုမိဖုရားသည် အိမ်တော်မင်္ဂလာပြတင်းပေါက်မှ ဟံသာဝတီဘက်ဆီသို့ လှမ်းမျှော်ငေးကြည့်ရင်း ပင့်သက်အခါခါ ချမိလေ၏။ ပါးပြင်ထက်သို့လည်း လွှမ်းမျှက်ရည်တို့ တစ်ပေါက်ပေါက် လိမ့်ဆင်းလာချေလေ၏။ ထိုအချင်းအရာကို မြင်ကြသော လက်ပါးစေ ရံရွှေတော်များက မိဖုရားအပါးသို့ ချဉ်းကပ်လာပြီးသော် အမေးရှိလေ၏။

“အရှင်မိဖုရား၊ အဘယ်အရေးကြောင့် ပူဆွေးသောက ဖြစ်နေဘိပါသနည်း”

“သင်တို့ မသိ၍ မေးသလော ... သခင်မသည် ဟံသာဝတီမှ မြန်မာမင်းလက်သို့ ပါရသည်မှာ ၃-နှစ် ၃-မိုးပင် ရှိချေပြီ။ ထိုအခါ ဤမြေမှာ မပျော်ဝိုက်၊ ငါ၏မွေးရပ်ဇာတိဖြစ်သော ဟံသာ

ဝတီသို့သာ ပြန်လိုလှသည် ... အသို့ကြိုရအံ့နည်း”

ရုံရွှေတော်တို့က တံသာဝတီမှ ရှင်ရဟန်း ၂-ပါး အင်းဝသို့ ကြွရောက်လာသဖြင့် တံသာဝတီ၏ သတင်းစကားကို ကြားလိုပါက မေးမြန်းလျှောက်ထားနိုင်ရန် ပင့်ခေါ်ဆောင်ကြဉ်းပေးပါမည်ဟု ဆိုလေ၏။ မိဖုရားလည်း မိမိအစ်ကိုတော်၊ မောင်တော်နှစ်ယောက်များ အရေးနှင့် တိုင်းပြည်အရေးကို မသိမကြားရသည်မှာ ၃-နှစ် ၃-မိုး ရှိပြီဖြစ်သဖြင့် သတင်းမျှ ကြားသိရသော် စိတ်ပြေပျောက်လေအံ့ဟု အကြံဖြင့် ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့အား မင်္ဂလာအိမ်တော်သို့ အပါ ပင့်ဆောင်ပေးရန် စီစဉ်လေ၏။

ထိုရဟန်း ၂-ပါးတွင် မိမိရဟန်းဘောင်သို့ သွတ်သွင်းပေး ခဲ့သော အရှင်ပိဋကဓရဖြစ်မှန်း မိဖုရားသည် မသိလေ။

မွန်ရဟန်း ၂ ပါးနှင့် ရှင်စောပု

အင်းဝရွှေမြို့တော်ရှိ မိဖုရားရှင်စောပု၏ မင်္ဂလာအိမ်တော်မှ ရုံရွှေတော်များသည် မွန်ရဟန်း ၂-ပါး ဖြစ်သော ပိဋကဓရနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့အား အင်းဝမြို့တွင်း၌ သွားရောက်ရှာဖွေတွေ့ဆုံ၍ မိဖုရားရှင်စောပု၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း နန်းတွင်းရှိ မင်္ဂလာအိမ် တော်သို့ ကြွရောက်ပါရန် ပင့်ဖိတ်ခဲ့လေ၏။ အရှင်နှစ်ပါးအနက် ပိဋကဓရ၏ ဘွဲ့တော်မှာ “ရှင်ဓမ္မဓရ”ဟု မွန်စာပေသမိုင်းတွင် ပြဆိုသည်။

သာမဏေနှစ်ပါးတို့ မင်္ဂလာအိမ်တော်သို့ ကြွရောက်ကြ သည်နှင့် သင့်တင့်လျှောက်ပတ်သောနေရာတွင် သီတင်းသုံးစေ လေ၏။ ပိဋကဓရ ရဟန်းလည်း မယ်တော်မိဖုရားကြီး၏ အခက် အခဲကို သိသဖြင့် အင်းဝသို့ ကြိစည်ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်ပြီး၊

ယခုအခါ မိမိတို့ ရှေ့ဆက်အဘယ်နည်း အဘယ်ပုံ ဆောင်ရွက်
ကြရမည်ကို ဆွေးနွေးကြမည်ဟု ဆိုလေ၏။

မိဖုရားရှင်စောပုလည်း အိမ်တော်ပါအခြေအရံတို့ မရိပ်မိစေရန်
ဥပါယ်တံပျဉ်ပြုလျက် ရဟန်းတို့အား အလွန်အမင်း ကြည်ညို
သဒ္ဓါခြင်း ပြင်းစွာနှင့် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးစေရန် ပြင်ဆင်စေလေ၏။
ပြီးသော် တံသာဝတီပြည်၏အရေးကို သတင်းမေးတော်မူလေ၏။

“အရှင်မောင်တော်ဖြစ်သော တံသာဝတီပြည့်ရှင်မင်းကော
ကျန်းကျန်းမာမာ ရှိပါ၏လော”

“မယ်တော်မိဖုရား၊ အရှင်မောင်တော်သည် နတ်ရွာစံခဲ့လေပြီ၊
ယခုအခါ၌ တံသာဝတီပြည့်ရှင်မင်းမှာ မောင်ယေဖြစ်သော ဗညားရံ
မင်းပြုနေပေ၏။ ညီအစ်ကိုချင်း သင့်မြတ်မှုမရှိ၊ ပုန်ကန်ခြားနား
လုပ်ကြံကြ၍ တံသာဝတီနန်းဆက်မှာ အပြောင်းအလဲ မြန်ပေ
သည် မယ်တော်”

ထိုသတင်းကို ကြားသိရသောအခါ ရှင်စောပုအဖို့ ဖျားစွာ
အံ့အားသင့်ခဲ့လေပြန်သည်။

“ငါ၏ မောင်တော်အကြီးကား ကံဆိုးခဲ့လေရှာပြီ၊ ဖခမည်း
တော် ရာဇာမိရာဇ်၏စကားကို မနာယူကြ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နန်း
စည်းစိမ်အတွက် သတ်ဖြတ်ကြကုန်ပြီကော”

မောင်တော်အကြီးအတွက် နှလုံးကြေကွဲဝမ်းနည်းတော်မူ
ပြီးသော် ရှေးအစဉ်က မိမိအပေါ်တွင် ညှာညှာတာတာ ဆက်ဆံ
ခဲ့ပုံ၊ ဒဂုန်တွင် စံနေတော်မူစဉ် ကြည်ကြည်သာသာ ဖေးဖေးမမပြင်
စောင့်ရှောက်တော် မူခဲ့ပုံများကို မြန်လည်မြင်ယောင် တမ်းတမိ
ရှာသဖြင့် မျက်ရည်ပေါက်တို့ ပါးပြင်ထက် လိမ့်ဆင်းလာကုန်ကြ
လေ၏။

“ဒါဟာ လောကဓမ္မ၊ သင်္ခါရသဘောပင်ဖြစ်တယ် မယ်တော်၊
တရားနှင့်သာ ဖြေပေရော့။ ... မင်းသွေးတို့မည်သည် မင်းစည်းစိမ်
တို့ တပ်မက်ပါက အသက်နှင့်စတေးရသည်မှာ ထုံးအစဉ်အလာပင်
ဖြစ်မဟုတ်လော ... ယခုလည်း ညီတော်သည် တံသာဝတီ
ထီးနန်း အရိုက်အရာအတွက် အစ်ကိုတော်ကို ဖယ်ရှားခြင်းမှာ
မတရားဟု မဆိုလေ၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးတို့သာ ဖြစ်ကုန်
သဖြင့် လောကဓမ္မကို ဆင်ခြင်ပါမယ်တော်”

တိပိဋကရေ၏ဓမ္မသံဝေဂစကားကို နာယူပြီးသော်-တံသာဝတီ
မင်းဆက်တွင်သာမဟုတ်၊ မိမိသည်ပင်လျှင် မြန်မာတို့လက်၌ မချစ်
နှစ်သက်သောသူနှင့် ခံစား၊ စံစားနေရလျက် ဒုက္ခဆင်းရဲရောက်
နေရသည်ကို သံဝေဂယူ ဆင်ခြင်အားတင်းတော်မူပြီးသော် မိမိ
ဇာတိမြေသို့ အရောက်ပြန်ရန် ကြိုးစားအားထုတ်အံ့ဟု စိတ်ကို

ပိုင်းဖြတ်တော်မူလေ၏။

“မယ်တော်ကြံ့စည်စိတ်ကို သားရဟန်းသိသည်မဟုတ်တုံ လော”

“သိပါသည်မယ်တော် - သို့ကြောင့်လည်း အင်းဝမြေမှ ကယ်ထုတ်၍ ဟံသာဝတီမြေကို ချခင်းစေရန် ကြံစည်မှုဖြင့် ယခု လာရောက်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အကြံအစည်အောင်မြင်ဖို့ရန် အရှင် ၂-ပါးက ကြံဆောင်တော်မူပါမည်။ မယ်တော်သာလျှင် ဤမင်္ဂလာစံအိမ်တော်၌ ဣန္ဒြေမပျက် စံလင့်တော့ ... အကြောင်း ရှိလျှင် အခေါ်လွှတ်လေ”

ရဟန်းတို့လည်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီးသော် မိဖုရားရှင်စောပုကို ကတိအတန်တန်ပေး၍ စံအိမ်တော်မှ ပြန်ခဲ့ကြလေ၏။ မိဖုရား ရှင်စောပုလည်း ဟံသာဝတီသတင်းကြားရသည် တစ်ခဏ၌ပင် အင်းဝမြေမှ ချက်ချင်းထွက်ပြေးချင်လောက်အောင် စိတ်အဟုန် ကြွခဲ့လေ၏။ မိမိဇာတိမွန်ဒေသရှိ ရွှေမောစောစေတီမှ သာယာ နာပျော်ဖွယ်အတိပြီးသော ဆွဲလဲသံလေးများကို ကြားယောင်နေမိ ကာ ... မကြာမတင်မီကာလ၌ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးလက်မှ အလွတ်ရုန်းထွက်ပေတော့အံ့ဟု ကြိုးဝါးခဲ့လေ၏။

အိမ်တော်ပါ ရံရွှေတော်များနှင့် အစောင့်အကြပ်၊ အရံအတား တို့ကား မိဖုရားကြီးရှင်စောပု၏ အကြံတော်ကို မည်သူမျှ သံသယ မရှိကြပေ။ ပြီးပြည့်စုံစွာ စံစားနေစိမ့်သောငှာ မင်းတရားကြီး၏ အထောက်အကူများကြောင့်လည်း မွန်မင်းသမီး မိဖုရားကြီး ရှင်စောပု သည် အခြားမိဖုရားတို့ထက် သာလွန်ပျော်ပိုက်နေဖွယ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်လေကြ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည်လည်း မိဖုရား ၃-ပါးအနက် မွန်မင်းသမီး ရှင်စောပုအား အကဲပိုကြောင်း၊ အမြတ်တန်းရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ဖွင့်ဟတော်မူလေ၏။

အမြင်မကြည့်လင်သော ရှမ်းမိဖုရား

မွန်ရဟန်း ၂-ပါးဖြစ်သော ဓမ္မရေ(ပိဋကရေ)နှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့သည် ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်များကိုသာ တတ်ကျွမ်းကြသည် မဟုတ်၊ လောကီအစီအရင်၊ အင်းအိုင်ခလျည့်၊ ငါထာမန္တရားတို့ကိုပါ အသီးသီး တစ်ဘက်ကမ်းခတ် တတ်ကျွမ်းကြလေ၏။ အင်းဝသို့ရောက်စဉ် ကာလလောကီဝိဇ္ဇာမယ အတတ်များကိုပါ ဆည်းပူးသင်ကြားကြသည်။ မွန်ရဟန်းတော်များသည်လည်း လောကီပညာဘက်တွင် သူမတူအောင် နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်ကြောင်း ဗားမဲ့ဆရာတော်နှင့် ဗားတမော့ဆရာတော်တို့က အထင်အရှား သမိုင်းတွင် ပြဆိုခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

မွန်ရဟန်းတော် ၂-ပါးတို့သည် ရှင်စောပု၏ အစီအမံကြောင့် မင်္ဂလာအိမ်တော်တွင်းသို့ မကြာမကြာ ကြွလာလေ့ရှိပြီး နီးနှောစကားပြောဆိုကြ၍ အခွင့်အခါကို စောင့်လင့်ကြကုန်သည်။ ရဟန်း ၂-ပါး ရှင်စောပုထံသို့ အထွက်အဝင်များနေလာသောအခါ ရှမ်းမိဖုရားစိုးနှင်းသည် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား ဤသို့ လျှောက်တင်လေ၏။

“အရှင်မင်းမြတ်သည် တလိုင်းမိဖုရားကို လွန်စွာမှ အရေးပေးတော်မူလှသည်။ တလိုင်းတို့သည် မြန်မာတို့အား ဘယ်သောအခါကမှ အကောင်းကြံလေ့ မရှိ၊ ... ယခုလည်း တလိုင်းမသည် တလိုင်းရဟန်းပျို ၂-ပါးနှင့် ပူးကပ်၍ ဆေးငါးပန္နရား စီရင်နေကြလေပြီ ... တစ်နေ့နေ့တွင် အရှင်မင်းမြတ်သည် ရှူး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပျက်စီးခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း ရောက်ရပါလိမ့်မည်၊ သတိထားတော်မူပါ ...”

“အိမ်း ... မိဖုရားထင်သကဲ့သို့ မဟုတ်လေတန်ရာ ... ရှင်စောပုသည် ဘာသာတရား၌ အခြားသူတို့ထက် ရှိသေကောင်းရှိင်း၊ ညွတ်တွားပူဇော်အထူးရှိသည်ကို ငါ့ပျက်ငါးထင်ထင် သိမြင်တော်မူသည် ... သင်းတို့ မလိုတမာ မရှုစိမ့်ကြလေနှင့် ...”

မိုးညှင်းမင်းတရားသည် ရှမ်းမိဖုရားစိုးနှင်း၏ လျှောက်တင်

ချက်ကို ထိုကဲ့သို့ ချေပခဲ့သည်။ သို့သော် ကာလကြာ၍ ရဟန်းတို့ အထွက်အဝင် စိမ်လာသောအခါ မိဖုရား၊ ဝန်ကြီး၊ ဝန်ထမ်း အစရှိသူတို့ သတိပေးလာသောကြောင့် မင်းတရားကြီး ဆင်ခြင်မိလေ၏။ ထို့ကြောင့် မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရှင်စောပုမင်းသမီး တလိုင်းရဟန်း ၂-ပါးတို့အား ရဟန်းအမပြု၍ အလွန်ကြည်ညို ရောနှောနေသည်ကို သတိပြုတော်မူရင်း ရှိသည့်အတိုင်း ... ယုံမှားခြင်းဖြစ်ကာ ရှေးကကဲ့သို့ အရေးပေးတော် မမူတော့ပေ။

မိဖုရားရှင်စောပုနှင့် အဆက်အဆံပါ တည်တည်မှန်မှန် ဖြစ်သွားသည်ကို ရှင်စောပုသတိထားမိလိုက်သည်။ ရှမ်းမိဖုရားနှင့် မြန်မာမိဖုရားတို့၏ ကုန်းချောစကား အောင်၍သာ မိမိအပေါ် မင်းတရားကြီး ရွှေစိတ်တော်ကွက်ခြင်းဖြစ်မည်ဟု သိထားလေ၏။ ယခင်ကပင် ထိုမိဖုရားတို့မှာ ရှင်စောပုအပေါ် မလိုစိတ် ရှိခဲ့သည် ဖြစ်၍ အခါအခွင့်သင့်လျှင် မင်းတရားကြီးအား ခြေထိုးရန် ကြံကြပေမည်သာ။

မွန်ရဟန်း ၂-ပါးတို့ ကိုပင် မင်္ဂလာစံအိမ်တော်သို့ ဝင်ထွက်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားခြင်းဖြစ်လိုက်သည်အထိ ရှိလာ၏။ အစောင့်အနေတို့ ပိုမိုတင်းကျပ်စွာ စီမံလိုက်သဖြင့် ရှင်စောပုမိဖုရားမှာ ပိုမို၍ စိတ်ညစ်ညူးခဲ့ပြန်လေ၏။ အံ့ကိုတင်းတင်းကျိတ်၍ အင်းဝတွင် စံနေ

တော်မူရန် စိတ်ကုန်ခမ်းခဲ့ပြီး ဟံသာဝတီသို့ အပြေးနှင့်ချင်စိတ် ပေါ်ထွက်မိလေသည်။

မိမိအကြံအစည် မအောင်မြင်ခင်၌ပင် မင်းတရားကြီး၏ တားဆီးပိတ်ဆို့မှုများ၊ သံသယစိတ်ဖြင့် အကြည့်များကြောင့် မွန်မင်းသမီး ရှင်စောပုမှာ အခက်ပွေရလေသည်။ ယခုအချိန်တွင် တိုင်ပင်ရန် ရဟန်း ၂-ပါးနှင့်ပင် တွေ့ခွင့်မရတော့သဖြင့် အကြံအိုက်လျက် ရှိတော့သည်။

မာယာကြွယ်ဝသောရှင်စောပု

ရှင်စောပုကား မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး၏ ယခင်က ပလပ်ပေးတော်မူခဲ့သော လွတ်လပ်သည့် အခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်ခံခဲ့ရပြီး၊ ရဟန်း ၂-ပါးနှင့်ပါ ဆုံတွေ့ခွင့် မရနိုင်တော့သဖြင့် အကြံအစိုက်ကာ စိတ်အပျက်ကြီးပျက်နေမိလေတော့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တပျိုငှက်တို့ တတွေတွေ့ဖြင့် နေတော်မူပြီး၊ အချိန်နှင့်အမျှ ဟံသာဝတီနေရပ်သို့ မည်သို့ထွက်ပေါက်ရှာပြေးရန်ကို စဉ်းစားနေလေ၏။

တစ်နေ့သောအခါတွင်ကား မိဖုရားရှင်စောပုသည် အကြံတော်တစ်ခု စဉ်းစားမိသွား၏။ ယင်းအကြံကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် ရံရွှေတော်၊ အစေအပါးတို့အနက် ယုံကြည်စိတ်ချရသောသူကို ရွေးထုတ်ခေါ်ယူသည်။

“မယ်မယ်ဖုရား အမိန့်ရှိတော်မူပါ”

“မယ်မယ်အတွက် ချိပ်နှင့် ကနခိုစေ အနည်းငယ်လိုချင်ပါတယ်။ ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်မယ်ဆိုလျှင် အပြန်ဆုံးပြုလော့”

“ရနိုင်ပါသည် မယ်မယ်၊ အရှာရခက်ခဲသော အရာမဟုတ်သည့်အတွက် မကြာမတင်မီ ဆက်သဖို့ အသင့်ပါ”

“အိမ်၊ သို့သော်လည်း ဘခြားသူတို့ မမြင်မသိစေလင့်... ရခဲ့လျှင် စားဖိုကိုင်အပျိုတော်နှင့် မယ့်မယ့်ထံ အခစားဝင်ခဲ့ကြရော့”

မိဖုရား၏ အမိန့်စေခြင်းကို ယုံကြည်စိတ်ချရသော ရံရွှေတော်၊ အစေအပါးသည် လိုအပ်သည့် ချိပ်နှင့် ကနခိုစေ ရရှိစေခြင်းရာ ရုတ်ခြည်း ဆောင်ရွက်ရန် မင်္ဂလာစံအိမ်တော်မှ ဖယ်ခွာခဲ့လေသည်။ မိဖုရားရှင်စောပုအပေါ် ချစ်မြတ်နိုးကြသော အစေအပါးတို့မှာ မိဖုရားအတွက်ဆိုလျှင် ဦးလည်မသန် ဆောင်ရွက်ကြမည့် သူများချည်းဖြစ်လေ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည် မိဖုရားရှင်စောပုထံ အဆောင်တော်ကူးသည့်အခိုက် အခါတိုင်းနှင့်မတူ၊ ရှင်ပျူမရှိသော နှမတော် မိဖုရားအား အကဲခတ်၍ အမေးရှိလေ၏။

“နှမတော် မျက်နှာမသာမယာ အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်နော်၊ သနည်း”

“အရှင်မင်းကြီး၊ ယခုတစ်လော နှမတော်တွင် ကိုယ်လက် မအိမသာနှင့် ကိုက်ခဲသောရောဂါဖြစ်ချင်နော်ပါသည်။ အိပ်ရာသလွန် ညောင်စောင်းထက်တွင်သာ လျောင်းစက်နေချင်ဘိသည်”

ယင်းသို့ လျှောက်ထားရသော်လည်း အကယ်စင်စစ်မူ ဖိုးညွှင်း တရားသည် မိမိအချုပ်အခြယ် တင်းကျပ်တော်မူသဖြင့် ဤသို့ ဖြစ်နေခြင်းကို မသိဟန်ပြုလေရောသလောဟု မိဖုရားရှင်စောပု စိတ်တွင် ထင်မိလေ၏။

“အသို့ဆိုလျှင် နန်းတွင်းသမားအကျော်တို့နှင့် တိုင်ပင်ကုသ ပါဦးလေ နှမတော်”

“ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး”

မင်းကြီးနှင့် ရှင်စောပုတို့ အခြားသူလွှာပစ္စကားတို့ဆိုပြီးသော်၊ မိဖုရားမကျန်းမမာရှိလေဟန်ဖြစ်သောကြောင့် ကြာရှည်စံနေတော် မမူ၊ နှုတ်ဆက်၍ ပြန်ကြွတော်မူလေ၏။ မင်းကြီးကြွသွားပြီးနောက် ရှင်စောပုလည်း မချီသောအပြုံးကို ပြုံးတော်မူ၍ မိန်းမတို့တွင် မာယာပေါင်းများစွာနှင့် လက်နက်အစုံရှိသည်ဖြစ်၍ အင်းဝရွှေစန်းမှ ဖယ်ခွာရုန်းထွက်နိုင်ရန် မာယာလက်နက်သည် ငါ့အတွက် အချက် ပေတည်း”ဟု အမှတ်ထင်ထင် တွေးလိုက်လေ၏။

ယနေ့အဖို့ မင်းကြီးသည် မိဖုရားရှင်စောပုကျန်းမာတော်

မမူကြောင်းအား ရှမ်းမိဖုရားနှင့် ရှင်ဘို.မယ်မိဖုရားတို့ကိုပင် စကား မိန့်ကြားပြန်လေ၏။

နောက်တစ်နေ့တွင်ကား မိဖုရားရှင်စောပု အရှာခိုင်းထားသော ချိပ်နှင့်ကနခိုစေ့ကို ရယူလာကာ ဆက်သွင်းလေ၏။ မိဖုရားလည်း ချိပ်ကိုရေသန့်တွင် ဖျော်ထားလေ၍ ကနခိုစေ့တို့အား မှုန်ညက် စေရန် ထုထောင်းစေလေ၏။ ချိပ်အရည်ကိုသောက်ခြင်းအားဖြင့် ဆီးနှင့်ဝမ်းတို့ သွားသည်အခါတိုင်း ချိပ်အရောင်ဖြစ်သည့် သွေး အရောင်အတိုင်း သက်ဆင်းစေလေ၏။ ကနခိုအမှုန်ကား ဝမ်းကို အရည်အဖြစ် ဒလဟော သွားစေသော အာနိသင်ရှိလေ၏။ မိဖုရား သည် ညဦးပိုင်း၌ အားရှိသော အစာအာဟာရတို့ကို မှီဝဲပြီးသော် ချိပ်ရည်နှင့် ကနခိုအမှုန်ကို အိပ်ရာဝင်သည်နှင့် သောက်သုံးလေ၏။

နံနက်လင်းအားကြီးအချိန်တွင် ကနခိုမှုန်၏အာနိသင်ကြောင့် မိဖုရားရှင်စောပုမှာ ဝမ်းဒလဟော သက်ဆင်းလေ၏။ သက်ဆင်းသော ဝမ်းတို့မှာလည်း ချိပ်အရောင်ကြောင့် သွေးနှင့်နှိုင်းနှိုင်းရှိလေ၏။ ဝမ်းမှာ အရည်တို့သက်သက်ဖြစ်လေသဖြင့် သွေးဝမ်းသွားသည့် ဝေဒနာသည်ကဲ့သို့ အဟန်ရှိလေ၏။ မိဖုရားလည်း ဝမ်းရစ်၍ နာကျင်သောကနခိုအမှုန်၏ အာနိသင်ဒဏ်ကို အံကြိတ်ခံလျက် မိမိအကြံအစည်အောင်မြင်ရန် သည်းခံတော်မူလေ၏။

ယင်းကဲ့သို့ မိဖုရားရှင်စောပု သွေးဝမ်းသွားဝေဒနာ ခံစားနေရဟန်ကား နန်းတော်တစ်လုံး သတင်းပျံ့သည့်နည်းတူ၊ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး နားတော်ပေါက်လေသည်။ မင်းတရားကြီးသည်ပင် ပြာပြာသလဲ မင်္ဂလာစံအိမ်တော်သို့ ကြွချီတော်မူလာ၍ ရှင်စောပုအား စိတ်မသက်မသာစွာဖြင့် ကြည့်ရှုလေ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားသည် နန်းတွင်းသမားအကျော်တို့အား ချက်ချင်းခေါ်ယူ မပြုသလောဟု မိန့်တော်မူလေရာ ...

“ပြသပြီးကြောင်းပါ အရှင်ဘုရား၊ အရှင်မရောဂါဝေဒနာမှာ မဆုတ်မယုတ် ရှိပါသည်။ ငုံ့လင့်လျက် ရှိကြောင်းပါ”

အတယ်စင်စစ်မူ မည်သည့်နန်းတွင်း သမားတော်ကိုမျှ ပြသခြင်း မပြုရသေးပေ။ မင်းကြီးကိုယ်တော်တိုင် မိဖုရားကြီး၏ သွေးဝမ်းတို့အား မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ရသည်ကတစ်ကြောင်း၊ အနံ့အသက်ဆိုး၍တစ်ကြောင်း၊ အပါးတော်တွင် ကြာရှည်စွာမနေ၊ မျက်နှာလွှဲတော်မူ၍ ထားခဲ့လေ၏။ မိဖုရားရှင်စောပုလည်း သလွန်ထက်မှပင် လက်အုပ်ချီမိုးလျက် မိုးညှင်းတရားကြီးအား ယဲ့ယဲ့မျှ ပြုံးပြရင်း အရိုသေ ပေးရှာလေ၏။

“ကဲ ... မိဖုရားကြီး၊ နေသာသလိုသာ ခံပါရော ... သမားတော်တို့ကို အပါးတွင်ထားလိုလျှင် ထားနိုင်ရန် စိစဉ်ကြ

လေ”ဟူ၍ မှာကြားစကား မိန့်ဆို၍ ပြန်ကြွလေ၏။ မင်းတရားကြီး မရှိတော့သည်မှ မိဖုရားသည် သလွန်ထက်မှဆင်း၍ ကိုယ်လက်သုတ်သင်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ နံ့သာလိမ်းကျံခြင်းတို့ပြုပြီးသော် အားရှိသော အာဟာရတို့ကို တစ်ဖန်ပြန်လည် စားပြန်လေ၏။ နန်းတွင်းသမားကျော်တစ်ဦးအား အပါးတော်သို့ သွင်းစေပြီးသော တံစိုးလက်ဆောင်များစွာ ပေးကမ်း၍ သွေးဝမ်းရောဂါဖြစ်ပျက်ဇာတ်ကြောင်းကို ဖွင့်ပြောလေ၏။

သမားတော်အကူအညီကို ရယူရန် မိဖုရားရှင်စောပုသည် ဥပုသ်တံပျဉ်သုံး၍လည်းကောင်း၊ တံစိုးလက်ဆောင်များစွာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသနားခံ၍လည်းကောင်း၊ အတန်တန် ပြောင်းဖျာပြောဆိုရလေ၏။ သမားတော်လည်း “ကျွန်တော်မျိုး ဆေးမတိုး၊ ရောဂါသည်လျက်၊ ကူးစက်မည်စိုးရွံ့ကြောင်း သံတော်ဦးလျှောက်တစ်ပေးပါမည်”ဟု ကတိကိုရယူလေ၏။

၃-ရက်မြောက်သောနေ့တွင် ရှင်စောပုမင်းသမီးသည် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးကို ပူးမြော်လိုကြောင်း ဟယာဖြင့် အစေအပါးတို့ကို လျှောက်တင်စေသည်။ ထိုအခါ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးလည်း ရှင်စောပုမိဖုရားရှိရာ မင်္ဂလာစံအိမ်တော်သို့ ကြွမြန်းတော်မူ၍ ဝေဒနာခံစားနေရသည့် မြစ်အင်ကို ရှုတော်မူလေ၏။

တန်စိုးလက်ဆောင်မကင်းကြသည့် သမားတော်တို့သည် လည်း ရှင်စောပု၏အလိုသို့လိုက်ကာ မင်းတရားအား ဤသို့ လျှောက်တင်ကြလေ၏။

“အရှင်ဘုရား မိဖုရားကြီး၏ ဝေဒနာကား ရောဂါသည်း၍ ဆုတ်ယုတ်မည့်လက္ခဏာမမြင်ပါ။ ဤတောင်မှပင် ကျော်လွှား နိုင်ဟန် မတူသည့်ပြင် နန်းပြင်၊ နန်းရပ်မှ လူသူလေးပါးကိုပင် ကူးစက်လေမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် ဝေးရာတွင် ယာယီစံနန်းဖြင့်ပင် ထားရန်သင့်ကြောင်းပါ အရှင်မင်းကြီး”

မင်းကြီးသည်လည်း သမားတော်၏ လျှောက်တင်ချက်ကို စုတ်သပ်ရင်မောလျက် မိမိ မိဖုရားကြီးဆုံးရှုံးရတော့မည့်အရေးကို စိုးရိမ်ပူဆွေးမိချေ၏။ ထို့အပြင် မလိုသူ လူသူလေးပါးတို့ရောဂါ ကူးစက်မည် ဆိုလေပြန်သဖြင့် အမြန်ပင် ယာယီစံနန်းဆောက်လုပ် စေ၍ နန်းအပြင်ထုတ်ရန် စီမံရလေ၏။

မိဖုရားရှင်စောပုကလည်း မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား ယဲ့ယဲ့ သောလေသံဖြင့် လျှောက်တင်လေ၏။

“အရှင်မင်းကြီး၊ ကျွန်တော်မျိုးမတွင် စွဲကပ်သောရောဂါသည် သက်သာလာသည်ဟူ၍မရှိ၊ ... တရိရိခွမ်း၍ ဆုံးခန်းတိုင်ရတော့ မည် ထင်ပါသည်။ အနိစ္စဟူသည် မတည်မမြဲ၍ ဝမ်းမနည်းလှပါ။

အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ် တည်မြဲရှိစဉ် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို မွေ့လျော်နာယူလိုပါသည်။ သမားတို့စကားအတိုင်း မြို့ပြင်တွင် ယာယီစံနန်းဆောက်လုပ်စံနေခွင့် ပြုတော်မူပြီး သားပဉ္စင်းနှစ်ပါး အားလည်း ယာယီအိမ်တော်သို့ မပြတ်ကြွရောက် တရားဟော ပြောခွင့် ပြုတော်မူရန် နောက်ဆုံးအနေဖြင့် လျှောက်တင်ဝံ့ပါသည် ဘုရား”

ရှင်စောပု၏တင်လျှောက်ချက်ကို မင်းတရားကြီးသည် ငြိမ်သက် စွာ နားထောင်ပြီးသော် “ဤချစ်လှစွာသော မွန်မိဖုရား၌ ဝေဒနာ သည်း၍ အဆုံးဘဝနီးလေပြီ။ သို့ကြောင့် သူ့အလိုအတိုင်း လိုက် တော့အံ့”ဟု ပင့်သက်ရှိုက်မောကာ ခေါင်းညိတ်ခဲ့လေ၏။

မိဖုရား၏အလိုကျအတိုင်း ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပြီဖြစ်သဖြင့် မြို့ပြင်၌ အဆောတလျှင် ယာယီစံအိမ်တော် ဆောက်လုပ်ရွှေ့ ပြောင်း စံနေတော်မူလေသည်။ ရဟန်းနှစ်ပါးသည်လည်း ယာယီ စံအိမ်တော်သို့ကြွ၍ တရားရေအေး တိုက်ကျွေးတော်မူလေ၏။

လှိုင်းဝှက်အကြံအစဉ်

ယခုသော်ကား မိဖုရားရှင်စောပုသည် ယာယီစံအိမ်တော်၌ လွတ်လပ်စွာဖြင့် နေခွင့်ရပြီဖြစ်၏။ ရှေးယခင်ကနည်းအတိုင်း ချိပ်ရည်နှင့် ကနဦးကိုရောနှောသောကြောင့်အား အနည်းသာပြုလုပ်၍ အားရှိသောအစာတို့ကို မှီဝဲလေ၏။ မိမိစံအိမ်တော်၌ ရံရွှေတော် အစေအပါးအားလုံးမှာ မိမိအပေါ် နားလည်ထားရှိသူများဖြစ်ခြင်း၊ သနားဥဉ္ဇာခြင်းတို့ကြောင့် မိဖုရားကြီးအဘယ်ပင် အဖိတ်အစင် အသေအပျောက် ရှိလေမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ကြလေ၏။

သမားတော်နှင့် ကျွန်ယုံတော် ၂-ဦးအပြင် ရဟန်း ၂-ပါး ဖြစ်သော ရှင်ဓမ္မဝရနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့သာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ကုန်စင် သိမြင်ထားကြလေ၏။ ရဟန်း ၂-ပါးသည်လည်း ယာယီစံအိမ်

တော်သို့ ညနေတိုင်း ကြွရောက်တရားဟောပြော၍ ရက်အနည်း ငယ်ရသော နေ့တစ်နေ့တွင် ရှင်စောပုက အပျိုတော်ရံရွှေတော်တို့ နားမလည်နိုင်သော မွန်ဘာသာစကားဖြင့် ဤသို့ဆိုလေ၏။

“သားရဟန်းတို့... မယ်တော်သည် အင်းဝ၌ စိတ် ဆင်းရဲကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်လှသည်။ အရှင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံတရားနာယူ ရန်ပင် ချိပ်ရည်နှင့် ကနဦးကိုရော၍ သောက်ပြီး မကျန်းမမာ တန်ဆောင်ရပါတော့သည်။ ... ယခုအခါ ၂-ပါးစလုံးနှင့် အချိန် မရွေး ယာယီစံအိမ်တော်သို့ ကြွလာနိုင်ရန် အခွင့်အရေးကို ရခဲ့ ပေပြီ။ ... အခွင့်ရရှိက် မယ်တော်အား တံသာဝတီသို့ ပြန်ရောက် ရန် ကြံတော်မူပါ ... အရှင်တို့ မကြံမူ၍ သည်အတိုင်းရှိချေသော် အင်းဝ၌ ကြာရှည်စံရလျှင် မယ်တော်ကံကုန်ဖို့ရန် မဝေးတော့ပြီ”

ရဟန်း ၂-ပါးလည်း ရှေးကပင် သိတန်သရွေ့ သိထားပြီး ဖြစ်သဖြင့် အင်းဝမှ ကြံဆောင်ရန် ရည်ရွယ်လာသူများဖြစ်ကြသည့် အတိုင်း အခွင့်သာခိုက်ကို စောင့်ရန် လျှောက်ထားလေ၏။

“မယ်တော်အဖို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရမည်မှန်လျှင် သားရဟန်းတို့ ကြံဆောင်ပါမည် ... ငုံ့လင့်ပါဦး”

ဤသို့ ဝန်ခံပြီးသော် ယာယီစံအိမ်တော်မှ ပြန်ကြွခဲ့ကြလေ သည်။ ဓမ္မဝရနှင့် ဓမ္မဉာဏတို့ ၂-ပါးလည်း ကျောင်း၌ အကောင်း

ဆုံးသောနည်းကို ရွေးချယ်တိုင်ပင်ကြပြီးသော် မိမိတို့ ကိုယ်ကို
ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ ရဟန်းအဖြစ်လျော့၍ သာမဏောဘဝ ပြုကြပြီး
ကြံစည်ထားသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ကြလေ၏။

ယင်းတို့ အကြံအစည်ကား ... ရောဝတီမြစ်ကမ်းဘေးရှိ
ချုံကွယ်ချုံကောင်းရှိသော နေရာဌာနကို ရွေးချယ်၍ နေ့အချိန်၌
ဝါးကို နှီးဖြာကြလေသည်။ လိုအပ်သောနှီးပျားစွာကို ရရှိသောအခါ
လူသုံးကိုယ်စာ အလေးချိန်ကို တင်ဆောင်နိုင်သော ဝါးကနူးလှေပုံ
ကျကျ ရက်လုပ်ကြလေ၏။ ရက်လုပ်ပြီးသည်တို့ကို ညအခါတွင်
ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းအတွင်း ဝှက်ထားခဲ့၍ မိဖုရားရှင်စောပု၏ ယာယီ
အိမ်တော်သို့ ကြွမြဲကြွကာ တရားဓမ္မဟောကြားပြသသည့်ဟန်ဖြင့်
မိမိတို့လုပ်ဆောင်မှုများကို ပြန်လည်ဖောက်သည်ချလေ၏။

ဤသို့ဖြင့် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ပြုလုပ်ကြသောအခါ ၅-
ရက်မြောက်အခါ၌ ဝါးကနူးလှေရက်လုပ်ခြင်းအမှုမှာ ပြီးဆုံးတိုင်
လေသည်။ ထိုဝါးကနူးလှေအား ရေမစိမ့်မယိုစေရန် သစ်စေး
သရိုးမွှေးမံလိုက်သောအခါ ယွန်းလှေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားလေ၏။
ထိုယွန်းလှေကို မိမိသိုဝှက်ရာချုံအတွင်း၌ ထားရှိပြီးသော် ရှင်စောပု၏
ယာယီအိမ်တော်သို့ အခြေမပျက် ကြွရောက်တရားဟောဟန်ပြုရင်း
အချင်းချင်းတိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြသည်။

ရှင်စောပုလည်း ဤရဟန်း ၂-ပါး၏ အမြော်အမြင်ကြီးပုံနှင့်
လျှို့ဝှက်နည်းစနစ်ကို နှစ်သက်လွန်းသဖြင့် မိမိအကြံအစည်
ထမြောက်တော့ရန် လက်တစ်ကမ်းအလိုသာဖြစ်ကြောင်း သိရ၍
နှစ်ထောင်းအားရ ကျေနပ်မိလေ၏။

ရေနှင့် အရှင်ဓမ္မဉာဏတို့မှာ လောကီဝိဇ္ဇာမယအတတ်များနှင့် ငိုက်မြည်းသူတို့အား အိပ်မေ့ချ မွေ့ပျော်စေလေ၏။ အစောင့် အနေတို့နှင့် အိမ်စေအပါးတို့ နှစ်ချိုက်စွာ အိပ်ပျော်လေကြသော အခါ ရှင်စောပုမိဖုရားအား ဖျာလိပ်တွင်းသို့ ဝင်စေပြီး ငုတ်တုတ် ထိုင်နေစေလေ၏။

ပြီးသော် ဖျာကို သင်္ကန်းများဖြင့် ရပ်ပတ်ကာ အပိုခေါ်လာ သော တလိုင်းများကို ထမ်းခိုင်းလျက် စံအိမ်ပေါ်မှ တိတ်တဆိတ် ဆင်းကြလေ၏။ လှေလောင်းစောင့်တို့က မေးသောအခါ

“မယ်တော်မိဖုရားကြီးက သားရဟန်းများအတွက် စောင့်၊ ခေါင်းအုံး၊ အိပ်ရာတို့ လှူဒါန်းလိုက်၍ ယူခဲ့သည်”

ဟု ဖြေကြားပြီး ဣန္ဒြေမပျက် ဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့ကြ လေ၏။ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဘေးရှိ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတို့အတွင်း၌ ပုဂံထားသော ယွန်းလှေရှိရာသို့ ရောက်ကြလျှင် ပေါ့ပါးလှသော ဝါးသရိုးကိုင်ယွန်းလှေကို ရေမှာချ၍ မိဖုရားရှင်စောပုအား လှေပေါ် တင်ကာ ရှင်ဓမ္မရေက ပဲ့ကိုင်ပြီး ရှင်ဓမ္မဉာဏက အပြင်းလှော်ခတ် လျက် ညဉ့်သန်းခေါင်အချိန်တွင် အင်းဝမှ စုန်ဆင်းခဲ့ကြလေ၏။

ရှင်စောပုမိဖုရားကိုလည်း ဖျာလိပ်အတွင်းမှ ထွက်စေပြီးသော် ငြိမ်သက်စွာ လိုက်ပါစေ၏။

အင်းဝ၏နောက်ဆုံးည

အင်းဝနေပြည်တော်၏ညကား ယခင်ညများအတိုင်းပင် အထူး အခြားမရှိချေ။ သို့သော်လည်း ယနေ့ညကို အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းယူ၍ အင်းဝမြေကို စွန့်ခွာရန် မိဖုရားရှင်စောပုနှင့် အတူ ရဟန်း ၂-ပါးတို့ ကြံစည်အားထုတ်ကြမည့် ခါသမယ ဖြစ်သည်။ ညဦးယံတွင် ရဟန်းဘဝပြောင်းထားသည့် ရှင်သာမဏေ ၂-ပါးတို့သည် ရှင်စောပုမိဖုရား အကြံပေးထားသည့်အတိုင်း အချိန် ရှည်စွာ တရားဟောခြင်း၊ ပရိတ်တရားတော်များ ရွတ်ဖတ်ခြင်း စသည်တို့ ပြုနေသောကြောင့် ညဉ့်သည် တစ်စစနက်လာလေ၏။

ထို့ကြောင့် အိမ်တော်သူ ရံရွှေအစေအပါးတို့နှင့် အစောင့် အနေတို့မှာ သန်းဝေငိုက်မြည်းလာကြကုန်လေသည်။ အရှင်ဓမ္မ

မဟာရာဇဝင်ကြီးတွင် ရှင်စောပု တံသာဝတီပြန်စုန်ခန်းကို ဖော်ပြရာ၌ပူ ကွဲလွဲကြောင်း တွေ့ရသည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီး၌ ရှင်စောပုသည် မိမိရောဂါကား ဆေးဝါးကုသ၍ မပျောက်၊ နတ်တို့ကို ပူဇော်ပသ၍ ဆုတောင်းပတ္တဏာ ပြုပူသာ ပျောက်ကင်းမည်ဖြစ်သဖြင့် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား မြို့ပြင်ထွက်ပြီးသော် နတ်ပူဇော်မှု ပြုခွင့်တောင်းလေ၏။ မင်းတရားကြီး ခွင့်ပြုတော်မူလေသဖြင့် မြို့အနောက် လုံထော်တံခါးမှ ထွက်ပြီးသော် ရဟန်း ၂-ပါးတို့နှင့် တိုင်ပင်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း လှေနှင့်ပုန်ပြေးကြလေ၏တူ ဖော်ပြထားသည်။

ရောဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက်တွင် အစောင့်အကြပ်တို့ များပြားသောကြောင့် အလင်းရောင်ပေါ်စ အာရုဏ်တက်ချိန်တွင် လှေကို ကုန်းပေါ်သို့ ဆွဲတင်လျှီ့ဝှက်ထားကြပြီးသော် လူများလည်း ပုန်းလျှိုးနေကြလေသည်။ နေ့အခါတွင် ကြက်အိပ်ကြက်နိုး အလှည့်ကျ အိပ်စက်ကြ၍ ညရောက်သည်နှင့် လှေကို မြစ်ပြင်သို့ ချလျက် လှော်ခတ်စုန်ဆင်းကြပြန်လေ၏။

ယာယိစံအိပ်တော်ရှိ ရံရွှေတော် အစေအပါးတို့နှင့် အစောင့်အကြပ်တို့သည် မိဖုရားရှင်စောပု ပျောက်ဆုံးကြောင်းကို မင်းတရားကြီးထံ တင်လျှောက်လေသော် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည် ဒေါသ

အပျက်ခြောင်းခြောင်းထွက်လျက် ရောဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက် လှေသင်းဝန်အား ကြီးကြပ်စေ၍ ရှာဖွေစေ၏။ သံသယရှိသော ရဟန်း ၂-ပါးကို စုံစမ်းသော်လည်း ထိုရဟန်း ၂-ပါးပါ ပျောက်ဆုံးနေလေသဖြင့် ရှင်စောပုမိဖုရားသည် အင်းဝမှ ထွက်ပြေးလေပြီကို သိတော်မူလိုက်လေ၏။ မျှူးမတ်တို့လည်း မတွေ့လေသောအခါ မင်းတရားကြီးအား လျှောက်တင်ရန် မဝံ့မရဲ ရှိနေချိန်တွင် မျှော်လင့်ထားသော မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး ရင်တွင်းမှ တီးတိုးစကားသံကို ကြားရသဖြင့် မင်းချင်းမျှူးမတ်တို့ အံ့အားသင့်ကုန်ကြလေသည်။

“အိမ်း ... သူလည်း အိုပြီ ... ငါလည်း အိုချေပြီ ... သွားချင်သွားပါစေတော့ - လွှတ်လိုက်ပါ”

အင်းဝမှ ရောဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက်လှော်ကား ၅-စီးနှင့် တူအပြည့်၊ တက်အပြည့် လှော်ခတ်၍ လိုက်ကြသော်လည်း မမြင်၊ မသိဘဲ ပျောက်ချက်သား ကောင်းနေလေရာ ပုဂံ၊ ညောင်ဦးအထိ ရောက်လေ၏။ ယင်းဖြင့် မင်းတရားကြီးထံမှ ခြေပြန်တော်ဆက်သား၏ မင်းတရားကြီးသည် မိဖုရားရှင်စောပုအား “သွားချင်သွားပါစေ၊ လွှတ်လိုက်ပါ”တူသော အမိန့်ကြောင့် နောက်ကြောင်း ပြန်ဆုတ်ကြလေသည်။

အရှင်ဓမ္မရေနှင့် အရှင်ဓမ္မဉာဏတို့ နှစ်ပါးလည်း အပင်ပန်း ခံလျက် အင်းဝနှင့်ဝေးနိုင်သမျှ ဝေးစေရန် အားသွန်ခွန်စိုက် လှော်ခတ် ပြေးလေ၏။ ၁၀-ည တိုင်တိုင် လှော်ခတ်ခဲ့ကြပြီးသော် ဟံသာဝတီ မြို့နန်းကို ပျံပျံ မြင်ရလေသောအခါ အားလုံးအားတက်လာကြ လေ၏။

“မယ်တော်မိဖုရားရှေ့တွင် မွန်တို့၏ဌာနေ ဟံသာဝတီ ရွှေနန်းသို့ လှမ်း၍ပင် မြင်နေရပေပြီ”

“ဟုတ်ပါ၊ ငါ့ရှင် ... ကြိုးစားထားကြစို့။”

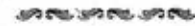
နန်ကင်ဝေလီဝေလင်းအချိန်တွင် ဟံသာဝတီဆိပ်ကမ်းသို့ လှေငှား ထိုးဆိုက်ခဲ့လေတော့သည်။

[ယာယီစံအိမ်တော် အင်းဝမှ ဟံသာဝတီသို့ စုန်ပြေးခြင်း အကြောင်းကို ရာဇဝင်မူတွဲများအဖြစ် တွေ့ရပေသေးသည်။ မြန်မာရာဇဝင်နှင့် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းတို့၌ ရှင်စောပုမိဖုရား စုန်ပြေးခြင်းအကြောင်းကို ဤသို့ ဖော်ပြထားပြန်သေးသည်။

“ထိုည၌သန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် အဝတ်အစားသေတ္တာကို တစ်လုံးအတွင်းသို့ ရှင်စောပုအားဝင်စေ၍ အဝတ်အထည်များဖြင့် ဖုံးကွယ်ကာ ရဟန်းနှစ်ပါးတို့က သေတ္တာကို တစ်ဖက်မိဆွဲ အခန်းတွင်းမှ ထွက်သည်။ နန်းတော်တံခါးစောင့်များမေးလျှင်

ရှင်စောပုလျှင်လိုက်သော ပစ္စည်းများဟုဆိုသဖြင့် မည်သို့မျှ ရှာဖွေခြင်း မပြုဘဲ လွှတ်လိုက်၏။

ထို့နောက် မြို့အနောက် လုံးတော်ပေါက်မှထွက်ကာ ကြိုတင် စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ရဟန်းနှစ်ပါးနှင့် ဒကာနှစ်ယောက်တို့သည် ရှင်စောပုအား လှေပေါ်တင်ပြီးသော် ဟံသာဝတီသို့ စုန်ပြေးလေ သည်။”

မွေးရပ်မြေမှ ဆီးကြိုခြင်း

ဟံသာဝတီဆိပ်ကမ်းသို့ ယွန်းလှေဆိုက်ကပ်သည်နှင့် သုံးဦးသား လွတ်လပ်ပြီဟူသောအသိဖြင့် များစွာ လှိုက်လှဲဝမ်းသာကြလေ၏။ လှေဆိပ်တွင် စောင့်ကြပ်လျက်ရှိသော မင်းချင်းလုလင်တို့လည်း ရဟန်း ၂-ပါးနှင့် ရှင်စောပုမိဖုရားအပါး ချဉ်းကပ်လာလေသော် အရှင်ဓမ္မရေကပင်

“မယ်တော်မိဖုရားကြီး၊ မင်းချင်းတစ်ဦးအား မောင်တော်ဘုရားထံ အလျင်အမြန်ပင် မယ်မယ်ရောက်ရှိကြောင်း သံတော်ဦးတင်လျှောက်သင့်ကြောင်းပါ”

“အိမ်၊ ဟုတ်ပေသားပဲ”

သို့ဖြင့် မင်းချင်းတစ်ဦးအား မောင်တောင်ဘုရင် ဗညားရံထံသို့ အစီမံတော်သည် အင်းဝနေပြည်တော်တွင် မပျော်ပိုက်သဖြင့် လှေဖြင့် စုန်ပြေးလာကြောင်း သံတော်ဦးတင်စေလေ၏။ မောင်တော်ဗညားရံလည်း ထိုသတင်းကို ကြားသိလျှင် ကြားသိခြင်း မိဖုရားရှင်စောပု၏သားငယ် ဗညားဗရူးကို လက်တွင်ဆွဲလျက် ဝန်ကြီး၊ ဗိုလ်မှူးတို့နှင့်အတူ ဆိပ်ကမ်းသို့ ကြွချီတော်မူလေ၏။ ရှင်စောပု၏ သမီးတော် ၂-ပါးမှာမူ အထိန်းအအုပ်တို့ထံတွင် စံနေလေသောကြောင့် မယ်တော်ပြန်လာကြောင်းကို မသိသေးပေ။

လှေဆိပ်၌ နှမတော်ရှင်စောပုကို မြင်သည့်အခိုက် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ပွေ့ဖက်နှုတ်ဆက်ကြလေ၏။ သားအငယ်ဆုံးဖြစ်သည့် ဗညားဗရူးမှာ ရှင်စောပုကို မမှတ်မိသည့်အလား ကြောင်ငေးရပ်ကြည့်လျက်သာလျှင် ရှိချေ၏။

“တူတော်မောင်ကား နှမတော်ကိုပင် မှတ်မိဟန်မရှိ၊ စိမ်းနေပေသည် ... နှမတော်ပဲ ပွေ့ချီလိုက်ပါ”

ဗညားရံ၏စကားအဆုံး သားငယ်ဗညားဗရူးကို ရှင်စောပုသည် ကောက်ချီမြှောက်ပြီး အနမ်းမိုးတို့ ဆက်တိုက်ရွာချလေ၏။

“သားတော်ငယ်က မယ်မယ်ဖုရားကို မှတ်မိဟန် မရှိတော့ပါကလား၊ အနေဝေးတာဖြင့် (၇)နှစ် ရှိပါသေးသည်။ အီ မင်းရဲ့

မယ်မယ်ပါသားတော်ရဲ့”

ရှင်စောပုလည်း မချီတင်ကဲသောစကားကို ဆိုနှင့်ကြေကွဲစွာ ဆိုလေ၏။ အင်းဝတွင် ရှင်စောပု(၇)နှစ်မျှ ကြာညောင်းခဲ့ရပြီး ဘုရင်သိဟသူ၊ မင်းလှငယ်၊ ကလေးကျေးတောင်ညိုစား၊ တရ ဖျားမင်း၊ မိုးညှင်းမင်းတရား စသည်ဖြင့် မင်း ၅-ဆက်၏မိဖုရား ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်တည်း။

ဖောင်တော်ဘုရင်မှ ကြိုဆိုခေါ်ဆောင်ပြီးသော် နှမတော် ရှင်စောပုအား သန့်ရှင်းစေရန် ခေါင်းဆေးမင်္ဂလာပြုတော်မူစေ၏။ နှမတော်အကွက် နန်းတွင်း၌ပင် အိမ်တော်တစ်ဆောင် အပြန်ဆောက် လုပ်စေ၍ အခြွေအရံ၊ အစောင့်အရှောက်နှင့်တကွ စံနေတော်မူ လေ၏။

သမီးတော် ၂-ပါးဖြစ်သော နဲတကာထော်၊ နဲတကာသင် တို့နှင့် သားတော်ငယ် ဗညားဗျူးတို့အတူအေးချမ်းစွာ စံနေတော် မူလျက် ရွှေပူစောဘုရား၊ ဒဂုန်ရွှေတိဂုံဘုရားတို့ကို ဖူးပြော်အညွတ် အတွားရှိလေ၏။

ရှင်စောပု ဟံသာဝတီမြေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသောနှစ်မှာ သက္ကရာဇ် ၇၉၁ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်ပြီး သက်တော် ၃၆-နှစ်အရွယ်သာ

ရှိပေသေးသည်။ ရှင်စောပုသည်လည်း ကုသိုလ်ဝါသနာအထုံပါသူ ဖြစ်ရာကား နန်းတွင်းစံအိမ်တော်တွင် နေ့စဉ်သံဃာတော်အပါး ၅၀ ကို ဆွမ်းဝတ်ပြုလေ၏။ ထို့ပြင် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၊ သူတောင်းစား တို့ကိုလည်း ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတော်မူလေ၏။

မိမိအား ဟံသာဝတီသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိအောင် ကြံဆောင် ကူညီမစပေးတော်မူသော အရှင်ဓမ္မဝရနှင့် အရှင်ဓမ္မဉာဏတို့ ၂-ပါး ကိုလည်း အင်းဝတွင် ရဟန်းသိက္ခာလျှော၍ သာမဏေဘဝဖြင့် ရောက်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ပြန်လည်ရဟန်းခံစေပြီးသော် ရဟန်းအမအဖြစ် ခံယူလေ၏။ ထို့အပြင် လိပ်ပျင်ကျောင်းနှင့် အတုလဝါသကျောင်း တို့သော ကျောင်းကြီး ၂-ကျောင်းကို ထည်ဝါစွာ ဆောက်လုပ် ပြီးသော် လိပ်ပျင်ကျောင်းကို ရှင်ဓမ္မဝရအားလည်းကောင်း၊ အတု လဝါသကျောင်းကို ရှင်ဓမ္မဉာဏအားလည်းကောင်း ရေစက်သွန်းချ လှူဒါန်းလျက် ကျောင်းအမဘွဲ့ကို ခံယူလေ၏။

မွန်လူမျိုးတို့ကား ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသူ များဖြစ်ကြသည့်အပိုင်း ဘုရားတည်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောက်ခြင်း၊ ဧည့်ပတ်စားပေ ပြန်ပွားနိုင်သမျှ ပြန်ပွားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့် သာသနာတော်အကျိုးကို ဆောင်ရွက်သည်ပိုကြ၏။

ရာဇာဓိရာဇ်လက်ထက် မွန်တိုင်း ၃-ရပ်တွင် ဘုရားစေတီ အများအပြား တည်တော်မူခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။ မွန်ဘုရင်အဆက် ဆက် တည်ထားကိုးကွယ်ကြသော ဘုရားစေတီတို့မှာ အများ အပြားပင်ဖြစ်သည်။

မွန်တို့၏ဘုရားစေတီပူထိုးများ

မွန်တိုင်း ၃-ရပ်တွင် တံသာဝတီတိုင်း၊ မုတ္တမတိုင်း၊ ပုသိမ် တိုင်းတို့ပါဝင်လေရာ ယင်းတိုင်းကြီး ၃-တိုင်းမှ စေတီအများအပြား မှာ မွန်တို့တည်ထားသော ရှေးဟောင်းဘုရားစေတီများဖြစ်သည်။ “ကျိုက်”အမပါသော စေတီတို့မှာ မွန်တို့တည်သော ဘုရားများ ဖြစ်၍ “ကျိုက်”ဟူသော မွန်စကားမှာ “ဘုရား”ဟု အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပါသောဘုရားစေတီတို့ကို သုတေသနပြု ကြည့်သောအခါ ဤသို့တွေ့ရလေ၏။

ကျိုက္ကဆံဘုရား (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

မူလ မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်ဒေသနာဖြစ်သည်။ ကျိုက်မှာ ဘုရားဟူ၍ဖြစ်ပြီး “ဒေသနာ” မှာ ရှစ်ဂဏန်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ကျိုက်ဒေသနာ” သည် ရှစ်ပါးဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သာသနာ သက္ကရာဇ် ၃၀၀ ၌ သီဟိုဠ်မှ ကမ္ဘာ ၈-ပါး ကြွရောက်လာပြီး ယင်းစေတီ တည်ခဲ့သည်ကို အစွဲပြု၍ ကျိုက္ကဆံဘုရား ၈-ပါး ဘုရားဟု တွင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျိုက္ကသာဘုရား (ဧရာဝတီတိုင်း)

မူလမွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်ကပါဟူ၍ဖြစ်သည်။ ကျိုက်မှာ ဘုရားဖြစ်ပြီး ကသည်(ငါး)၊ ပါသည်(၂)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ကပါဟူသည်မှာ ငါး ၂-ကောင်ဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင် သည်။

ကျိုက္ကမာစိန်ဘုရား (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်ကမာစိန်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှာ ကျိုက်သည်(ဘုရား)၊ ကမသည်(ရေကန်)၊ စိန်သည်(ဆင်)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ကမာစိန်သည် ဆင်ရေကန်ဘုရားဖြစ်သည်။

ယခုအခါ မြန်မာတို့က ဘုရားပြုဟုခေါ်နေသော ဘုရားဖြစ်သည်။

ကျိုက္ကမုဘုရား (ဧရာဝတီတိုင်း)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်ကမုမှာ ကျိုက်သည် (ဘုရား)၊ ကမုသည် (လမုပင်)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက္ကမုဟူသည် “လမုပင်ဘုရား”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက္ကမော့ဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်တမော့သည် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)၊ တမော့သည်(ကျောက်)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက္ကမော့ဟူသည် ကျောက်ဘုရား၊ ကျောက်အခေါင်းဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက္ကလဲဘုရား (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ ဘုရားဖြစ်ပြီး၊ ကလဲမှာ (ပျောက်ကွယ်သည်)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက္ကလဲ (မြတ်စွာဘုရား ပျောက်ကွယ်သောဘုရား)ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် နတ်ဘီလူးနှင့် ပုန်းတမ်းပြုရာ၌ နူးညံ့သော ကိုယ်တော် တို့ ဖန်ဆင်းပြီး နတ်ဘီလူး၏ မျက်မှောက်ကြား၌ ပုန်းခဲ့သည်ကို

ဘီလူးမတွေ့သောနေရာတွင် တည်သောဘုရားဖြစ်သဖြင့် (ဘုရား
ပျောက်ကွယ်သောနေရာဘုရား)ကျိက္ကလဲ့ဘုရားဟု ခေါ်ဝေါ်ကြခြင်း
ဖြစ်သည်။

ကျိက္ကလို့ဘုရား (ရန်တုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မင်္ဂလာဒုံ)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ကလို့မှာ
(ကန်တော့)ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိက္ကလို့ (ကန်တော့
ဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ နတ်ဘီလူးသည် မြတ်စွာဘုရားကို
ရှာ၍ မရသောအခါ အရှုံးပေး ကန်တော့သောနေရာ၌ တည်ထား
သောဘုရားဖြစ်၍ ကျိက္ကလို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျိတ်ကလွန်ဗွန် (မွန်ပြည်နယ်၊ မုတ္တမတောင်မိုး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ကလွန်မှာ
(တစ်ရာ)ဖြစ်သည်။ ဗွန်ဟူသည်မှာ (ဖက်)ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။
ကျိတ်ကလွန်ဗွန်သည် (နတ်ဘီးတစ်ရာဖက်ဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်
ရသည်။ မြတ်စွာဘုရား ၈-ပါးအရ သထုံသို့ ကြွတော်မူစဉ်က
ယင်းနေရာတွင် နတ်ဘီလူးတစ်ရာက၊ ထိုနေရာမှ ရှေ့သို့ ကြွ
မသွားနိုင်ရန် လက်ချင်းယှက်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဖက်ထားသော

နေရာဖြစ်၍ ယင်းနေရာကို တည်ထားသောစေတီကို ကျိတ်ကလွန်
ဗွန်ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျိက္ကလံပွန်ဘုရား (ပဲခူးစစ်တောင်းအနီး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ကလံ(အိယကာ
အမျိုး)၊ ပွန်-သည်(လေး)ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိက္ကလံပွန်
(အိယကာ ၄-ဦးဘုရား၊ အမျိုး ၄-ပါးဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။
တစ်နည်းအားဖြင့် ပွန် ၄-မျိုးဖြစ်သော ပွန်ည၊ ပွန်ဒ၊ ပွန်ဒိုင်၊
ပွန်ချဟူသော ၄-မျိုးကို ရည်စူးတည်ထားသော ဘုရားဖြစ်သည်။

ကျိက္ကလွန်ပွန်ဘုရား (ခနုပြုမြို့)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ကလွန်ပွန်မှာ
နတ်သား ၄-ဦးဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိက္ကလွန်ပွန်
(နတ်ကြီး ၄-ပါးဘုရား)ဟူ၍ဖြစ်၏။ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး
၄-ပါးကို ရည်စူး၍ တည်သောဘုရားဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကျိတ္တသာဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး။ ကသာ-မှာ သမလမင်း၏သားတော်ဘွဲ့-ကသားမင်းသားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိတ္တသာ(ကသားမင်းသားဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မြန်မာ ရာဇဝင်၌ “ကသား”မင်းသားကို “အသား”မင်းသားဟုသာ ရေးသား ကျွမ်းဝင်ကြသည်။ အသားကုမ္မာမင်းသားဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။

ထွန်းမွန်မင်းသား ကသားနှင့် နယ်ချဲ့တေလဂူလံဘားကုလား တို့ စီးချင်းထိုးကြရာ၌ ကျွဲများက ဖုံတထောင်းထောင်းထအောင် ပြုလုပ်ပေးချက်အရ မမြင်မကန်းဖြစ်နေသော လံဘားကုလားကို ကသားမင်းသားက အလွယ်တကူ တိုက်ခိုက်အောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လံဘားကုလားက ကျွဲကို အပြီးထားပြီး “ကျွဲနိုင်သူ ဖြစ်စေသတည်း”ဟု သစ္စာပြု၍ သေဆုံးသောအခါ ရေသရဲဖြစ် လာခဲ့ပြီး ကျွဲများသွားရာ လမ်းကြောင်း၌ ဟန့်တားနှောင့်ယှက် ခဲ့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ကသားမင်းသားက ရွှေစင်ချိုရှိသော နံကရိုင်း ကျွဲမကိုသတ်၍ ဆက်သပေးခဲ့ရသည်ဆို၏။ မူကွဲ - အဆိုတစ်ရပ်၌ ကသားမင်းသားသည် လံဘားနှင့် စစ်တိုက်ပြီး ဖောပမ်း၍

မြစ်ကမ်းစပ်ရှိ ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် အမောဖြေအိပ်ပျော်သွားစဉ် ဒီရေကြောင့် လန့်နိုးသွားရာ တန်ခိုးရှိသော မိမိသန်လျက်ဖြင့် ဒီရေကို တားလိုက်သဖြင့် ဒီရေနောက်ဆုတ်သွားခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ မဏိမေခလာနတ်သမီးက ရှေ့တက်ရောက်လာပြီး ကသားမင်းသား နှင့် တန်ခိုးပြိုင်ကြသည်။

နိုင်သူအား လိုချင်ရာပေးရမည်ဟု ကတိပြုကြလေ၏။ မဏိ မေခလာနတ်သမီးက ကြိုးအပင် ၅၀၀ ကို တစ်ချက်တည်းဖြင့် လိမ်ကျစ်သွားအောင် ပြုလုပ်ပြသည်။ ကသားမင်းသားက သမင် အကောင် ၅၀၀ ကို တစ်ချက်တည်းဖြင့် အမြီးပြတ်ကျအောင် ပြုလုပ်ပြသည်။ သို့ရာတွင် နတ်သမီးက အမြီးတစ်ချောင်းကို မိမိရင်အုံကြားတွင် ဝှက်ထားလိုက်သဖြင့် ကသားမင်းသား အရှုံး ပေးလိုက်ရသည်။

ထို့ကြောင့် နတ်သမီးတောင်းဆိုသော နံကရိုင်းကျွဲမကို သတ်၍ ချိုကိုပေးဆက်ရမည်ဟုဆို၏။ ကသားမင်းသားက မိခင် သဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သော ကျွဲမကြီးကို သတ်မိသောမကောင်းမှုကံ ပပျောက် အောင် ဘုရားစေတီတစ်ဆူကို တည်ထားကိုးကွယ်လေရာ ထို ဘုရားကို (ကျိတ္တသာ) ကသားမင်းသားဘုရားဟု ခေါ်တွင်သမုတ် ကြသည်။

ကျိုက်ကာဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ကာကိုမွန် သံဖြင့် (ကောင်း)ဟုထွက်သည်။ ဘုရားအိယကာအမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ကျိုက်ကောင်း(ကျိုက်ကာ)ဘုရားသည် ဦးကောင်းဟု ခေါ်သော ဘုရားအိယကာကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ဝေါ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးကောင်းဆိုသည် ဘုရားအိယကာသည် မြတ်စွာဘုရား သထုံ ကြွစဉ်က ဆံတော် ၃-ဆူရရှိရာ မွန်ပြည်နယ်၌(ကျိုက်ကော်၊ ကျိုက်ကာ)နှစ်ဆူနှင့် လောနိုင်ငံ၌ ကျိုက်ကော်ဟူသော ဘုရား ပေါင်း ၃-ဆူ တည်ထားခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ မွန်ဘာသာ ကျိုက်ကောင်းဘုရား အသံထွက်မှ နောင်တွင် ကျိုက်ကာဟု ခေါ်တွင်လာကြသည်။

ကျိုက်ကော်ဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

အထက်က ပြဆိုပြီးခဲ့သည့်အတိုင်း ဦးကောင်းမှ တည်ထား ခဲ့သော ဘုရားဖြစ်သည်။ ဆံတော် ၃-ဆူအနက် ဤတစ်ဆူကို မိမိအရပ်၌ ရာဇနဂိုမည်သော တောင်၌ ဌာပနာ၍ စေတီတည်ခဲ့ သည်။ ထိုအမည်ကို အစွဲပြု၍ ကျိုက်ကော်ဘုရားဟု တွင်ခဲ့သည်။ ကျိုက်ကောင်းဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

ကျိုက်တွန်းဘုရား (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ တွန်းမှာ (သားတော်)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်တွန်းသည် သားတော် ဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ခုနစ်ကျိုက်ရွာ တစ်ဘက်ကမ်းရှိ ဘုရားဖြစ်သည်။

ကျိုက်ခမိ (ကျိုက္ခမ္မဲ) ရေလယ်ဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ခမ္မဲမှာ (ရဟန်း) ဖြစ်သည်။ ရဟန်းဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား ၈-ဝါ အရှည် ဂဝပ္ပတိယထေရ်နှင့်အတူ မွန်နိုင်ငံသို့ ကြွရောက်တော်မူ လာစဉ် ... သာဂလမည်သောမြို့သို့ ကြွတော်မူလာရာ အလိန္ဒယ ဘုရင်က ဆံတော်နှစ်ဆူရရှိပြီး ဘုရင်၏သားတော် ဂဝပ္ပတိယထေရ်၏ တူဖြစ်သော “ဂတရဟတ”ခေါ်သော မင်းသားက ရဟန်းပြုခဲ့သည်။

ယင်းရဟန်းကို အစွဲပြု၍ မြို့ကို “ချင်ခမိ” (ဒုံခမ္မဲ)ခေါ် ခဲ့ပြီး၊ ဆံတော် ၂-ဆူကို စေတီတော် တည်ပြီးနောက် ကျိုက်ခမ္မဲ ဟု ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့ရာဇဝင်တို့၌ သိဟိန္ဒုမှ မျှောလိုက်သောဘုရား ၄-ဆူအနက် တစ်ဆူရောင့်ရှိလာချိန်တွင် ဝါရိရူးမင်း၏ သားတော်ရဟန်းပြုသည်ကို အစွဲပြု၍ ကျိုက်ခမ္မဲ

(ကျိုက်ခမိ)ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

စစ်ကဲတော်မင်း နောင်တော်၏ မွန်သမိုင်းတွင် ကမ်းပါးမှ မျှော်ကြည့်ရသည်ကို အစွဲပြု၍ ကျိုက္ကမိ(ကျိုက်ခမိ)ခေါ်လာရာမှာ ကျိုက်ခမိ ဖြစ်လာကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။

ကျိုက်ခမိဘုရား (ရေဝတီတိုင်း)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ခမိဟူသော စကားမှာ (အဖူးအငုံ)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ခမိ(အဖူးအငုံ)ဘုရားဟူ၍ ဖြစ်သည်။ စေတီ၏ အထွတ်တွင် ပိန်ဖူးတင်လှူထားခြင်းကို အစွဲပြု၍ ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ကျိုက်ခေါက်ဘုရား (သန်လျင်)

ရှေးယခင်က ကျိုက်ခေါက်ဟူ၍ မွန်တို့မဆို။ ကျိုက်ခတ် (ကျိုခတ်)ဘုရားဟု အသံထွက် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ကျိုက်မှာ (ဘုရား) ဖြစ်ပြီး၊ ခတ်မှာ (ခတ်မည်သောရသေ့)ကို အစွဲပြုထားသည်။ ထို့ကြောင့် “ရသေ့ခတ်ဘုရား”ဟုခေါ်သည်။

ဘုရားမှာ ဆံတော်ဘုရားဖြစ်ပြီး သာသနာသက္ကရာဇ် ၃၀၀ ဝန်းကျင်တွင် “ခတ်ခတ်၊ ခတ်ခတ်” နှင့် ချောင်းဆိုးလျက်ရှိသော

ပန်းနာစွဲရသေ့တစ်ပါး ယင်းစေတီရင်ပြင်ပေါ်တွင် နေခဲ့သည်။ ခုတ် ခုတ်ဟု ချောင်းဆိုးနေသည်ကို အစွဲပြု၍ ယင်းရသေ့ကို လူအများက “ရသေ့ခုတ်”ခေါ်တွင်ကြပြီး ဘုရားကိုလည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ကျိုက် ခတ်(ရသေ့ခုတ်)ဘုရားဟု ခေါ်ခဲ့ကြသည်။

ကျိုက်စကိုင်းဘုရား (ပဲခူးကိုင်း)

ယခင်ကယင်းဘုရားကို “ကျိုက်ဒကိုး”ဟု မွန်တို့အခေါ် ရှိသည်။ မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ဒကိုးမှာ (ကျိုးခြင်း)ဖြစ်သည်။ ကျိုးသောဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ကရင် အဖိုးအိုတစ်ဦး စိုက်ပျိုးထားသော ဗရုံပင်တွယ်တက်ရာ မြရာပင် သည် ကျိုးသွားသည်ကို ဆိုလိုသည်။

ကြီးမားသော ဗရုံသီးကြီးကြောင့် ကျိုးသွားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ယင်း ဗရုံသီးကြီးထဲမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဗရုံမယ်သည် သမလမင်း၏ မိဖုရားကသားမင်းသား၏ မယ်တော်ဖြစ်လာသည်။ နောင်တိုင် ကျိုက် ဒကိုးမှ ကျိုက်စကိုင်းဘုရားဟု ခေါ်တွင်လာကြသည်။

ကျိုက်ပတ်ဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ပတ် တူသော စကားမှာ (ယုံပြီ)ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပတ် (ယုံပြီ ဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သထုံ ၈-ဆက်မင်းဖြစ်သူသည် နန်းတော်မှ ပူးတွေ့ရသော စေတီတစ်ဆူကို ဉာဏ်တော်မြင့်မြင့် ပြုရန် မှူးမတ်တို့အား စေခိုင်းရာ၊ မှူးမတ်တို့က ဆံတော်စစ် ရှိ မရှိ တူးဖော်ပြီးမှ ပြုပြင်ရန်ပြော၍ တူးကြလေရာ ... ဘုရား ဆံတော်စစ်ကို တွေ့ကြလေသဖြင့် (ပတ်)ယုံပြီဟု လျှောက်တင် ကြသည်ကို အစွဲပြု၍ ယင်းစေတီအား ကျိုက်ပတ် ဟုခေါ်တွင် ကြသည်။

ကျိုက်တော်ဝိဘုရား (ပဲခူးတိုင်း)

မွန်ဘာသာဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး တော်မှာ ကုန်းမြေ ဖြစ်သည်။ ဝိမှာ သဖန်းပင်ဖြစ်သောကြောင့် ကျိုက်တော်ဝိ (သဖန်း ပင်ကုန်းဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်ထဝို.ဘုရား (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ထဝို.မှာ (ခုနစ်)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ထဝို.မှာ (ဘုရားခုနစ်ဆူ) ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ၇-ဆူဘုရားဖြစ်သည်။ သာသနာသက္ကရာဇ် ၃၀၀ ၌ သီဟိုဠ်မှ ကြွရောက်လာသော ရဟန္တာ ၈-ပါးကို အစွဲ ပြု၍ တည်သောဘုရားကို ကျိုက္ကကံဘုရားခေါ်သကဲ့သို့ သန်လျင်၌ ရသေ့ခုတ်နှင့်အတူ သီတင်းသုံး နေတော်မူကြစဉ် ရဟန္တာတစ်ပါး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီး ၇-ပါး ကျန်ရှိသည်။ ယင်း ၇-ပါးကို အစွဲပြု၍ တည်သောဘုရားဖြစ်သောကြောင့် ကျိုက်ထဝို.ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ (ရဟန္တာ ၇-ပါးဘုရား)ဟုလည်း တွင်သည်။

ကျိုက်ထီးရိုးဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအရေးအသား (ကျော်ဣသိယို)ဖြစ်ပြီး၊ အသံထွက် (ကျိုက်ဣဆွေ.ယို)ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကျိုက်သည်(ဘုရား) ဖြစ်ပြီး၊ ဣသိ(ဣဆွေ.)ကား ရသေ့ဖြစ်သည်။ ယိုမှာ (ရွက်သည်)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ဣဆွေ.ယိုသည် “ရသေ့ရွက် ဘုရား”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရောက်သည်။

ရသေ့သည် မြတ်စွာဘုရားဆံတော်ကို မိမိဦးခေါင်း၌ အမြဲ ရွတ်ထားသည်ကို အစွဲပြု၍ ရသေ့ရွက်ဘုရားဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ နောင်အခါတွင် ကျိုက်ဣန္ဒြေ့ယိုအခေါ်မှ ကျိုက်သိယို ... (ကျိုက်ထိရို) ... ကျိုက်ထီးရိုးဟူ၍ ဆင်းသက်ခေါ်ဝေါ်လာကြသည်။

ကျိုက်ထော်ဘုရား (ရောဝတီတိုင်း)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ထော်မှာ(ရွှေ) ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ထော်သည် ရွှေဘုရားဖြစ်သည်။ ထို့အတူ မွန်ပြည်နယ်ရှိ ကျိုက်ထိုဘုရားမှာလည်း ယင်းသို့ပင် ဖြစ်သည်။ မွန်ဘာသာ (ထော်၊ ထိုး၊ ထို)စသည်တို့မှာ ရွှေဟု အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သဖြင့် ရွှေဘုရားဟု ခေါ်တွင်သည်။

ကျိုက်ဒေးဝိဘုရား (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ဒေးမှာ တောင် ကုန်းဖြစ်သည်။ ဝိမှာ သဖန်းပင်ဖြစ်သောကြောင့် (ကျိုက်ဒေးဝိ) သဖန်းပင်ကုန်းဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်ဒေးယျံဘုရား (ရောဝတီနှင့်/ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ဒေးမှာ ကုန်း ဖြစ်သည်။ ယျံမှာ သနပ်ဖက်ပင်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ဒေးယျံဘုရားမှာ သနပ်ဖက်ပင်တောင်ကုန်းဘုရားဟု အနက် ရသည်။

ကျိုက်ဒေးအပ်ဘုရား (ရန်ကုန်) ဗိုလ်တထောင်ဘုရား

ယခင် ရှေးမွန်များက ကျိုက်လထီအပ်ဘုရားဟု ခေါ်ကြ သည်။ ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး လထီမှာ အဘိုးအိုဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည်။ အပ်မှာ တောင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်လထီအပ် (အဘိုးအိုတောင်ကုန်းဘုရား)ဟုခေါ်သည်။

စာဗုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဆံတော်များကို ပင့်ဆောင်ခဲ့ရာ၌ ဥက္ကလာပမင်းက ဗိုလ်ခြေတစ်ထောင်နှင့်အတူ ဆံတော်ကို ကြိုဆိုရာတွင် သိကြားမင်းက အဘိုးအိုအယောင် ဆောင်ပြီး ဆံတော်ကိုတောင်း၍ ပူးမြော်ကြည်ညိုသောနေရာတွင် တည်ထားသော ဘုရားဖြစ်သောကြောင့် “ကျိုက်လထီအပ်” အဘိုး အိုတောင်းဘုရားဟု ခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်သည်။

စာဗုဿနှင့် ဘလ္လိကတို့ လှေသင်္ဘောရပ်၍ ဥက္ကလာပ

ယင်းကြီးအား ဆံတော်ကိုအပ်နှံသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရရှိသည်။ ယင်းနောက် ယင်းကြီးက ဗိုလ်ခြေတစ်ထောင်ကိုရွေး၍ ဆံတော်ကိုစောင့်ရှောက်စေခဲ့သည်။ ယင်းကို အစွဲပြု၍ ဗိုလ်တထောင်ဟုခေါ်ဝေါ် ခဲ့သည်။ မွန်စကားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)၊ ဒေးအပ်မှာ(အပ်နှံသည်)ဟူ၍ဖြစ်ရာ အပ်နှံခြင်း(ဗိုလ်တထောင်)ဟူ၍ဖြစ်၏။

ကျိုက်ဒေးတနော်ဘုရား (ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ဒေးမှာ တောင်ကုန်းဖြစ်သည်။ တနော်မှာ (တခြား၊ သီးခြား)ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ဒေးတနော် (အခြားတောင်ကုန်းဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ယခုအခါ ဆံတော်ကြိုစေတီဟုခေါ်တွင်နေသည်။

ကျိုက်ဒေးမှော်ဘုရား (ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ဒေးမှာ တောင်ကုန်းဖြစ်သည်။ မှော်(တမှော်)မှာ ကျောက်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ “ကျိုက်ဒေးမှော်” ကျောက်တောင်ကုန်းဘုရားဟုတွင်သည်။

ကျိုက်ဒေးလား (ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ဒေးမှာ တောင်ကုန်းဖြစ်သည်။ လာမှာ မွန်ဝေါဟာရ၌ တံမြက်စည်းပင်၊ အုန်းနှံပင်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ဒေးလား (အုန်းနှံတံမြက်စည်းပင်ပေါက်သော တောင်ကုန်းဘုရား)ဟု အနက်ရသည်။

ကျိုက်ပတိုင်းဘုရား (မွန်၊ ရောဝတီ၊ ပဲခူး)

ဤကျိုက်ပတိုင်း၊ ကျိုက်ပနိုင်စသော အမည်တူ ဘုရားများကို မွန်ပြည်နယ်၊ ရောဝတီတိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့တွင် တွေ့နိုင်သည်။ မွန်ဘာသာစကားအရ ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ပတိုင်း(ပနိုင်)မှာ ပြုသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပတိုင်း(ဘုရားပြု)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်ပါဘုရား (မွန်ပြည်နယ်နှင့်ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာစကားအရ ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ပါမှာ (၂) ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပါ(ဘုရား ၂-ဆူ)ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဤစေတီတို့မှာ ဆံတော်ကြိုစေတီ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ တပုဿနှင့် ဘလ္လိတညီနောင်တို့အတွက် ဥက္ကလာပမင်းကြီး

ကိုယ်တိုင်တည်သော ဘုရားဖြစ်သည်ဟု ရန်ကုန်ရာဇဝင်တွင် လာရှိသည်။

ဘလ္လိက၏ ကျိုက်ပါစေတီကို မဟာပိန္နဲရုပ်ဆင့်ခြယ်လှယ်ထားခြင်းကြောင့် နောင်အခါ မဟာပိန္နဲစေတီတော်ဟု ခေါ်ကြောင်း၊ ကာဗျတ္တစန္ဒိဋ္ဌကား ... ရွှေခံ့ မော်စေတီကို မဟာပိန္နဲခေါ်တွင်စေသည်မှာ ဥဿာမင်းက ဆံတော်ကို မဟာပိန္နဲရွာ၌ ကိန်းဝပ်စေသောကြောင့် ဌာနူပစာအားဖြင့် မဟာပိန္နဲခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းဆိုသည်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၀၁ ခုနှစ်၌ ပြည်သရေခေတ္တရာတွင် ဘိသိက်ခံသော ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးသည် ကျိုက်ပါစေတီကို သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၁၁ ၌ ဖျက်၍ ဆံတော် ၄-ဆူကို ပြည်သို့ ပင့်ဆောင်ပြီး “ပြသိတင်” ခေါ် ပြည်ရွှေဆံတော်၌ ဌာပနာခဲ့ကြောင်း သမိုင်းအစောင်စောင်က ပြဆိုထားသည်။

ကျိုက်ပိဘုရား (ရာဇဝတီတိုင်း)

မွန်အခေါ် ကျိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ပွဲမှာ (၃)ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပိ (ကျိုက်ပွဲ) မှာ ဘုရား ၃-ဆူဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်ပေါဘုရား (ပဲခူးတိုင်း)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ပေါမှာ ရွာန် ဖျံကြွသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပေါ(ရွာန် ဖျံကြွဘုရား)ဟု အနက်ကြူးသည်။

ပဲခူးသမလ၊ ဝိမလမင်းဆက် ၁၇-ဆက်မြောက် တိဿမင်းသည် တေလရူကုလားများ၏ သွေးဆောင်ဖျားယောင်းမှုကြောင့် ဆယ့်မှားပြီး ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကို မကိုးကွယ်ရ အမိန့်ထုတ်ခဲ့သဖြင့်၊ ပြည်သူပြည်သားများ ဘုရားဆင်းတုတော်များကို လုံခြုံရာ၌ စွန့်ပစ်ကြရသည်။

သူဌေးသမီးတလထော်က ရေဆိပ်၌ ရေဆင်းချိုးရာတွင် ဘုရားဆင်းတု(၈)ဆူကိုတွေ့၍ ဆယ်ယူပြီး ကိုးကွယ်ခဲ့သည်။ ဘုရင်ကြားသိသောအခါ တလထော်အား နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သတ်စေသော်လည်း တလထော်၏သိလစသော ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ကျေးဇူးကြောင့် သတ်၍ မရဘဲ ရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် တလထော် သစ္စာအပ်ဌာန်ပြုလေရာ ဆင်းတုတော်(၈)ဆူ ရွာန်ပျံကြွလာပြီး သက်ဆင်းခဲ့လေ၏။ ထိုသက်ဆင်းရာနေရာကို ဘုရားတည်၍ ကိုးကွယ်ခဲ့သဖြင့် ကျိုက်ပေါ(ရွာန်ပျံကြွဘုရား)တွင်သည်။

ကျိုက်ပေါ်လောဘုရား (ပွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ပေါ်လောမှာ (စွန်းထွက်သွားသော)ဟူ၍ အနက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပေါ်လော (စွန်းထွက်သွားသောဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

သီဟိုဠ်မှ ဘုရား ၄-ဆူ မျှောလာရာတွင် ဤဘုရားတစ်ဆူမှာ လမ်းကြောင်းကို ဆန့်ကျင်၍ ကျိုက်ထိုဘက်သို့ စွန်းထွက်ကောထွက်လာသည်ကို အခွဲပြု ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းဘုရားတွင် မှဲ့ရှင်ရှိသောကြောင့် မှဲ့ရှင်တော်ဘုရားဟုလည်း ခေါ်တွင်သည်။

ကျိုက်ပိုဘုရား (ရောဝတီတိုင်း)

မွန်အသံဖြင့် ကျိုက်ခပိုဟုခေါ်သည်။ ကျိုက်မှာ (ဘုရား) ဖြစ်ပြီး ခပိုမှာ ထုံးဖြူကိုဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပို (ကျိုက်ခပို)ဘုရားကို ထုံးဖြူဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်ပွန်ဘုရား (ပဲခူး)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ပွန်မှာ ၄ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်ပွန်(ဘုရား ၄ ဆူ)ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဓမ္မဓရဟန်းသည် ဓမ္မစေတီမင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ

တည်ထားခဲ့သည်ဟု ရာဇဝင်တွင်ပြသည်။

ကျိုက်မရောဘုရား (ပွန်ပြည်နယ်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ မရောမှာ ကျော်စောခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်မရော ... (ကျော်စောသောဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်မွန်ပိုင်း (ကျိုက်ပိုင်း)ဘုရား (ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်ပိုဝမ်းဟု အသံထွက်သည်။ ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ပိုဝမ်းမှာ ဂဝံကျောက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် (ကျိုက်ပိုဝမ်း)ကျိုက်မွန်ပိုင်း၊ (ဂဝံကျောက်ဘုရား၊ ကျောက်ပိုင်းဘုရား)ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကျိုက်မှော်ဝန်း (သန်လျင်) ရေလယ်ဘုရား

ကျိုက်ပိုဝမ်းဟု မွန်အသံထွက်ရှိသည်။ ကျိုက်မွန်ပိုင်းကဲ့သို့ အသံပြောင်းလဲသွားခြင်းဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဂဝံကျောက်ဘုရားဟူ၍ဖြစ်သည်။

ကျိုက်လှဘုရား (ရန်ကုန်)

ကျိုက်မှာဘုရားဖြစ်ပြီး၊ လှ(လှား)မှာ မွန်ဘာသာတွင် (အင်း၊ အိုင်)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်လှဘုရား(အင်းအိုင်) ရှိသော ဘုရားဟုအနက်ဆောင်သည်။

ကျိုက်လတ်ဘုရား (ရောဝတီတိုင်း)

ကျိုက်မှာ ဘုရားဖြစ်၍ (လတ်၊ လွတ်)မှာ ပြုလုပ်ခြင်းအနက်ကို ဆောင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်လတ်(ဘုရားပြု)ဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည်။

ကျိုက်ဝိုင်းဘုရား (ရှစ်ပိုင်း၊ ရန်ကုန်)

မွန်ဘာသာစကားဖြင့် ကျိုက်ဝိုင်းအွတ်ဟု အသံထွက်သည်။ ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ဝိုင်းအွတ်မှာ ပုန်းတမ်းကစားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပုန်းတမ်းကစားသောဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မြတ်စွာဘုရား နတ်ဘီလူးနှင့် တန်ခိုးပြိုင်သောအားဖြင့် ပုန်းတမ်း ကစားခဲ့သော နေရာကို တည်ထားသောဘုရားဖြစ်သည်။ ကျိုက် ဝိုင်းအွတ်မှ အသံရွေ့ကာ ကျိုက်ဝိုင်းဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

ကျိုက်သန်လန်ဘုရား (မွန်ပြည်နယ်)

မွန်အသံထွက်ဖြင့် “မွန်ဆန်းလိုက်”ဟူ၍ ထွက်သည်။ ကျိုက် မှာ(ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ ဆန်းလိုက်(သန်လန်)မှာ ကမ်းပြိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်သန်လန်-ကျိုက်ဆန်းလိုက်(ကမ်းပြိုဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ကျိုက်သုတ်-ကျိုက်အသုတ်(မော်လမြိုင်နှင့်ရန်ကုန်)

ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး၊ အသုတ်မှာ (အဆုတ်)ကို ဆိုလို သည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်သုတ်၊ ကျိုက်အသုတ်မှာ (အဆုတ် ဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

အဆုတ်သည် ခန္ဓာကိုယ်အလယ်တွင် တည်ရှိသကဲ့သို့ ဆူးလေစေတီသည် မြို့၏အလယ်၌ တည်ရှိသောကြောင့် မွန်တို့က ကျိုက်အသုတ်ဟုခေါ်ကြသည်။

ကျိုက်ဒေးပါဘုရား (ကျိုက်အေးပါ)

(လှည်းကူး၊ ဘိုးရင်တလေးရွာအနီး)
မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ (ဘုရား)ဖြစ်ပြီး ဒေးမှာ တောင်ကုန်းဖြစ်သည်။ ပါကား (၂)နှစ်ရဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်

ဒေးပါ (တောင်ကုန်း ၂ ကုန်းရှိသောဘုရား)ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။
ယခုအခါ ကျိတ်အေးပါဟု အမည်ရွှေ့လျှော့သည်။ ရှင်စောပု
ဘုရင်မကြီး တံသာဝတီ ပဲခူးမှ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင် (ရွှေတိဂုံ)ဘုရား
အဖူးအမြော်လာရာ လမ်းခွတ်လတ်တောင်ကမူပေါ်တွင် တည်ထား
ခဲ့သောဘုရားဖြစ်သည်။

တံသာဝတီပြည့်ရှင် ဗညားရံ နတ်ရွာစံခြင်း

ရှင်စောပုအင်းဝမှ ထွက်ပြေးခဲ့ပြီးနောက် မောင်တော်ဗညားရံ၏
အစောင့်အရှောက်ဖြင့် နန်းတွင်းရှိ မင်္ဂလာစံအိမ်တော်တွင် အကြောင်း
ကျမဲ့စွာ စံနေခဲ့ရာ (၁၇)နှစ်ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ သည့်နောက်တွင်ကား
အားကိုးအားထားပြုရသော မောင်တော်ဗညားရံသည် သက္ကရာဇ်
၈၀၈-ခုနှစ်၌ ကွယ်လွန်သွားချေပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် တံသာဝတီနန်းအား ရာဇာဓိရာဇ်၏မြှေးတော်
ဗညားဗရူသည် ဆက်လက်ခံလေ၏။ ထိုဗညားဗရူးကား ရှင်စောပု၏
သားတော်အယ်ပင် ဖြစ်လေ၏။ ၄-နှစ်ကြာ စိုးစံပြီးသော် နတ်ရွာ
စံပြန်သဖြင့် သက္ကရာဇ် ၈၁၂-ခုနှစ်၌ ဗညားကျန်းဒေါ နန်းတက်
ပြန်သည်။ ၃-နှစ်သာ စံစားရပြီး မောဒေါ(လိတ်ပွတ်ထော)နန်း

တက်ပြန်လေ၏။ ထိုမင်းသည်လည်း မင်းကျင့်တရားနှင့် မညီသဖြင့် ၇-လမျှသာ နန်းစံရပြီး လုပ်ကြံခံရပြန်လေ၏။

ထိုအခါ တံသာဝတီ ပဲခူးတွင် ထီးနန်းဆက်ခံရန် ရာဇာဓိရာဇ်၏သားတော်၊ မြေးတော်၊ တူတော်ဟူ၍ မရှိတော့ဘဲ ရာဇာဓိရာဇ်၏ သမီးရင်းဖြစ်သည့် ရှင်စောပုတစ်ပါးတည်းသာ ကျန်ရှိလေတော့သည်။ များမတ်သေနှာပတိများက ရှင်စောပုမင်းသမီးအား နန်းဆက်မပြတ်ရန်၊ နန်းတင်ရန် အဆိုပြုကြလေကုန်၏။

ရှင်စောပုမင်းသမီးက ရာဇာဓိရာဇ်နှင့် တလသုက္ခယာယာ မိဖုရားမှ ဖွားမြင်သောသူဖြစ်သည်။ မွန်အမည်ဖြင့် ဗညားထောတု ခေါ်ဆိုကြသည်။

တံသာဝတီ မွန်မင်းဆက်များ

- ၁။ ဝါရီရူး ဘွဲ့ခံ မဂဒူးမင်း (သက္ကရာဇ် ၆၄၉-၆၆၈)
- ၂။ စောရမ်းပရကွတ် ဘွဲ့ခံခွန်လောမင်း(သက္ကရာဇ် ၆၆၈-၆၇၂)
- ၃။ စောသင်မောင် ဘွဲ့ခံစောအောမင်း(သက္ကရာဇ် ၆၇၂-၆၈၅)
- ၄။ ဗညားရုံးယွှ ဘွဲ့ခံစောဇိပ်မင်း(သက္ကရာဇ် ၆၈၅-၆၉၂)
- ၅။ ဇိပ်မွန်မင်း (သက္ကရာဇ် ၆၉၂။ နန်းစံ ၇ ရက်)
- ၆။ စောအဲကံကောင်းမင်း(သက္ကရာဇ် ၆၉၂။ နန်းစံသက် ၄၉ရက်)

- ၇။ ဗညားအဲလောမင်း (သက္ကရာဇ် ၆၉၂-၇၁၀)
 - ၈။ ဗညားဦးမင်း (သက္ကရာဇ် ၇၁၀-၇၄၅) ပဲခူးဟံသာဝတီ
 - ၉။ ဗညားနွဲ့(ရာဇာဓိရာဇ်) သက္ကရာဇ် ၁၃၇၃ မှ ခရစ်နှစ် ၁၄၂၀
 - ၁၀။ ဗညားဓမ္မရာဇာ (ခရစ်နှစ် ၁၄၂၀-၁၄၂၄)
 - ၁၁။ ဗညားရံခိုက် (ခရစ်နှစ် ၁၄၂၄-၁၄၄၄)
 - ၁၂။ ဗညားဗရူး (ခရစ်နှစ် ၁၄၄၆-၁၄၅၀)
 - ၁၃။ ဗညားကျမ်း (ခရစ်နှစ် ၁၄၅၀-၁၄၅၁)
 - ၁၄။ လိတ်မွတ်ထော (ခရစ်နှစ် ၁၄၅၁-၁၄၅၂)
 - ၁၅။ ဗညားထော(ရှင်စောပု) (ခရစ်နှစ် ၁၄၅၃-၁၄၇၁)
 - ၁၆။ ဓမ္မစေတီမင်း (ခရစ်နှစ် ၁၄၇၁-၁၄၉၂)
 - ၁၇။ ဗညားရံ (ခရစ်နှစ် ၁၄၉၂-၁၅၂၆)
 - ၁၈။ သူ့ရှင်တကာရွပ်ပိ (ခရစ်နှစ် ၁၅၂၆-၁၅၃၄)
 - ၁၉။ သမိန်ထောရာမ (ခရစ်နှစ် ၁၅၄၉-၁၅၅၃)
- ခရစ်နှစ် ၁၅၅၃ ခုနှစ်၊ နောက်ဆုံးမင်းဖြစ်သော သမိန်ထောရာမလက်ထက်တွင် တံသာဝတီရွှေ့နန်း၊ မွန်မင်းဆက်တို့ နိဂုံးချုပ်အဆုံးသတ်ခဲ့လေတော့သည်။
- (ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်း၊ ဦးတုလား မတာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရွှေမော်တော်ဘုရား သမိုင်းကျောက်စာမှ)

ရှင်စောပုကား ဟံသာဝတီပဲခူး၏ ထီးနန်းအရိုက်အရာကို သက္ကရာဇ် ၈၁၄-ခုနှစ်တွင် ဆက်ခံ၍ ဟံသာဝတီပြည်ကြီးအား အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်လေ၏။ နန်းတက်သောအခါတွင် အရွယ်မှာ ၆၀-ပြည့်ရန် အနည်းငယ်သာ လိုပေတော့၏။ ထိုနှစ် တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ရှင်စောပု နန်းတက်တော်မူသည်ဟု မွန်ပုရပိုက်စာတို့တွင် တွေ့ရသည်။

ငယ်စဉ်က ဘွားအေတော်သော မဟာဒေဝီ တယုတယ သေါင်တော်မူခဲ့သည့် ငယ်မည် သခင်ကျော်ဘို့ (မြေးဖြူမ)ဗညားထောအမည်ပေါက်၍ (သိရိတြိ ဘာဝနုဗြဟ္မာဒဂ္ဂဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ) ဟူသော ဘွဲ့တော်ကို ခံယူကာ ဟံသာဝတီ ၃၂-မြို့၊ ပုသိမ် ၃၂-မြို့၊ မုတ္တမ ၃၂-မြို့၊ ပေါင်း မွန် ၃-ရပ် ၉၆-မြို့တို့ကို စုစည်းသိမ်းသွင်းလျက် “ရာမည”တိုင်းကြီးအဖြစ် အုပ်ချုပ်လေသည်။

ခမည်းတော်ဘုရင် ရာဇာဓိရာဇ်လက်ထက်တော်မှာကဲ့သို့ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားစေပြီး၊ ညီညွတ်စေသည်။ ခမည်းတော်၊ မောင်တော်၊ တူတော်များလက်ထက်က အမှုတော်ထမ်းရွက်ကုန်ကြသော ကျေးတော်ရင်း၊ ကျွန်တော်ရင်းတို့ကို အရည်အချင်းအလိုက် ချီးမြှောက်၍ ရာထူး၊ ဌာနန္တရ၊ မြို့စား၊ ရွာစား၊ နယ်စား၊ ပယ်စားအသီးသီး

ချီးမြှောက်တော်မူလေသည်။

ကျောင်းကန်၊ စေတီပုထိုး အပျက်အစီးများကိုလည်း စုံစမ်းရှာဖွေမှတ်သား၍ ပြင်ဆင်တော်မူလေ၏။ စေတီကြီးငယ်ပေါင်း တစ်သောင်းရှစ်ထောင်နှင့် ကျောင်းကန် ၄၀၀-ကျော်တို့ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတော်မူခဲ့သည်။

တိုင်းနေပြည်သူ ရှင်လူအပေါင်းနှင့်တကွ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ကုန်သည်လယ်လုပ်တို့ကို ဖိတ်ခေါ်၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသည်များကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူလေသည်။ ရှင်စောပုလက်ထက် ဟံသာဝတီ ပဲခူးကား အေးချမ်းသာယာ၍ စည်ပင်တိုးတက်လေသည်။

ရှင်စောပုအတွက် နိမိတ်တဘောင်

တစ်နေ့သ၌ ဘုရင်မရှင်စောပုသည် ကြီးကျယ်သော မင်းခမ်းတော်ကို ခင်းကျင်း၍ မင်းမြှောက်တန်ဆာအစုံ ဆင်မြန်းတော်မူပြီးသော် ဝေါတော်ကိုစီးလျက် ဥဿာပဲခူးကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုတော်မူလေ၏။ လှည့်လည်တော်မူရာ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် စမြောင့်လက်ျာထောင်အမှုထမ်းတို့ ကြပ်မတ်၍ လမ်းဖြတ်ကူးသူတို့ကို တားမြစ်ပေးလေ၏။

ထိုသို့ တားမြစ်ဟန့်တား၍ လမ်းရှင်းပေးနေသည့်ကြားမှပင် ယောက်ျားအိုကြီးတစ်ယောက်သည် ဘုရင်မကြွချီတော်မူရာ လမ်းတည့်တည့်မှ ဘွားခနဲ ပေါ်လာလေသည်။ လမ်းရှင်းပေးနေသော လက်ျာထောင်တစ်ယောက်က မည်သို့မျှ ဟန့်တားချိန်မရတော့

သဖြင့် ထိုယောက်ျားအိုကြီးရှေ့တွင် ပိတ်ရပ်လျက်-

“အသင် ... အဘဘိုးအို၊ ရှားလော့၊ ဆုတ်လော့ - ယခု ဘုရင်မကြီး ကြွချီတော်မူမည့်လမ်းတွင် အဟန့်အတား ဖြစ်ပေမည်။ ရာဇမာန်ဖြစ်သော မင်းအပြစ်မှလွတ်ရန် ဆုတ်လော့ ...”

တစ်အော်ဟန့်တားသော်လည်း ထိုအဘိုးအိုသည် မထိလေးစားဖြင့် ရှေ့သို့သာ ဆက်လှမ်းလာလေ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရင်မ၏ ရှေ့ဝေါတော်နှင့် အလွန်နီးကပ်နေသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ထိပ်တိုက်တူရုလာနေသည်ဖြစ်၍ အခြားသော မင်းချင်းလုလင်တို့ပါ ဝိုင်းဝန်းပြေးကပ်လာကြပြီး ဟန့်တားကြလေ၏။

“အဘိုးအို ... ဘေးသို့ကပ်လော့၊ ဘုရင်မကြွချီမည့်လမ်းကို မလွတ်လေ”

အချို့မင်းချင်းတို့ကလည်း အဘိုးအို၏ရင်ဘတ်အား တွန်းဆောင့်၍ -

“သွားစမ်း၊ လူအို၊ လူယုတ် ဘုရင်မကြွချီမည့်လမ်းကို သင်မသိရာသလော့”

အော်ဟစ်သံ မာမာထန်ထန် ငေါက်ငမ်းသံတို့ကို ဘုရင်မကိုယ်တိုင် နားနှင့်ဆတ်ဆတ် ကြားနေရလေ၏။ ထိုအဘိုးအိုလည်း

မရှောင်ရှားသည့်အပြင် အသံသြကြီးဖြင့် ဤသို့ပြောသံကို ကြားရလေ၏။

“ငါကား အိုသော်လည်း မိန်းမပျိုနှင့် ပေးစားသော် သားရသေး၏။ သင်တို့ ဘုရင်မသာ အိုနေချေပြီ”

ထိုစကားကို ဘုရင်မရော၊ မင်းချင်းလုလင်အပေါင်းပါ သဲကွဲစွာ ကြားရပြီးနောက် ထိုအဘိုးအိုသည် နေရာ၌ပင် ရုတ်ခြည်းပျောက်ကွယ်သွားသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက် သတင်းကို ဥဿာပဲခူးတစ်မြို့လုံး အကျော်တကြား ပျံ့နှံ့သွားကာ အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် ဖြစ်ကုန်ကြလေ၏။

ဘုရင်မရှင်စောပုလည်း ပညာဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်ပြီးသော် “ဤအဘိုးအိုကား၊ သာမန်လူသားမဟုတ်တန်ရာ ... မြို့စောင့်နတ်သော်လည်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ဘုန်းရှင်ကံရှင်တစ်ဦးဦးသာလျှင် ဖြစ်တန်ရာသည်။ ငါ့အား အိုသောနိမိတ်နှင့် မင်္ဂလာယူရန် ပြုလာသည်နှင့်တူပေသည်”

ဟု မိန့်တော်မူပြီးသော် နန်းတွင်းသို့ ပြန်ခဲ့လေတော့၏။ ထို့နောက် အရှင်ဓမ္မစရနှင့် တွက်ချက်တိုင်းပင်ပြီးသော် ရက်ကောင်းနေ့ချိန် အခါသမယကို ရွေးချယ်ပြီးလျှင် မိမိ၏ဘွဲ့တော်အား

“ဝိသုဒ္ဓိရာဇဗညားထော” ဟူသောဘွဲ့ကို ခံယူ၍ ဘိသိက်မြှောက်လေ၏။

ပါဠိဘာသာနှင့် မွန်ဘာသာရော၍ ဘုရင်မကြီးခံယူသော “ဝိသုဒ္ဓိရာဇဗညားထော” ဟူသောဘွဲ့သည် မြန်မာဘာသာအားဖြင့် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောအမည်အိုဘုရင်မဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ဘုရင်မကြီးသည် ဝိသုဒ္ဓိရာဇဗညားထောဘွဲ့ကို ခံယူပြီး ရုတ်မြောက်သောနေ့တွင် ခမည်းတော်ရုံးဇာမိရာဇ်လက်ထက်၊ မောင်တော်များလက်ထက်၊ တူတော်များလက်ထက်၊ မင်းအဆက်ဆက်တိုင် အမှုတော်ထမ်းရွက်ကြကုန်သော ကျေးကောင်း၊ ကျွန်ကောင်းတို့အား အထိုက်အလျောက် မြို့စား၊ ရွာစား၊ ရာထူး၊ ရာခံများ သနားတော်မူလေ၏။

လက်ဖျံရိုးတစ်ချောင်းနှင့် လက်မောင်းအားကောင်း၍ ဓားရေးတွင် ကျွမ်းကျင်လှသော သူရဲကောင်းမင်းညီတုံးကို “သမိန်စက္ကဝေါ” ဘွဲ့ကို ပေးအပ်၍ လေးမြားတပ်တွင် ဗိုလ်မှူးအရာခန့်အပ်တော်မူလေသည်။ နောက်ထပ်တစ်ဖန် မကြာမတင်မီ၌ပင် “ဗရမ်း” ဟူသောဘွဲ့ကို ထပ်ဆင့်ချီးမြှင့်ပေး၍ မြှောက်စား၍လေပြန်၏။

ရှင်စောထုရင်ကြီး၏ ဓမ္မဋ္ဌာန် တတိယမြောက် ဝေါင်းစည်းတော်

ကျေးဇူးရှိသူကို ကျေးဇူးပြုခြင်း

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုကား “ဝိသုဒ္ဓိဗညားထောဘွဲ့”ကို ခံယူပြီးနောက် တိုင်းရေး၊ ပြည်မှုအစုစုတို့ကို စီရင်အုပ်ချုပ်တော်မူလေ၏။ ထိုစဉ်ကာလ၌ ဘုရင်မကြီးအား အင်းဝနေပြည်တော်မှ ထွက်ပြေးစဉ် ကူညီထောက်ပံ့ပေးခဲ့သော အရှင်ဓမ္မဋ္ဌာဏသည် အတုလင်္ကာကျောင်းတော်ကို ထားရစ်ခဲ့ပြီး လူထွက်ခဲ့လေ၏။ ဘုရင်မကြီးလည်း ရှင်လူထွက်ဓမ္မဋ္ဌာဏကို ကျေးရွာစားပေးသနားတော်မူပြီး သူကောင်းမြောက်ထားလေ၏။

ထို့အတူ လိပ်ပျင်ကျောင်းတွင် စံနေတော်မူသော အရှင်ဓမ္မဝရည်လည်း လူထွက်ခဲ့ပြန်လေရာ ဘုရင်မကြီးသည် ဤသို့ စဉ်းစားလေသည်။

“ဓမ္မဓရရှင်လူထွက်ကား ပိဋကတ်ကျမ်းကန်တွင် တတ်ကျွမ်း သည့်အပြင် လောကဓမ္မအရာတွင်လည်း ကျွမ်းကျင် တတ်သိ လိမ္မာသူဖြစ်၏။ အပါးတော်တွင်ထားကာ တိုင်းပင်ဖော် တိုက်ပင်သက် ပြုရသော် ကောင်း၏”

သို့ကြောင့် ရှင်ဓမ္မဓရ လူထွက်အား ဘုရင်မကြီးသည် အပါးတော်တွင် အခစားပြုစေလေ၏။ ထို့အပြင် ထိုရှင်လူထွက်၏ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်၊ ကြံရည်ဖန်ရည်နှင့် စိတ်နေစိတ်ထားတို့ကို သဘောကျတော်မူလေသဖြင့် မိမိ၏သမီးတော်ကြီး “နဲတကာထော်” နှင့် လက်ဆက်ထိမ်းမြားပေးရန် ကြံရွယ်ထားလေ၏။

ထို့ကြောင့် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် မတော်ရသေးသော သမက်လောင်းအာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ပြည်တွင်းရေးရာဆိုင်ရာ၊ သံတမန်ရေးရာဆိုင်ရာတို့ကို ထီးနန်းသုံးမှအစ လက်ထပ်သင်ပေး လေသည်။ ကျမ်းတတ်၊ ပညာတတ်သူပီပီ ဉာဏ်အရာ၌ တစ်ထွာ ပြုလျှင်ပင် တစ်လံမြင်လေသူဖြစ်သောကြောင့် မိဖုရားကြီးမှာ ပိုမို နှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်လေ၏။

တစ်နေ့သ၌ သမီးတော်ကြီး နဲတကာထော်အား ဓမ္မဓရ ရှင်လူထွက်နှင့် လက်ဆက်ထိမ်းမြားပေးမည့်အရေးကို ခေါ်ယူ ဆွေးနွေးနားချတော်မူရာ နဲတကာထော်သည် ခါးခါးသီးသီး ငိုယို

ငြင်းဆန်လေသည်။

“ဘောက်မဲ့ကြောင့် ငြင်းရသည်ကို ပြောပါဦး”

“ဤသူကား ရဟန်းလူထွက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လူ့အရေး လူ့အရာတွင် အဆင်ပြေမည်မထင်ပါ။ သူတကာတို့အပြောစကား ၌လည်း နှိမ့်ချခံရဖွယ်ရှိမည် ထင်ပါသည်”

“သမီးတော်ကြီး မနှစ်သက်နိုင်ဟု ဆိုပါလျှင် ရှိစေတော့”

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သမီးတော်ကြီး နဲတကာထော်အား လက်လျှော့လိုက်သည်။ ထို့နောက် သမီးအငယ်ဖြစ်သော နဲတကာ သင်အား ရှင်လူထွက်နှင့် လက်ဆက်ပေးရန် ထပ်မံ နားချဆွေးနွေး ကြည့်လေသည်။ သမီးတော်အငယ်က ကြည်ဖြူကျေချမ်းခြင်း မရှိသော်လည်း မယ်တော်ကို ရိုသေသောအားဖြင့် ဤသို့ ဆိုလေ၏။

“မယ်မယ်ဖုရား သမီးတော်၏ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို ရှေ့ ဆိုဖို့ မယ်မယ်ဖုရားပင် ဖန်တီးမည်ဖြစ်၍ မယ်မယ်အမိန့်သံကို လွန်ဆန်ဘဲ နာခံပါမည်”

သမီးတော်အငယ်၏အဖြေကို သဘောတော်ကျလျက် ...

“ငါ၏သမီးတော်သည် ဘုန်းကံပါရမိကြီးသူသာ ဖြစ်ရမည်”

ဟု ကြုံးဝါးလျက် သိမ်းကြုံးဖက်ထားလိုက်လေ၏။

ရှင်လူထွက်နှစ်ဦး လောကီပညာ အားဖြိုင်ခြင်း

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သမီးတော်အယ် နဲတကာသင်နှင့် ရှင်လူထွက် ဓမ္မရေတို့ကို စုံဖက်ပေးရန် စေ့စပ်ပြောဆိုပြီးဖြစ် သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိနေလေ၏။ နန်းတွင်းအခစားရှိကုန် ကြသော မှူးကြီး၊ မတ်ကြီးတို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြည့်သော အခါ ဓမ္မရေ၏ထက်မြက်စူးရှသော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် အတတ် အလိမ္မာကြီးရင့်ပုံတို့ကို သိကြလေ၍ မကန့်ကွက်သည့်အပြင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိကြောင်း လျှောက်တင်ကြကုန်၏။

သက်တော်ရှည်အမတ်ကြီးကလည်း ...

“အရှင်မကြီးကို အင်းဝမြေမှ ကယ်ထုတ်လာသည့် အကြောင်း တစ်ရပ်တည်းနှင့်ပင် သူကောင်းပြု မြှောက်စား၊ သားကဲ့သို့ ထား သင့်ကြောင်းပါ”

ဟူ၍ လျှောက်ထားလေသော် ဘုရင်မကြီးသည် ခေါင်း တညိတ်ညိတ်ဖြင့် ပြုံး၍ နေတော်မူလေသည်။ ဓမ္မရေလူထွက်နှင့် သမီးတော်အယ် နဲတကာသင်တို့သတင်းကို ဓမ္မဉာဏလူထွက် ကြားသိရလေလျှင် စိတ်တွင် ခံပြင်းမိလေ၏။ အထူးသဖြင့် မနာလို၊ ဝန်တိုမိတ္တဖြစ်မိလျက် အမျက်ပြင်းစွာ ထွက်လေသည်။

“တောက် ... အင်းဝသို့သွားစဉ်က အတူတူ၊ ဘုရင်မကြီးကို ကယ်ထုတ်စဉ်က အတူတူဖြစ်သည့်ဟာ ... သူပင် ဘုရင်သမီးကို ရယူရိုးလား၊ ငါသည်လည်း ဘုရင်သမီးကို ရနိုင်အံ့မဟုတ်တုံလော”

မခံချင်သောစိတ်ဖြင့် မိမိလည်း ဘုရင်သမီးကို ရဲလိုကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြလေ၏။

“သည့်အတွက် ဘုရင်မကြီးကို လောကီပညာရပ်ဖြင့် သိစေ အပ်မှတော်မည် ... သူသည် ငါ့အား မေ့လျော့နေဟန်ရှိ၏။”

ထို့ကြောင့် ရှင်လူထွက်ဓမ္မဉာဏသည် ဘုရင်မကြီးကို ရည်မှန်း ၍ ထိုညအဖို့ “အိပ်မက်စေ”အင်းကို စီရင်၍ ဖယောင်းတိုင် မီးထွန်းညှိလေ၏။ လောကီအစီရင်ဖြစ်သော မန္တန်၊ မန္တရားတို့ကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်လေ၏။

ထိုည၌ ရှင်လူထွက် ဓမ္မဉာဏ၏ လောကီအင်း အစီအရင် တန်ခိုးကြောင့် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု စက်တော်ခေါ်နေရာတွင် ဤသို့

အမြင်အာရုံနိမိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လေကုန်၏။

ရွှေမောစောစေတီတော်ကြီး၏ ထီးအဝန်းအောက်မှ ရတနာ ၄-ပါးသည် ပရိက္ခရာရှစ်ပါးအစုံကိုလွယ်၍ ဈာန်ဖြင့် ပျံတက်လာ ပြီးသော် ဘုရင်မကြီးစက်တော်ခေါ်ရာ သလွန်ထက် ပဒိုင်တော် ဦးတွင် ရပ်တော်မူလျက် ...

“ရှင်တော်ဘုရားတ ငါတို့ ရတနာ ၄-ပါးကို မိန့်တော်မူလေသည်။ ဓမ္မဉာဏရတနာလူထွက်သည် ဘုန်းကံပါရမီကြီးသော ယောကျ်ားကောင်းဖြစ်၍ မင်း ခြောက်လျှင် ရတနာရှင်လူတို့ ဝပြောသာယာပေမည်။ သာသနာလည်း ထွန်းလင်းပေမည်”

ဟု မိန့်တော်မူကြပြီး အထက်သို့ ဈာန်ပျံတက်ကာ ရွှေ မော်စောစေတီတော်၏ အကြားသို့ပင် ဝင်ရောက်ပျောက်ကွယ် သွားလေ၏။ ထိုအိပ်မက်ကို မြင်မက်လေရာ ဘုရင်မကြီးသည် ဂက်ပျော်နေရာမှ ရုတ်ခြည်းနိုးလျှင် မြင်မက်သော အိပ်မက်၏ ဆန်းကြယ်ပုံကိုတွေးလျက် “ဓမ္မဉာဏလူထွက်သည် အကယ်ပင် ဘုန်းကံကြီး၍သာ ထူးထူးခြားခြားအိပ်လိုပျိုး အိပ်မက်မြင်မက် ပေသည်။”

ဟု ယုံမှားတော်မူလေသည်။

ထိုအကြောင်းကိုစဉ်းစား၍ ဘုရင်မကြီးစိတ်ထဲတွင် လွန်စွာ မကောင်းဖြစ်မိလေသည်။ ရှင်လူထွက်ဓမ္မဓရကိုကား ခင်မင်တော် မူရင်း ရှိသည်ကတစ်ကြောင်း၊ သမီးတော်ငယ်နှင့် ထိမ်းမြား လက်ဆက်ရန် ကတိတော်ထားပြီးသည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် အိပ်မက်မြင်မက်ခြင်းအပေါ် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တော်မူလေ၏။ ထို့ကြောင့် အတွေးအာရုံတို့ကြောင့် စိတ်လက်မအိမ်သာနှင့် မျက်နှာ တော် မသာမယာရှိနေလေသည်။

“မိမိသည် အမှားများပြုမိလေပြီလော”ဟု မိမိကိုယ်မိမိ သံသယစိတ် ဝင်မိလေ၏။ ထွက်ပြီးဆင်စွယ် ပြန်မဝင်သကဲ့သို့ ပြောထွက်သောစကားပြန် ရုတ်သိမ်း၍ဖြစ်သော မိမိရာဇာက္ခန္ဓာကို မိမိဆင်ခြင်မိလေ၏။

နံနက်မိုးသောက်လျှင် ဘုရင်မကြီးသည် ထက်စံမြဲအတိုင်း ညီလာခံသို့ ထွက်တော်မူလေရာ ဓမ္မဓရ ရှင်လူထွက်လည်း အပါးသို့ အခစားမြဲအတိုင်း အခစားရောက်လာလေသည်။ ဘုရင်မ၏ မျက်နှာ တော် မရွှင်သည်ကို သိမြင်တော်မူသော ဓမ္မဓရက အပေးလျှောက် တော်မူလေ၏။

“မယ်မယ်ဘုရား ... မျက်နှာတော်မကောင်းရှိသည်ကို သိခွင့်ပေးပါဘုရား”

ထိုရောအခါ ဘုရင်မကြီးလည်း ညဉ့်က မြင်မက်တော်မူသော ဆန်းကြယ်သည့်အိပ်မက်ကို ရှင်းပြမိန့်ကြားလေ၏။ အကြောင်းစုံကို ကြားသိရသော ဓမ္မရေသည် ရဟန္တာ ၄-ပါးတို့ အမှာစကားကို ဆင်ခြင်ကြည့်ခြင်း၊ အိပ်မက်အချိန်ကို တွက်ဆကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဤအိပ်မက်သည် မရိုးသားသော အိပ်မက်ဖြစ်၍၊ တစ်ဦးတစ်ယောက် ၏ ပုယောဂအိပ်မက်ဖြစ်ကြောင်း သိလေ၏။ ဤတွင် လူပုဂ္ဂိုလ် အမည် ဓမ္မဉာဏဟူသော ထင်ရှားနိမိတ်ပြခြင်းကြောင့် ရှင်လူထွက် ဓမ္မဉာဏလက်ချက်ဖြစ်ကြောင်း အတတ်သိလေ၏။ လောကီပညာ၏ လျှို့ဝှက်ချက်ကို တတ်သိထားလေသော ရှင်လူထွက်ဓမ္မရေသည် ပြုံးလျက် ဘုရင်မကြီးအား ဤသို့လျှောက်တင်လေ၏။

“မယ်တော်ဖုရား ... ဒီအတွက်နှင့် စိတ်ခြောက်ခြားတော် မမူပါလင့်၊ ရွှေနှလုံး မသာမယာမဖြစ်ပါလေနှင့် ... ဤနည်းသည် လောကီဝိဇ္ဇာမယ နည်းနာမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ လောကီအစဉ်အရင် တတ်သူတိုင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ဖွယ် ရှိပါသည်။ ဤမျှလောက်ဖြင့် သားတော်လည်း တတ်ကျွမ်းပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယနေ့ညဉ့် မယ်တော်ဖုရား အိပ်စက်နေချိန်တွင် ရဟန္တာ(၈)ပါး ကြွလာပြီး အိပ်မက်ဗျာဒိတ်ပေးရန် သားတော်စိမ့်ပြပါမည် ... စောင့်ကြည့် ပါလေ”

“တကယ်လား သားတော်”

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ဓမ္မရေ၏ပြောစကားအား မယုံ တစ်ဝက်၊ ယုံတစ်ဝက်နှင့် အံ့အားသင့်စွာ ပြုံးနေလေ၏။ အကယ် စင်စစ်လည်း ထိုညဉ့်တွင် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု နှစ်ချိက်စွာ စက်တော် ခေါ်နေရာ ကောင်းကင်ထက်မှ ရဟန္တာ ၈-ပါးသည် ပရိက္ခရာ အစုံအလင်ဖြင့် ဈာန်ဖြင့် ကြွချီကာမူလာပြီးသော် စက်တော်ခေါ်ရာ သလွန်အား ဝိုင်းရံလျက် ...

“သာသနာ့ဒီယိကာမကြီး ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း ဓမ္မရေ ကိုသာ မင်းမြှောက်လော့၊ ... တိုင်းနေပြည်သူ ရှင်လူတို့ ဝပြောစည်ပင်မည်၊ ... သာသနာတော်လည်း နေ့နယ်ထွန်း လိမ့်မည်။ ... ယမန်ညဉ့်က ရဟန္တာ ၄-ပါး ကြွရောက် ဗျာဒိတ်ပေးခြင်းမှာ မှားသဖြင့် ငါတို့အား ဘုရားရှင်တ ထပ်မံ စေလွှတ်၍ လာရသည်”

ဟု မိန့်တော်မူပြီး ဈာန်ဖြင့် ပျံတက်ကာ ရွှေမောစောစေတီ၏ ထီးတော်ဆီသို့ ကြွမြန်းကွယ်ပျောက်သွားကြလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရင်မကြီးသည် စက်တော်ခေါ်နေရာမှ ရုတ်တရက် လန့်နိုးသွားကာ အိပ်မက်ကို ပြန်လည်စဉ်းစားကြည့်မိပြန်လေ၏။ အံ့မခမ်းဖြစ်ဘိလှသော အရှင်လူထွက် ဓမ္မရေနှင့် ဓမ္မဉာဏတို့၏

လောကီပညာအစွမ်းကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်တော်မူလေသည်။
ယင်းတို့ ၂-ဦး၏ ဉာဏ်ကျယ်ပြောပုံကိုလည်း ချီးကျူးစုတ်သတ်
မိလေ၏။

နံနက်ဦးသောက်သော် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ညီလာခံသို့
ထွက်တော်မူ၍ မှူးမတ်တို့နှင့် တိုင်းရေး၊ ပြည်ရေး၊ စီစဉ်ညှိနှိုင်း
ဆောင်ရွက်စရာရှိသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်လေ၏။ ဓမ္မဓရသည်လည်း
အပါးတော်တွင် ခစားမြဲ ခစားနေပြီး၊ ညမှ အိပ်မက်အကြောင်းကို
ဖွင့်ဟ၍ တစ်လုံးတစ်စမှ မမေးမိပေ။

ညီလာခံကဲ့၍ မှူးမတ်များပြန်ကြသောအခါတွင်မှ ဘုရင်မကြီး
သည် ဓမ္မဓရအား အသာအရာခေါ်၍ ဤသို့ဆိုလေသည်။

“ညက စက်တော်ခေါ်ရာတွင် သားတော်ပြောသည့်အတိုင်း
ရဟန္တာ ခ-ပါး ဈာန်ဖြင့်ကြွချီလာပြီး၊ မှာကြားစကားတို့ ဆိုသွား
ပါသည်။ သားတော်တို့၏လောကီပညာကား အံ့မခန်းပင်ပါတည်း
... သားတော်သည် ပညာစီရိယကြီးကျယ်လှပေသည်။ ဘုန်းကံ
ပါရမီ ထူးပေလိမ့်မည်ဟု မယ်တော် ယုံကြည်ပါသည် ... မယ်
တော်သည် အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကို ယူမည်မှန်သည်။ ...
အရိပ်ကောင်းဆိုလျှင် ဆူးညောင်ကို တဖြည်းဖြည်း သုတ်သင်လေ”

ဟု မိန့်တော်မူပြီး အတွင်းဆောင်သို့ ဝင်လေ၏။ ဓမ္မဓရ

လူထွက်လည်း နန်းရင်ပြင်မှ အပြန်တွင် အတွေးတို့ဖြင့် နစ်ပျော
ပါလေ၏။ ဘုရင်မကြီး၏စကားတို့ကိုလည်း အသီးသီးပြန်ကြား
ယောင်နေပြန်လေ၏။

“ဘုရင်မကြီးသည် ငါ့အား ချစ်မြတ်နိုးသည်မှာ ဧကန်မှန်၏။
အားလည်းကိုးပုံရ၏။ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် အနှစ်ကဲ့သို့ ထင်ကာ
ရန်စူးရန်ညောင်တို့ကို သုတ်သင်ရန် ပရိယာယ်ဖြင့် သတ်ပေးခြင်း
ဖြစ်ပေမည်။ ငါ့အရိပ်ကောင်းရရန်အတွက် ရန်စူးရန်ညောင်သဖွယ်
ဖြစ်သောသူဟူ၍ ရှင်လူထွက်ဓမ္မဉာဏသာလျှင်ရှိအံ့။ အသို့ဆိုလျှင်
သူ့အား ရှင်းလင်းရတော့အံ့”

ဟု တွေးတောဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး အခွင့်ကောင်းကို စောင့်မျှော်
နေလေ၏။ လောကီပညာရပ်တွင် တတ်မြောက်သည်ဖြစ်သည့်
အတိုင်း မိမိ၏ပြိုင်ဘက်ဖြစ်လာမည့် ဓမ္မဉာဏ၏ ဇာတာ၊ စန်းလက်ကို
တွက်ချက်စစ်ဆေးကြည့်လေသည်။

ထိုအခါ ဓမ္မဉာဏ၏ ဂြိုဟ်ခွင်တွင် အညံ့ဘက်သို့ ပြနေ
လေရာ ဇာတာစန်းလက် ညံ့ချိန်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ကြံရန် အားထုတ်
တော့လေ၏။ ထို့နောက် ဓမ္မဓရ ရှင်လူထွက်သည် ရန်စူးရန်ညောင်
ဖြစ်လာမည့် မိတ်ဆွေဟောင်း ဓမ္မဉာဏအား ယင်းစားမည့်အစာ
ထဲ၌ အဆိပ်ထည့်၍ အဆိပ်ဆေးမိစေသဖြင့် မကြာမတင်မီ ရက်

တွင်း၌ပင် ကွယ်လွန်သွားရှာလေ၏။

မြန်မာရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်၌

ရဟန်း ၂-ပါးအနက် တစ်ပါးပါးကို နန်းတင်ရန် ရှင်စောပုသည် အကြံတော်ရှိလေ၏။ မည်သည့်ရဟန်းဖြစ်မည်နည်းဟု ရှေးချယ်ရန် မစဉ်းစားနိုင်သောအခါ ရဟန်း ၂-ပါး ဆွမ်းခံအလာတွင် သပိတ်တစ်လုံးတွင် ဆွမ်းထည့်၍ ကျန်သပိတ်တစ်လုံးတွင် ပုဆိုးတစ်ထည်နှင့် မင်းမြှောက်တန်ဆာအတူလုပ်၍ ထည့်ထားပြီး၊ မင်းဖြစ်ထိုက်သောသူ ရစေသတည်းဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ထားပေးလေ၏။ ပုဆိုးအစရှိသော ဝတ်လဲတော်ရှိသည့် သပိတ်ကို အရှင်ဓမ္မဓရသည် ကံကောင်းထောက်မစွာဖြင့် ရရှိလေသောအခါ ဘုရင်မကြီးသည် လူထွက်စေပြီး မိမိသမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားလက်ဆက်ပေးလေသည်။

အခြားရာဇဝင်တစ်စောင်၌ ဓမ္မဉာဏသည် ဓမ္မဓရ၏မိခင်ချက်ဖြင့် ရာဇဝတ်သင့်၍ အကွပ်မျက်ခံရသည်ဟု ဖော်ပြသည်။

ဘယ်သို့ပင် မူကွဲစေကာမူ ဓမ္မဉာဏသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်မှာ ထင်ရှားပေသည်။

အစီအမံကောင်းလှသည့် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု

ရှင်လူထွက် ဓမ္မဉာဏကွယ်လွန်ကြောင်းကို ဘုရင်မကြီး သိတော်မူသော်လည်း မတုန်လှုပ်ချေ။ ဘုရင်မကြီးနှင့် သမက်တော် ဓမ္မဓရတို့ ၂-ဦးသာလျှင် သိထားရမည့်အကြောင်းတို့ ရှိသည် မဟုတ်တုံလော။ ပြဿနာတစ်ခုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် ပိရီသေသပ်မှုနိုင်လှသော ဓမ္မဓရ၏ ဉာဏ်ရည်စွမ်းအားကိုလည်း စိတ်တွင်းမှ ချိုးကျူးနေမိသည်။ ဤဓမ္မဉာဏကွယ်လွန်ခြင်းမှာ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ပယောဂမကင်းကြောင်း ဘုရင်မကြီး သိပေ၏။

ထိုတစ်စုံတစ်ယောက်မှာလည်း သမက်တော်ဓမ္မဓရမှလွဲ၍ မည်သူမျှ မဖြစ်နိုင်ပေ။ မင်းအဖြစ်ကို ရလိုသော် ရှေးမင်းအဆက်ဆက်တို့ ကျင့်သုံးခဲ့လေသော “ကျူပင်ချတ်လျှင် ကျူငတ်” ချန်ပါက ဆင့်ပွား၊ ဆင့်ပွားအမှုအတာများလှမည်ဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော။

ဓမ္မဉာဏ ကွယ်လွန်သည်ကို ကြားသည့်တိုင် ဘုရင်မကြီးသည် ရေင့်နှုတ်မိ၍ ရာဇက္ခန္ဓာနှင့် နေခဲ့လေ၏။

ရှေ့အတွက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရှိသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် သမီးတော်အကြီး “နဲတကာထော်”အား မြို့ဝန်ဗညားအိန်နှင့် လက်ဆက်ထိမ်းမြားပေးခဲ့လေသည်။ နဲတကာထော်မှာ ရှင်လူထွက် ဓမ္မရေကိုယူရန် ဘုရင်မကြီးနားချသော်လည်း ခါးခါးသီးသီး ငြင်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ယင်းအား “ဝိဟာရဒေဝီ”ဘွဲ့ပေး သနားတော်မူလျက် အမှုတော်ကို သက်စွန့်ကျိုးပမ်းထမ်းရွက်ရင်း တိုက်ပွဲကျသွားရှာ လေသူ စစ်သူကြီးဗညားဩဇာသား “မြို့ဝန်ဗညားအိန်”နှင့် မဟာ နွယ်ဘွား၊ မင်းမြေးမင်းသားတို့ ထိမ်းမြားလက်ထပ်တော်မူသော အစီအစဉ်အတိုင်း စိရင်၍ ထိမ်းမြားလေ၏။

ထို့နောက် များမကြာမီပင် မျှော်မြင်သောအားဖြင့် သမက် တော်ကြီး ဗညားအိန်ကို ခေါ်ယူတွေ့ဆုံလေ၏။

“သားတော်ဗညားအိန် ... သားတော်နှင့် သမီးတော်ကြီး နဲတကာထော်တို့သည် မွန်တို့၏ အချက်အခြာဖြစ်သော ပုသိမ် မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့စံနေတော် မူရမည်။ ... ပုသိမ်မြို့သည် စစ် လမ်းခရီး၌ ရေကြောင်းတွင် သာမွန်ကောင်းမြတ်လှသည်။ ရတနာ ပူရ-အင်းဝမှ မြန်မာတို့ စုန်ဆင်းလာပြီး ရာမညတိုင်းအလုံးကို

လုပ်ကြံမည်ဆိုလျှင် ပုသိမ်သည် ခရီးတစ်ထောက်ဖြစ်၏။ မြန်မာ တို့ကို ယုံစား၍မဖြစ် ... ငါတို့၏ သူလျှိုတမာန် အထောက် တော်တို့ထံမှ စာလွှာများလည်းရသည်။ မကြာမတင်မီ မြန်မာတို့ မွန်တိုင်းကို စုန်လာကြဟန်ရှိ၏။ သို့ကြောင့် သမက်တော်နှင့် သမီးတော်တို့က ပုသိမ်သို့ သွားရောက်၍ မြို့ရိုး၊ မြို့ကာ၊ ကြံ့ခိုင်စွာ ပြုပြင်၍ စံလေပါ”

သမက်တော်ဗညားအိန်လည်း ဘုရင်မကြီးထောက်ပြသော တိုင်းပြည်အရေးမှာ တုတ်မှန်နေသည့်အလျောက် မငြင်းသာခဲ့ပေ။ သို့သော် စိတ်ထဲတွင်ကား မိမိနှင့်သမီးတော်ကြီးတို့အား အနှောင့် အယှက် မပေးနိုင်ရန် အဝေးသို့ လွှင့်ပါးစံနေခိုင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရိပ်မိလေ၏။ ဗညားအိန်သည် အိမ်တော်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ကြင်ယာတော်ဖြစ်သော ဝိဟာရဒေဝီ(နဲတကာထော်)အား ဤ အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြလေ၏။

“မယ်တော်သည် ငါတို့အား အဝေးသို့ အရောက်ပို့လေပြီ။ တိုင်းရေးပြည်ရေးကို ထောက်ပြ၍ ပုသိမ်တွင် ပြောင်းရွှေ့စံနေရန် အမိန့်ချလေ၏။ ငါတို့ အဝေးသို့ရောက်လျှင် ဓမ္မရေရှင်လူထွက်ကို ညီမတော်နဲတကာသင်နှင့် ထိမ်းမြား၍ နန်းအပ်ရန် အကြံတော် ရှိမှန်း သိတန်ရာသည်။ ... နှမတော် ငါတို့ ယခုအဘုယ်သို့

ကြံဆောင်ကြမည်နည်း”

ဗညားအိန်သည်လည်း ထီးနန်းအရိုက်အရာကို မျှော်မှန်းထားဟန်ရှိလေသဖြင့် မချင့်မရဲဖြင့် ကြင်ယာတော်အား တိုင်ပင်လေ၏။

“မယ်တော်က ဤသို့ ကြံလေပြီကော အကျွန်တို့ အဘယ်သို့ပြုလျှင် ကောင်းလေမည်နည်း”

ဝိဟာရဒေဝီလည်း ရုတ်တရက် မကြံစည်တတ်လေသဖြင့် ဗညားအိန်ကိုပင် အားကိုးတကြီး မေးရှာပြန်သည်။ ဗညားအိန်သည် အတန်ငယ်စဉ်းစားပြီးသော် တွေးတွေးဆဆဖြင့် ဤသို့ဆိုလေ၏။

“အိမ်း၊ ရှိပါစေကြင်ယာတော် ... ငါတို့သည် မယ်တော်၏ ခြေရင်း၌ နေခြင်းသည် မြူးမိသောငါးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ခြေလက်မသန်မစွမ်းသူကဲ့သို့လည်းကောင်း အကြံတုံး ဉာဏ်တုံး လူစတုံး ဖြစ်လှလေသည်။ မယ်တော်ဩဇာအား ငါတို့ မပါယ်လှန်နိုင်ချေ။ ပုသိမ်ကို သွားရချေမည်ဆိုသော် လွတ်လပ်မည်ဖြစ်ပြီး ရဲမက်ဗိုလ်ပါလူသူတကာကို စုရုံးသိမ်းသွင်းပြီး အင်အားပြုရလျှင် ဝံ့ကြမည်မဟုတ်။ ငါတို့ ပုသိမ်သို့ သွားရလျှင် ငါလိုချင်တာသာ ကြင်ယာတော်က မယ်တော့ထံတွင် ရအောင်တောင်းလေ ...”

“အဘယ်အရာကို နှမတော် တောင်းပေးရအံ့နည်း”

“အခြားမဟုတ်၊ ဆင်တော်ပြည်ကွပ်နှင်းသူရဲကောင်းဗိုလ်မင်းညီတုံးကို ထည့်ပေးရန် တောင်းဆိုပါ။ ငါတို့တွင် ဤတိုက်ဆင်ကောင်းတစ်စီးနှင့် ဗိုလ်မင်းညီတုံးရှိသော် အဘယ်သူကိုပင် စစ်ပြိုင်ခင်းရ ခင်းရ အနိုင်ရဖို့ သေချာသည် ကြင်ယာတော်”

“ကောင်းပါပြီ မောင်တော်”

ဝိဟာရဒေဝီလည်း ဝန်ခံကတိပေး၍ နောက်တစ်နေ့ညီလာခံအစတွင် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးထံ ဝင်ရောက်ခစားလျက် သမီးလိမ္မာသဖွယ် မာယာကြွယ်ကြွယ်ဖြင့် ဤသို့လျှောက်တင်လေ၏။

“မယ်တော်၏အမိန့်ကို မသွေမဖီ၊ စေစားရာ ပုသိမ်မြို့သို့ ကြောမတင်တွင် ထွက်ခွာသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း သမီးတော်တို့အဝေးတွင် စံရမည်ဖြစ်သဖြင့် လိုသမျှကို မယ်တော်ဖြည့်ဆည်းပေးသနားတော်မူပါ။ ဤမှသာ သွားရေးအတွက် အဆင်ပြေနိုင်ဖွယ် ရှိကြောင်းပါမယ်မယ်”

“ကဲ အသို့ဆိုပါလျှင် သမီးတော်လိုရာကို တောင်းဆိုတော့ ဖယ်မယ်ကြားမိမည်”

ဝိဟာရဒေဝီလည်း အခွင့်ရသည်နှင့်

“အခြားမဟုတ်ပါ။ ဗိုလ်မင်းသူရဲကောင်း မင်းညီတုံးနှင့် ဆင်

တော်ပြည် ကွပ်ကို ထည့်ပေးတော်မူပါဘုရား”

သမီးတော်၏ လျှောက်တင်မှုကို ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ခေတ္တမျှ ဝိုင်တွေ စဉ်းစားပြုလေ၏။ ဟံသာဝတီတွင် ဆင်တပ်တွင် ပြည်ကွပ်ကို အားအထားရဆုံးသော် စွယ်စုံတိုက်ဆင်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ဗိုလ်မှူးမင်းညီတုံးမှာ ရန်သူတစ်ရာ၊ တစ်ထောင်ကို သူတစ်ယောက် နှင့် ခုခံတွန်းလှန်တိုက်ခိုက်နိုင်သော သူရဲကောင်းဖြစ်သည်။ ပြည့် လက်ရုံးများကို တောင်းဆိုနေသဖြင့် မပေးချင်သော်လည်း တစ်ဖက်မှ တိုင်းပြည်အရေးကို ထွက်ရပေသေးသည်။

အင်းဝမှ မြန်မာတပ်များ ပြိုဆင်းတိုက်ခိုက်လာကြမည်ဆိုလျှင် ဤမင်းညီတုံးနှင့် ပြည်ကွပ်ဆင်ကို အားထားရသည်။ ဤ ၂- မျိုးကို မပေးပြန်၍ ပုသိမ်သို့ မဆန်၊ မတက်နေကြပြန်လျှင်လည်း မိမိကြံစည်မည့် နန်းတွင်းအရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်ချေမည်။

နောက်တွင်ကား ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သမီးတော် တောင်းဆိုချက်ကို လိုက်လျောလိုက်ရလေသည်။

“ကဲ သမီးတော် ... ယူစေ”

သမီးတော်ဝိဟာရဒေဝီလည်း မောင်တော်ဗညားအိန် တောင်းဆို ခိုင်းသည့်အရာတို့ ပြည့်ဝစွာရလေသဖြင့် ဝမ်းသာအားရဖြင့်ပင် ရှေ့တော်မှောက်မှ ထွက်ခဲ့လေ၏။ အိမ်တော်သို့ရောက်လျှင် ဗညား

အိန်ကို ပြောသဖြင့် ဗညားအိန်လည်း လက်ခမောင်းထခတ်လျက်-

“ငါ၏ဘုန်းအစွမ်းနှင့် လူ့အစကို ကောင်းကောင်းပြနိုင်တော့ မည် ... ငါ့ဟဲ့ယောက်ျားပုသိမ်စား”

ဟူ၍ ကြုံးငါးလေ၏။

မကြာမတင်မီရက်၌ သမက်တော်ဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီတို့သည် ဘုရင်မကြီး၏အမိန့်တော်ရပြီးသည့်အတိုင်း သူရဲကောင်းဗိုလ်မင်းညီတုံးနှင့် ဆင်တော်ပြည်ကွပ်တို့ကို ယူကာ မိမိတို့ဩဇာညောင်းသောအမတ်၊ စစ်သည်များကိုပါ စုရုံးခေါ်ယူ၍ အိမ်တော်ပါ အစေအပါးတို့နှင့်တကွ ပုသိမ်သို့ စားနေရန် ထွက်ခွာ ကြလေသည်။

ပုသိမ်မြို့စား၏အကြံအစည်

သမက်တော်ဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်ကြီးဝိဟာရဒေဝီ (နဲတကာထော်)တို့သည် ပုသိမ်ကိုရောက်၍ ခံနေတော်မူပြီး များ မကြာမီ၌ ဗညားအိန်သည် မိမိ၏အကြံအစည်အတိုင်း မြို့ပြုခိုင်ခန့် ရေး၊ လူသူလက်နက် စုဆောင်းရေးတို့ကို စတင်ပြုလုပ်လေတော့၏။ အခိုင်အမာ၊ အင်အားအပြည့်အတင်းရှိသော် တံသာဝတီကို ပုန်ကန် ခြားနား၍ ပုသိမ်မှတစ်ဆင့် တံသာဝတီသို့ တိုက်ခိုက်သိမ်းယူရန် ကြံစည်ရင်း ဖြစ်လေ၏။

အကြံစည်ရှိသည့်အတိုင်း မြို့ပြုနှင့် ကျုံးမြောင်းတို့ကို အထူး ခိုင်ခန့်စွာ ပြင်ဆင်၍ ရဲမက်လူသူတို့ကို ရွာနီးစပ်ချုပ်နေပုဒ်ပါမကျန် စည်းရုံးစုဆောင်းလေသည်။ ထို့အပြင် တံသာဝတီတွင် ကျန်ရှိ

နေခဲ့သေးသော မိမိနှင့်ကြံရာပါ တိုက်ရည်ခိုက်ရည်ရှိသော ဗိုလ်မှူး၊ ဗိုလ်ကြီး၊ အမတ်၊ စစ်သူကြီးတို့လည်း အတွင်းကြိတ်ဆက်သွယ် ကမ်းလှမ်းလေ၏။

တစ်ခါသော် ပုသိမ်မှ လူလွတ်လိုက်သော ဆက်သားသူလျှို့ တစ်ယောက်အား မသင်္ကာသဖြင့် တံသာဝတီ၏ ဘုရင်မကြီးတပ်သား များ ဖမ်းမိလေသည်။ စစ်မေးသော် ပုသိမ်စား ဗညားအိန်နှင့် တံသာဝတီရှိ ရဲမက် ဗိုလ်ပါတို့ လျှို့ဝှက်ကြံစည်သမျှကို သိရ လေသည်။

ယခင်ကပင် ဗညားအိန်၏အကြောင်းများကို သိုးသိုးသန်သန် ကြားနေရသော်လည်း မဟုတ်တန်ရာဟု မှတ်ထင်လေသဖြင့် ဤ အရေးမှာ နန်းရင်ပြင်ညီလာခံသို့ မရောက်၊ ဘုရင်မကြီးနားသို့ လည်း မပေါက်ခဲ့ပေ။ ယခုဆက်သားသူလျှို့ကို ဖမ်းမိလေသော အခါ သတင်းအမှန်ဟုတ်ကြောင်းနှင့် ဗညားအိန်ထောင်လွှား ခြားနား ရန် ကြံစည်နေမှု ပေါ်လွင်လေ၏။

ဤအကြောင်းကို မွေ့ရေ ရှင်လူထွက်လည်း အချိန်မရွေး ဘုရင်မကြီးရှေ့တော်မှောက်သို့ ဝင်ထွက်အခစား ဝင်ခွင့်ရထားသည့် အတိုင်း မဆိုင်းမတွ သံတော်ဦးတင်လေသည်။

“မယ်တော်သည် သားတော်အား မင်းပြုမိမ့်မည်ဟု မိန့်တော်

ပူဖူးပါသည်။ ပြည်စွယ်၊ ပြည်အားဖြစ်သော ဆင်တော်ပြည်ကွပ်နှင့် သူရဲကောင်းမင်းညီတုံးတို့ကို ဗညားအိန်တောင်းသည်မှာ အကြံ ရှိပေမည်။ ဟံသာဝတီမှလည်း ဤအရာတို့ကို သူတို့လက် အပ်လိုက် သည်မှာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တွင် မိမိတုတ်ဖြင့် မိမိတို့ကို ရိုက်အံ့သောငှာ ဖြစ်ချေမည်”

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုကား တည်ငြိမ်အေးဆေးစွာ လျှောက် တင်ချက်ကို နာယူပြီးသော် -

“ဇီသား၊ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအကြောင်း လုံးဝမရှိ၊ စစ်တိုက်ရန် လည်း မလို၊ လူသည် ဉာဏ်ရည်သာလျှင် အခရာတည်း။ ဘယ်အရာ မဆို ဥပါယ်တမျှနှင့် စိမံသော် နဖားကြိုးထိုး၍ ငင်သကဲ့သို့ မိမိလိုချင်ရာ ဆွဲရာသို့ လိုက်ပါလာပါလိမ့်မည်”

ဘုရင်မကြီး၏ ဖြောင်းဖျာပြောဆိုမှုအဆုံး၌ ဓမ္မဓရရှင်လူထွက် သည် အဘယ်ကိုဆိုကြောင်းကို အရိပ်ပြ၊ အကောင်ထင် သိမြင် လေသဖြင့် ခေါင်းညိတ်ခဲ့လေ၏။ ယခင်ဓမ္မဉာဏကို ရှင်းပစ်ရန် ဆူးညောင့်ခလုတ်ကန်သင်းတို့အား ဖယ်ရှားခိုင်းသည်နှင့် အတူ ပင်တည်းဟု သဘောပိုက်လျက် ဘုရင်မကြီး၏စကားကို စွဲစွဲ မြဲမြဲ မှတ်သားထားလိုက်လေသည်။

များမကြာမီကာလ၌ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ညီလာခံ

သဘင်ကို ပျူးမတ်အစုံအလင် တက်ရောက်ရန် ဆင့်ခေါ်ပြီးသော် ပျူးမတ်တို့ စုံလင်သည်နှင့် ဤသို့ မိန့်ကြားလေသည်။

“ငါ၏သမီးတော်အကြီးဖြစ်သော ဝိတာရဒေဝီနှင့် ဗညားအိန်တို့အား ပုသိမ်ကိုစားစေလျက် ... ပုသိမ်မှ နေ၍ အင်းဝ၏စစ်အခြေအနေကို တစေ့တစောင်း အတဲ ခတ်ရန် စေလွှတ်စံနေတော်မူထားပေပြီ။ သမီးတော်ရော သမက်တော်ပါ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို စောင့်သိရှိသေ မရှိ၊ ဇီအား ပုန်ကန်ခြားနားရန် ပုသိမ်ကို အခိုင်အလုံ ပြု၏။ လူသူလတ်နတ် စုဆောင်းသည်အပြင် ငါ၏ ကျေးတော်ရင်း၊ ကျွန်တော်ရင်းတို့ကိုပင် သူ့ဘက်တော် သို့ သွေးဆောင်ခေါ်ယူသည်။ ငါ၌လည်း ပြည်တွင်းရေး မလုံလောက် ... ကိုယ်စားတော်အဖြစ် ယုံကြည် အားထားရမည်သူမရှိ။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မဓရ ရှင်လူထွက်ကို သမီးတော် အငယ်ဖြစ်သော နဲတကာသင်နှင့် ထိမ်းမြားပေးတော် မူပြီး၊ အိမ်ရှေ့အရာနှင့်၍ ပြည်တွင်းရေးတို့ စီစီစေမှ သင့်တော်ရောမည်”

“မှန်ပါ သင့်မြတ်လှကြောင်းပါထုရား”

ဘုရင်မကြီး၏မိန့်တော်မူချက်ကို မှူးမတ်၊ ဝန်ကြီး၊ ဝန်လေး၊ အပေါင်းတို့လည်း လိုက်လျောစွာ၊ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်တန်နှင့် တညီတည်း သင့်လျော်ကြောင်း တစ်လျှောက်ကြလေ၏။

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလည်း မှူးမတ်တို့နှင့် သင့်မြတ်လေသဖြင့် မင်္ဂလာအခါတော်နေ့ရက်ကို ရွေးချယ်တော်မူကာ မဟာနွယ်ဘွား၊ မင်းသားမင်းမြေးတို့ ထိမ်းမြားတော်မူသည့် ရွှေနန်းခလေးအတိုင်း သမီးတော်ငယ်နဲတကာသင်ကို ရှင်လူထွက်ဓမ္မရနှင့် စုံဘက်ထိမ်း မြားပေးတော်မူလိုက်လေ၏။

သမီးတော်ငယ်အား ရာဇဒေဝီဟူသော ဘွဲ့ကိုရယူစေလျက် သမက်တော်ဓမ္မရအား “ဓမ္မစေတီ” ဟူသောဘွဲ့ကိုချီကာ အိမ်ရှေ့ အရာအပ်နှင်းတော်မူလေသည်။

[ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းရေးသော ဓမ္မစေတီ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် မူတွဲဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဓမ္မရ ရှင်လူထွက်သည် သူ့အားမှူးမတ်စစ်သူကြီးတို့ ကြည်ညို ချစ်ခင်စေရန် ဉာဏ်နီဉာဏ်နက် အမျိုးမျိုးဖြင့် ဘုရင်မကြီးအား အတွင်းကြိတ် အကြံပေး၍ ဘုရင်မကြီး လည်း သူ၏အကြံအစည်အတိုင်း မှူးမတ်စစ်သူကြီး တို့ကို အပြစ်ရှာကာ ဝမ်းဆီးလေ၏။

ထိုသို့ ဝမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရာကို အကယ်ထင်မှတ် ကြသော ဆရာတော်၊ သံဃာတော်ကြီးများ တောင်းပန် သော်လည်းမရ ... နောက်ဆုံးဓမ္မရက စေတနာကောင်း ထားတန်နှင့် ဝင်ရောက်တောင်းပန်လေမှ အဝမ်းဆီး အချုပ်နှောင်ခံနေရသော အမတ်စစ်သူကြီးတို့ လွတ် မြောက်ကြလေရာ ... ဓမ္မရ၏ကျေးဇူးကို မပေ့နိုင် အောင် ဖြစ်ကြရလေ၏။

ဓမ္မရက ထိုအမတ်စစ်သူကြီးတို့ကို ရွှေဟေတေ စေတီသို့ ခေါ်ပြီးသော် မိမိအား မင်းအဖြစ်သို့ ရောက် အောင် စောင်မကြည့်ရှုကြရန် သစ္စာခံစေကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။]

ဘုရင်မကြီး၏ပရိယာဓိ

“တောက် ... ဒါမျိုး ဖြစ်လာမည်ကို တွေးမိသား၊ ခုတော့ ရဟန်းလူထွက်က အိမ်ရှေ့မင်း ဖြစ်ရတယ်လို့။”

မကျေမချမ်းသံဖြင့် စူးစူးနှင့်နှင့် ပြောလိုက်သော ဗညားအိန်အား ကြင်ယာတော် ဝိဟာရဒေဝီသည် ဖော်၍ ကြည့်လိုက်၏။

“ဘာတွေများ ဖြစ်နေလို့ပါလဲ မောင်တော်”

“မယ်တော်ဘုရားက ဓမ္မဓရနဲ့ ခယ်မတော်နဲတကာသင်ကို ထိမ်းမြားပေးပြီး၊ အိမ်ရှေ့အရာအပ်နှင်းလိုက်ပြီတဲ့။ တကယ်ဆို သမီးအကြီးရဲ့ ကြင်ယာတော် မောင်တော်သာ အိမ်ရှေ့အရာဖြစ်ရမှာ၊ ယခင်ထဲက ဒီအကြံရှိလို့ ငါတို့ကို ပုသိမ်ထိုးကျွေးလိုက်တာ”

တံသာဝတီ၌ ဓမ္မဓရလူထွက်အား ခယ်မတော်နဲတကာသင်နှင့် ထိမ်းမြား၍ အိမ်ရှေ့အရာအပ်နှင်းတော်မူကြောင်းကို သမက်တော်

ဗညားအိန် ကြားသိ၍ မကျေမချမ်းဖြစ်ပြီး ပုသိမ် ၃၂-မြို့အတွင်းရှိ လူသူအများကို သစ္စာခံစေ၍ တံသာဝတီကို တိုက်ဖျက်လုယူရန် ကြိုးစားသော အစီအမံကို ပြုလေ၏။ ဗညားအိန်၏သတင်းသည် လည်း ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု၏ သူလျှိုများကြောင့် အဆောတလျင် တံသာဝတီသို့ ပေါက်ကြားသွားလေသည်။

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလည်း အသားထဲမှ လောက်ထွက်သည်။ ကိုယ့်တပ်သည် ကိုယ့်ပြန်နင်းလေပြီတကားဟု သံဝေဂရလျက် အိမ်ရှေ့မင်းသားဖြစ်သော “ဓမ္မဓေတီ” (ဓမ္မဓရ)အား ခေါ်တော်မူ၍ ပုသိမ်စားဗညားအိမ်၏ အစီအမံကို မည်သို့ပြုရသော် ကောင်းမည် နည်းဟု မေးတော်မူလေ၏။

ဓမ္မဓေတီသည်လည်း ဤသို့ဘုရင်မကြီးအား လျှောက်တင် လေ၏။

“မယ်မယ်ဘုရား ... ယခုအခါ တံသာဝတီသည် အင်အား မဲ့လျက်ရှိချေသည်။ ပြည်စွယ်ပြည်အားဖြစ်သော ဆင်ကောင်းများ လည်း မရှိ၊ တိုက်ခိုက်စွမ်းရည် မြင့်မားသော သူရဲကောင်းများလည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် မယ်တော်တစ်ပါးက မိန့်တော်မူဖူးသော ဥပါယ် တံမျှင်ကို သုံးမှသာလျှင် ဖြစ်ပေတော့မည် ...”

ဘုရင်မကြီးလည်း ခဏမျှစဉ်းစား၍

“အဘယ်သို့သော ဥပါယ်တံမျှကိုသုံးလျှင် ကောင်းမည် နည်း”

ဓမ္မစေတီလည်း ဤသို့လျှောက်တင်လေသည်။

“မယ်တော်သည် သူတို့၏အစီအမံကို မသိတန်ဆောင်၍ ရှေးကထက် မြတ်နိုးသယောင် တန်ပြုတော်မူပါ။ ... သူ့စေတနာ သည် သူ့ထံ တန်ပြန်ပါလိမ့်မည် မယ်မယ်ဘုရား”

ဘုရင်မကြီးလည်း ဤအကြံကို သဘောကျနှစ်မြိုက်လျက် အောက်ပါအတိုင်း ကြံစည်လေတော့သည်။

မင်းလုလင်တစ်ယောက်အား သမက်တော်နှင့် သမီးတော်တို့ ကြိုက်တတ်သော သစ်သီးကောင်းများနှင့် အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်တော်ချည်တို့ကို အမှာစာတစ်စောင်နှင့်အတူ စေလွှတ်ပေးပို့စေ လေသည်။

ဘုရင်မကြီး၏အမှာစာတွင်ကား ...

“သမက်တော်နှင့် သမီးတော်တို့ ကျန်းမာစေလို ပါသည်။ မယ်တော်သည် အကာတိုပစ်၍ အနှစ်တို ယူရန်ဆန္ဒ အမြဲတိန်းပါသည်။”

မယ်တော်ကြီး ချစ်စောပူ

သမက်တော်ဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီတို့

သည် ပို့လွှတ်လာသော ဘုရင်မကြီး၏စာလွှာကို ဖတ်ရှုပြီးသော် စိတ်ထွေပြားသွားကြလေ၏။ ဤအမှာစာ၌ သူတို့ကို တောင့်တ ဖျော်လင့်နေသည့်သဘော သက်ရောက်နေလေသဖြင့် မိမိတို့၏ ပုန်ကန်ခြားနားမှု အစီအမံတို့ကို ဆိုင်းငံ့ထားကြလေ၏။

မကြာမြင့်မီရက်၌ပင် မင်းလုလင်တစ်ယောက်အား ရှေးက အတိုင်း စားဖွယ်ရာ အစုံအလင်ဖြင့် စာလွှာစေပြန်လေ၏။ ထိုစာ၌ ဘုရင်မကြီးသဘောအရာကား ဤသို့ဖြစ်သည်။

သမက်တော်နှင့်သမီးတော်

မယ်တော်နှင့် ကွဲကွာသွားကြသည်မှာ ကာလ အတန် ကြာပေပြီ။ မယ်တော်သည် သမီးတော်အား အောက်မေ့လွမ်းဆွတ်ခြင်းဖြင့် တိုယ်လတ်မကျန်းမမာ ရှိပါသည်။ အဆောတလျင်လာ၍ အတူပွဲတော်တည်ရမှ စိတ်ချမ်းသာတော်မူမည် ထင်ပါသည်။

မယ်တော်ကြီးချစ်စောပူ

သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီသည် ဘုရင်မကြီးထံမှ စာလွှာကို ဖတ်ရှုပြီး တစ်ခဏ၌ စိတ်လက်မချမ်းသာဖြစ်ကာ မျက်နှာတော် ညှိုးလျှာသွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗညားအိန်အား မယ်တော် ရှိရာ ဟံသာဝတီနန်းခြေရင်းသို့ အမြန်သွားကြရန် တိုင်ပင်လေ၏။

သို့သော် ဗညားအိန်သည် မဝံ့မရဲ ဖြစ်နေလေ၏။ မိမိသည် ဘုရင်မကြီးအား ပုန်ကန်ခြားနားရန် ပြုမှားထားသော အစီအမံ များကို ဘုရင်မကြီး မသိ၍မဟုတ်။ သိပြီးဖြစ်ပေမည်။

ယခု ဘုရင်မကြီးသည် တံသာဝတီသို့ လာကြရန် ခေါ်ခြင်းမှာ သွေးရိုးသားရိုး ခေါ်ခြင်းဟုတ်ကမ်းမတူ။ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြံ အစည်ဖြင့် ခေါ်ခဲ့သော် ကျူးသွင်းခံရသော ဆင်ကဲ့သို့ မိမိတို့ ၂-ဦးသည် ပြေးပေါက်ပိတ်မိလျက် ဘုရင်မလက်တွင်း သက်ဆင်း ရပေလိမ့်မည်။

ဗညားအိန်သည် အပြန်ပြန်တွေးဆ၍ ကြင်ယာတော် ဝိဟာရ ဒေဝီအား တံသာဝတီသို့ မသွားရန် အတန်တန် ကန့်ကွက်လေ သည်။ မိခင်နှင့်သားသမီး သံယောဇဉ်ကြောင့် ဝိဟာရဒေဝီမှာ အဘယ်ကဲ့သို့မှ ဖျက်၍မရ။ မယ်တော် ကျန်းမာတော် မပူနေ သည်ကို အဝေးပုသိမ်တွင် စံနေခြင်းဖြင့် မသင့်ရာ ကျပေမည်ဟု စောဒကတက်လေ၏။

“မောင်တော် အစိုးရိမ်မကြီးပါလင့်လေ၊ မယ်တော်ဘုရား၏ ဗထမအမှာတော်စာတွင် အကာကိုပစ်၍ ယူမည်ဟုပါလေသည် မဟုတ်တုံလော ... မယ်တော်သည် ဓမ္မရေရှင်လူထွက်နှင့် မသင့် မြတ်တော့၍သာ ဤသို့ရေးသည် အထင်ရောက်သည်။ မိမိတို့သည်

အကာမဟုတ် အနှစ်ပင်တည်း။ တံသာဝတီသို့ မောင်တော် မလိုက် လျှင် မယ်တော်အထင်လွဲ၍ စိတ်ဆင်းရဲပေမည် စဉ်းစားကြည့် ဦးလော့”

ကြင်ယာတော်၏စကားကြောင့် ဗညားအိန် စိတ်ထွေပြားကာ ပြန်လည်စဉ်းစားရပြန်လေ၏။ မလိုက်ပါသွားပြန်လျှင်လည်း မိမိ အပြစ်တို့ကို ဖျက်ချေပစ်ရန် မစွမ်းသော။ အကယ်၍ ကြင်ယာတော် ပြောသကဲ့သို့ မိမိတို့သည် အကာမဟုတ်၊ အနှစ်ပင်တည်း။ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် နန်းရစကောင်းဆိုသော် သမီးတော်ကြီး၏ အလိုက် အရာသာလျှင် နန်းရရန် အလားလာရှိပေ၏။

ထို့ကြောင့် ဗညားအိန်သည် တံသာဝတီသို့ လိုက်ပါရန် ခေါင်းညိတ်ခဲ့လေသည်။ နောက်များမကြာမီရက်၌ ဗညားအိန်နှင့် ကြင်ယာတော် ဝိဟာရဒေဝီတို့သည် ရဲမက်ဗိုလ်ပါ အများစုရုံး၍ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်လုံခြုံအောင် စီမံပြီးသော် ကတ္တူ၊ လွန်းကြင်း ရဲလှေတို့ ဝန်းရံလျက် ပုသိမ်မှထွက်ကာ တံသာဝတီသို့ လာခဲ့ ကြလေ၏။

“အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုယူမည်”ဟူသော ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပု၏စကားမှာ အလွန်ပင် နက်ရှိုင်းလှပေသည်။ ထိုစကားကို ရှင်းရသော် ...

မွန်ရာဇဝင်၌ ဝိသုဒ္ဓိရာဇဗညားထောမင်းသည် အကာပစ်၍ အနှစ်ကိုသာ ထားမည်ဟု ပုံပြုဆိုလေသောစကားသည် “မုသား” စကားဖြစ်မည်လောထင်၏။ မဟုတ်ပေ ... ရှေးအထက်က မည်သို့ပုံစံနှင့် တူပါသနည်းဟုမူ

ဟောဒီဇာတ်တွင်ပါသည်။ သံသရာရှည်မြင့်စွာက အလောင်းတော်ဆတ်မင်းသည် အခြွေအရံများနှင့် သစ်ဥသစ်စုပေါများသော တောတွင်ဝင်၍ နေစဉ် ကျက်စားလေ၏။ ထိုသို့အခြွေရံပေါင်းများစွာဖြင့် ဆတ်မင်းလာရောက်စားသုံးသည်ကို မုဆိုးတစ်ယောက် သည်မြင်၍ သစ်ပင်ထက်မှ စား၊ လှံ၊ လေးပြားနှင့်တကွ စောင့်နေလေသည်။ အချိန်တန်လျှင် ဆတ်မင်းလည်း ယခင်နေ့များအတိုင်း ထိုနေရာသို့ သစ်ရွက်သစ်စုများ စားသောက်ရန်အလို့ငှာ ရောက်လေသော် ... ယခင်နေ့များကဲ့သို့ ငှက်သံတို့ကို မကြားရ၊ ဆိတ်ငြိမ်လှသဖြင့် အကြောင်းတော့ရှိလိမ့်မည်ဟုထင်ကာ သတိကြီးစွာထားရှိလေသည်။

အခြွေရံတို့ကိုလည်း “သင်တို့ကောတွင်းသို့ မဝင်ကြလင့်နိုး၊ ငါ့စမ်းချောင်းမည်”ဟု ပြောဆိုမှာကြားလျက် အလောင်းတော်ဆတ်မင်းသည် တစ်ကောင်တည်းတောစားကျက်သို့ ဝင်လေ၏။ ပြီးသော် သစ်ပင်တို့ကို ဖော်ကြည့်၍ ...

“သစ်ပင်မှ ရှင်နတ်မင်း၊ နေ့တိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ရောက်လာလျှင် ချိုမြိန်သောသစ်သီးများနှင့် နုထွတ်သော သစ်ရွက်များကို ချနေကြပါ ... ယခု အဘယ်ကြောင့် မချပါသနည်း။ ဤသို့ မချ၊ မချီးမချဘဲရှိသော် ကျွန်ုပ်တို့စားကျက်တွင်းသို့ လာဝံ့မည်မဟုတ်။ ယခုအရှင်နတ်မင်း အလိုမရှိသဖြင့် မချ၊ မချီးမချဘဲနေလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်ပါတော့မည်”

ဟု အော်ပြောလေသည်။ ထိုအခါ သစ်ပင်မှမုဆိုးသည် ယခင်အထက်က ချုပ်ပတ်သဖြင့် ချိုမြိန်သောသစ်သီးများနှင့် နုထွတ်သော သစ်ရွက်တို့ကို ခူးချီး၍ ပစ်ချပေးလေ၏။ ရသမျှသော သစ်ဥ၊ သစ်ရွက်တို့ကို အလောင်းတော်ဆတ်မင်းသည် အလျင်အမြန်ယူ၍ အခြွေအရံများကို ပြလေ၏။ အခြွေအရံများကိုလည်း အန္တရာယ်ပြုမည့်သူရှိသည်။ ဤနေရာသို့ မဝင်ကြလေနှင့်ဟုဆို၍ ပြန်ကြလေ၏။

အထက်ကလည်း နတ်မင်းပေးသည်ဟူသော စကားအရ မပေးသင့်သည့်အရာကိုပစ်၍ ပေးသည်။ ဤအရာ၌ အလောင်းတော်ဆတ်မင်းဆိုသော စကားသည် မုသားဖြစ်မည်လော။

မဖြစ်ပါချေ။

ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ နည်းနိဿယသတ်ပြင်သည်ဟူ၍ တရား
တော်ရှိသည်။ ယခု ဝိသုဒ္ဓိရာဇမင်းဆိုသည်စကားများသည် ဤပုံနှင့်
တူလှပေသည်။ ထုံးပြု၍ ယူသင့်ပေ၏။

ပံသာဝတီဆိပ်ကမ်းနှင့် နန်းတွင်းသူဇာ

တိုက်လှေ၊ ရဲလှေတို့မှ အလံတံခွန်များ တလှလှဖြင့် သမက်
တော်ကြီးဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီတို့ ပံသာဝတီ
ဆိပ်ကမ်းကို ရောက်ခဲ့ကြသည်။ မယ်တော်ဘုရင်မကြီး၏ အကြံ
အဆို လွှတ်ထားသော မှူးတော်၊ မတ်တော်များနှင့် ရဲမက်ဗိုလ်ပါ
အပေါင်းတို့သည် သောင်းသောင်းပျံ့ကြွ ကြိုဆိုကြကုန်၏။ လူထမ်း
ဝေယျာဉ်ကိုလည်း ခမ်းနားတင့်တယ်စွာ ပြင်ဆင်စောင့်ဆိုင်းနေကြ
လေ၏။

ထိုစဉ် လူအုပ်ကြားထဲမှ မင်းလုလင်တစ်ဦးသည် ဓားလွတ်ကို
စွဲကြားစွာလွယ်လျက် လက်တစ်ဖက်မှလည်း စာချွန်တော်စာလိပ်
ကို ကိုင်၍ ထွက်လာသည်။ ထိုလုလင်သည် သံမီးတော်ကြီး

ဝိဟာရဒေဝီထံသို့ တူရူလျှောက်သွား၍ စာချွန်တော်ကို နူးဒေါက် ဆက်သလေ၏။

“မယ်တော်ဘုရင်မကြီး၏ စာသဝဏ်ပါ”

သမီးတော်ကြီးသည် လက်ခံယူပြီးနောက် စာလွှာကို ဖြန့်ဖတ် ကြည့်လေသော်

သမီးတော်

မယ်တော်တွေ့လိုမြင်လိုလှ၍ အလျှင်အမြန် ဝင်ရောက် ခစားရမည်။ ခစားသည့်အခါလည်း သမီးတော်တစ်ပါးတည်း ဖြစ်ရမည်”

မယ်တော်ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု

စာချွန်လွှာကာ ရာဇသံပါနေသည်ကို သမီးတော် အမှတ်ထင်ထင် တွေ့လိုက်ရ၏။ သမီးတော်ဝိဟာရဒေဝီလည်း ရာဇသံအတိုင်း နာခံ၍ အခစားဝင်ရန်မှအပ အခြားမရှိပြီ။

“မောင်တော်ဗညားအိန်၊ ... ဤဆိပ်ကမ်းရဲ့ လှေပေါ်၌ သတိဝိရိယကြီးစွာဖြင့် ခဏနေရစ်ခဲ့ပါ ... မကြာမီ မယ်တော်နှင့် တွေ့ပြီးသော် ပြန်ခဲ့ပါမည်”

“ကောင်းပြီ ကြင်ယာတော် မောင်တော်အတွက် မပူလေနှင့်။ မယ်တော်ဘုရား အခေါ်လွှတ်လျှင် မောင်တော်နောက်တော်ပါးမှ

လိုက်ခဲ့ပါမည်”

ဝိဟာရဒေဝီသည် အသင့်ပြင်ဆင်ထားသော ဝေါယာဉ်ဖြင့် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးရှိရာ ရွှေနန်းတော်သို့ အခစားဝင်ရန် လာခဲ့လေသည်။ နန်းတော်သည် ယခင်ကအတိုင်း ပြောင်းလဲမှုမရှိ။ နေသားတကျ သူ့အတိုင်းနှင့်သူသာ ရှိလေ၏။ မယ်တော်ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုသည် သမီးတော်ကြီးကိုမြင်သည့် တစ်ခဏ၌ ပွေ့ဖက် ကြိုဆိုလေ၏။

ထို့အပြင် ရှိုက်ကြီးတင် ရှိုက်ငိုလျက် သမီးတော်အား သိမ်းကျုံးဖက်ထားလေ၏။ ဝိဟာရဒေဝီသည်လည်း မကျန်းမမာသော မယ်တော်သည် သူ့အားအကယ်ပင် လွမ်းဆတ်သတိသဖြင့် ရှိုက်ဖို ငိုကျွေးနေသည်တုထင်လျက် သူပါရောယောင် ငိုကြွေးလေ၏။

အတန်ကြာသားအမိနှစ်ဦး ငိုကြွေးကြပြီးနောက် ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုသည် လူချင်းခွာလိုက်ပြီး ဤသို့ဆိုနှင့်ကြေကွဲစွာ မိန့်တော်မူလေ၏။

“သမက်တော်ဗညားအိန်သည် သူ့စိမ်းပိပိ ရက်စက်စော်ကားလှသည် ... သမီးတော်ကပါ ယောက်ျားအလိုသို့လိုက်၍ အနန္တကျေးဇူးရှင်ကို စိတ်ဆင်းရဲဖြင့်အောင် ပြုလုပ်ပေသည် ... ဤသို့

သင်တို့ပြုလုပ်လျှင် ဘုန်းကံသေးလိမ့်မည်”

ဟု ပုသိမ်မှနေ၍ ပုန်ကန်ခြားနားရန် ကြံစည်ကြောင်းကို အရိပ်အမြွက်ပြု ပြောဆိုလေသည်။ ပြောဆိုတိုင်းမှန်နေသဖြင့် ဝိဟာရ ဒေဝီသည်လည်း ဆိတ်ဆိတ်နေ၍သာ ခေါင်းငုံ့နေရရှာလေ၏။
ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုကလည်း သမက်နှင့်သမီးတို့ အမျိုးမျိုး ကြံစည်ပုံအကြောင်း၊ အမှားအမျိုးမျိုးပြုကြပုံအကြောင်း၊ သူ့လျှို့ သူ့ဂုဏ်တို့မှ ကြားသိရကြောင်းတို့ကို အိတ်သွန်ဟုမှောက် ပြန်လည် ပြောပြလေသဖြင့် ဝိဟာရဒေဝီအဖို့ မည်သို့မျှ ငြင်းဝိုင်းခွင့် မရှိ တော့ပေ။

အလုံးစုံကို အားရအောင် ပြောဆိုပြီးသော်
“သမီးတော်ကြီး၊ သမီးတော်အား ယခုသမက်တော် ဗညား အိန်ဂိုရာ ဟံသာဝတီဆိပ်ကမ်းသို့ မယ်တော်ပြန်ခွင့်မပြုနိုင်တော့။ ဘယ်သို့ပင်ရှိစေ မယ်တော်၏အပါးတော်တွင်သာ အမြဲနေစေ”
မယ်တော်ဘုရင်မကြီး၏ အမိန့်စကားအဆုံး၌ ယခင်ကပင် ကြိုတင်စီမံထားအပ်သော အစောင့်အကြပ်၊ မှူးမတ်ရဲမက်တို့သည် သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီအပါးသို့ ဝိုင်းရံစောင့်ကြပ်နေလေ တော့၏။

သမက်တော်ဗညားအိန်ကိုလည်း ဆိပ်ကမ်းမှ ဟံသာဝတီ

မြို့တွင်းသို့ ဝင်မလာနိုင်စေရန် အစောင့်အရှောက်၊ အဟန့်အတား များ အတင်းအကျပ် စောင့်ချထားလိုက်လေသည်။ မယ်တော် ဘုရင်မကြီးသည် ဟံသာဝတီရောက်လာပါက ယင်းတို့အား ဤ ကဲ့သို့ ပြုမူလုပ်ဆောင် ဟန့်တားလိမ့်မည် မထင်ခဲ့ချေ။ သို့သော် ကြင်ယာတော် ဗညားအိန်သည် သံသယဝင်စွာနှင့်ပင် လာခဲ့ရသော ဟံသာဝတီမြေ၌ အကျယ်ချုပ်ခံနေရသည်နှင့်မခြား ၂-ဦးသား ဖြစ်ခဲ့ကြပြီတည်း။

ထိုအခါ သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီသည် မောင်တော်ဗညား အိန်၏ အစာအဟာရအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်သော အစား အသောက်များကိုသာ ပို့ခွင့်ပြုရန် မယ်တော်အား ခွင့်တောင်းရှာ လေ၏။

“ကောင်းပြီ သမီးတော်၊ သမက်တော်အတွက် တစ်နေ့လျှင် သုံးကြိမ်၊ တံဆိပ်၊ လက်ရာ အမှတ်အသားနှင့်တကွ ဘက်တော် သားတို့သာ အလှည့်ကျ ပို့လွှတ်လေ”

ဤသို့ဖြင့် ဗညားအိန်နှင့် ဝိဟာရဒေဝီတို့ ၂-ဦးသည် ဟံသာ ဝတီမြေ၌ တစ်ယောက်တစ်နေရာစီ ခွဲနေကြရပြီး အစောင့်အကြပ် များစွာကြားတွင် စိတ်ပင်ပန်းစွာဖြင့် နေကြရလေသည်။

ဗညားအိန်သည်လည်း ဝိဟာရဒေဝီ၏ အမှာအထားအတိုင်း

ပို့ဆက်လာသော စားတော်ပွဲတို့ကို ဝိဟာရတံဆိပ်လက်ရာ ဟုတ်
 မဟုတ်ကို စစ်ဆေးပြီးမှ စားသောက်သည့်အပြင် အစားအရရာ
 သတိစိရိယာရှိစွာဖြင့် နေလေ၏။ ဗညားအိန်၏ရလော့၊ ကတ္တူ စသည်
 တို့ကိုလည်း ဘုရင်မကြီး၏ ရေတပ်မတော်မှ ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့ထား
 လေသဖြင့် ပုသိမ်သို့ စုန်ပြေးရန်လည်း မပြုနိုင်တော့ပေ။

မာယာထောင်ချောက်

ဗညားအိန်ကား မိမိတွက်ဆထားသည့်အတိုင်း တံသာဝတီ
 ဆိပ်ကမ်း၌ အကျယ်ချုပ်ကျသကဲ့သို့ အစောင့်အကြပ်များစွာဖြင့်
 နေရရှာလေ၏။ ကြင်ယာတော် ဝိဟာရဒေဝီနှင့်လည်း တွေ့ဆုံခွင့်
 မပေး။ စာအပေးအယူပင် မလုပ်ရ။ အမှာစကားသာလျှင် စားတော်
 အုပ် ပို့ဆက်သူနှင့် မှာကြားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝိဟာရဒေဝီ
 သည်လည်း မောင်တော်ဗညားအိန်အတွက် များစွာ စိတ်မချမ်းမသာ
 ဖြစ်ရလေ၏။

မယ်တော်ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ဗညားအိန်အပေါ် အမျက်
 သိုသော်လည်း အပြင်ပန်း၌ မပေါ်လွင်၊ အများအပြင်၌ တစ်နေ့နေ့
 တွင် တံသာဝတီရွှေနန်းတွင်းသို့ ဆင့်ခေါ်ပေလိမ့်မည်ဟု အထင်

ရောက်ထားသည်။ သို့သော် ဘုရင်မကြီး၏ ဗိတ်ကား ခိုင်ကျည်
လေ၏။ မကောင်းသူအား ပါယ်ရှားရန်မှတစ်ပါး အခြားမရှိဟု
ဓမ္မစေတီ(ဓမ္မစေတီ)အား အရိပ်မြှောက်ဆိုခဲ့ဖူးသည်။

အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီသည် တစ်ကြိမ်က ဘုရင်မကြီး မိန့်ဆို
ဖူးသော

“နဟားကြီး ထိုးသကဲ့သို့ ငင်ရာသို့ ရောက်စေမည်”

ဆိုသည့် စကားအား သတိရ၍ ယခုလည်း တံသာဝတ်
ကမ်းတွင်ရှိသော ဗညားအိန်အား အစဖျော်၍ ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်သော
မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေရမည်။ သူသည်လည်း မိမိ၏ရန်စူး
ရန်ညှောင့် တစ်မျိုးပင်ဖြစ်၏ဟု တွေးတော ကြံစည်လေတော့သည်။

ဗညားအိန်အား အစာအာဟာရ ပို့သွင်းရသည့် ဝိဟာရဒေဝီ၏
ကျွန်ယုတို့ကို စုံစမ်းမေးမြန်း၍ အရောတဝင် အဆက်ဆံပြုလေ၏။
ထို့နောက် ကြီးစွာသောတန်ဖိုးရှိသည့် ရတနာလက်ဝတ်တန်ဆာ
တို့ကို ပေးကမ်းပြီးသော် ဗညားအိန်၏စားတော်ပွဲ၌ အဆိပ်ခတ်
လုပ်ကြံစေလေ၏။ ဗညားအိန်လည်း နှမတော်ဝိဟာရဒေဝီ၏ တံဆိပ်
လက်ရာနှင့်လည်းတူ၊ နေ့စဉ်ပို့ဆက်နေကြဖြစ်သော အစေအပါး
လည်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုနေ့တွင် ခင်ပေးပို့မြဲ အစားအစာမျိုး
သတ်မှတ်ကာ စားသောက်မိလေသဖြင့် အင်္ဂါပိမ့်၍ ကွယ်လွန်လေ၏။

ဗညားအိန်ကွယ်လွန်သော် ဓမ္မစေတီသည် ဘုရင်မကြီး
ရှင်စောပုအား မိမိရန်ဆူးရန်ညှောင့်တို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပစ်
ပါပြီဖြစ်ကြောင်း လျှောက်တင်လေရာ ... ဘုရင်မကြီးသည်
ဆိတ်ဆိတ်နေဘော်မူလေ၏။ ဤအကြောင်းကို သမီးတော်ကြီး
ဝိဟာရဒေဝီကို မသိစေဘဲ အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီကိုပင် သင်္ကြိုဟ်မှုကို
ဆောင်ရွက်ရန် လွှဲအပ်ပေးခဲ့လေသည်။

ဓမ္မစေတီမင်းလည်း မင်းတို့၏ မသာတော်ထုံးစံအတိုင်း
ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရှိသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်လျက် တခမ်းတနား
သင်္ကြိုဟ်ခဲ့လေ၏။ မွန်ရာဇဝင်၌ကား ဤနေရာ၌ ကွဲလွဲမှု ရှိလာ
ပြန်သည်ကို တွေ့ရလေ၏။

မွန်ရာဇဝင်တွင် -

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုက ဗညားအိန်သေစေကြောင်းကို
တိုက်ရိုက်စေခိုင်းတန်သော်လည်းကောင်း၊ ဗညားအိန်၏
အလောင်းကို မင်းတို့ သင်္ကြိုဟ်နည်းအတိုင်း သင်္ကြိုဟ်
သောအခါ သမီးတော် ၂-ပါးစလုံး ရွှေဝေါတော် အတူ
စီးလျှက် ဓမ္မစေတီနှင့်အတူ လိုက်လံ သင်္ကြိုဟ်ကြောင်း
ဖော်ပြထားသည်။

ဓမ္မစေတီပေမူတွင်

ရှင်စောပုတုရင်မကြီးသည် သမီးတော်နှင့်သမက်တော်
 ဗညားအိန်တို့အား ရာဇသံအတန်တန်ပေး၍ နေထိုင်လည်း
 မလာရောက်သဖြင့် မြင်းစွာအမျှက်ထွက်ပြီး ဆောင်းဦး
 ပေါက်တွင် ဆင်လုံး၊ မြင်းလုံး၊ ဗိုလ်ပါအစုံ ချီတက်၍
 အရန်တွင် စခန်းချပြီးသော် သမက်တော်အိမ်ရှေ့မင်းသား
 အား စီးတော်စောင်နှင့် သရော်လှော်ကား အစုံပေးအပ်၍
 ရဲမက်ဗိုလ်ပါများနှင့်တကွ ပုသိမ်သို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်
 စေရာ ဗညားအိန်ထိခိုက်ကျဆုံးသွားရလေသည်။

သူရဲကောင်းမင်းညီတုံးခေါ် သမိန်ဗရမ်း

မွန်သူရဲကောင်း မင်းညီတုံးကား ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြီးပြည့်စုံ
 လှသဖြင့် ကျော်ကြားထင်ရှားခဲ့သည့် မွန်ရာဇဝင်၌သာမဟုတ်၊ မြန်မာ
 ရာဇဝင်၌ “သမိန်ဗရမ်း”အဖြစ် ထင်ရှား၍ လူသိများခဲ့သည်။
 မင်းရဲကျော်စွာလက်ထက်၌ ဟံသာဝတီသို့ စစ်ချီခဲ့ပြီး သူနိုင်၊
 ထိုနိုင် တိုက်ခဲ့ကြသော မပြီးဆုံးနိုင်သည့် မွန်မြန်မာစစ်ပွဲတွင် ကံဆိုး
 စွာဖြင့် မွန်သူရဲကောင်း မင်းညီတုံး(ခေါ်) သမိန်ဗရမ်းကို မြန်မာတို့
 လက်ရဖမ်းမိသွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် သမိန်ဗရမ်းအား မြန်မာတို့ အင်းဝသို့ ခေါ်ဆောင်
 ခဲ့ပြီး သူကောင်းပြုထားခဲ့သည်။ ဘုရင်မင်းခေါင်လက်ထက်၌ မွန်
 သူရဲကောင်း သမိန်ဗရမ်းအား သစ္စာခံစေ၍ သမီးကညာဖြစ်သော

“ရာဇမိတာ”မင်းသမီးနှင့် လက်ဆက်စေခဲ့ကာ အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ အဖြစ် မြှောက်စားခံခဲ့ရသည်။ သို့သော် မွန်လူမျိုးဖြစ်သည့် သမိန် ဗရမ်းကား မြန်မာတို့ထံတွင် သစ္စာခံနေခဲ့သော်ငြားလည်း အမိ မြေနှင့် အမိလူမျိုးကို စောင့်သိရိုကျိုးခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ရာဇ မိတာမင်းသမီးနှင့် သားတော်တို့ကို ထားရစ်ခဲ့ကာ အခွင့်အခါ ကောင်းသည်နှင့် ဟံသာဝတီ ဥဿာပဲခူးသို့ မြန်လည်ထွက်ပြေး ခိုဝင်ခဲ့လေ၏။

မွန်မင်းအဆက်ဆက်ဖြစ်သော ရာဇာဓိရာဇ်လက်ထက် ဗညား ကျန်း၊ ဗညားရံနှင့် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလက်ထက်တော်တိုင် ဦးလည် မယုနီ အမှုတော်ကို ထမ်းရွက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့ရဲကောင်းတစ်ဦး အဖြစ်လည်း ပြိုင်ဘက်ရှားစွာ မွန်တို့ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလက်ထက်တော်၌ ပုသိမ်သို့ စေလွှတ် ရာတွင် ဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီတို့ အလိုအပ်ဆုံး ဆုကို တောင်းဆိုရာ မင်းညီတုံး(သမိန်ဗရမ်း)နှင့် ဆင်တော်ပြည် ကွပ်ကို တောင်းဆိုယူခဲ့သည်။ သမက်တော်ဗညားအိန် အဆိပ်သင့်၍ ကွယ်လွန်လေသော် သမိန်ဗရမ်းသည် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုအရိပ် အောက်ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြန်တော့သည်။

တစ်နေ့သောညီလာခံ၌ သမိန်ဗရမ်းသည် ဘုရင်မကြီးအား

ဤသို့ တင်လျှောက်လေ၏။

“ကျွန်တော်မျိုးသည် အရှင်မ၏ အလိုတော်နှင့် ပုသိမ်ဗညား အိန်လက်ထက်သို့ ပါရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုခြေတော်ရင်းသို့ မြန်လည်ရောက်ခိုက် မွန်တို့စွမ်းရည်ကို မြန်မာတို့ သိလေအောင် အင်းဝနေပြည်တော်ကို ဖြတ်ကျော်လျက် မြန်မာနှင့် တရုတ်နယ်စပ် ‘ခန္တီး’တွင် ကျောက်တိုင်စိုက်တော်မူပါရစေဘုရား”

ဘုရင်မကြီးကား ပြုံးတော်မူလေ၏။

“စွမ်းပျံ့မလား မောင်မင်း”

“ဤဇမ္ဗူထိပ်ကျွန်း၌ လူတွင် သမိန်ဗရမ်း၊ ဆင်တွင် ချစ် ကောင်း၊ ရန်အပေါင်းတို့ကို အောင်ဖန်များလှပြီ မဟုတ်တုံလော ... အရှင်မကြီး၏ လက်ထက်တော်တွင် သားစဉ်မြေးဆက် ဆိုရစ် ပါစေရမည် ...”

‘ဟု လျှောက်တင်လေသဖြင့်

“ဦးကျွန် မင်းစွမ်းလျှင် သမက်တော်ဓမ္မစေတီနှင့် တိုင်ပင်၍ စီမံပေတော့”

ဟု မိန့်ဆိုလေ၏။ ဆိုသည့်အတိုင်း သမိန်ဗရမ်းသည် အိမ်ရှေ့ မင်းဓမ္မစေတီ၏ ရှေ့တော်သို့ဝင်၍ ဘုရင်မကြီးရှေ့တော်တွင် တင်လျှောက်ခဲ့သည့်အတိုင်း တင်လျှောက်ပြန်လေသော် ...

“ငါ့ကျွန် အဟုတ်စွမ်းလေသလော၊ ... စွမ်းသည်ဆိုလျှင် ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သူ့ရဲကောင်းတစ်ထောင်နှင့် ဆင်၊ မြင်း၊ လက်နက် အစုံ ဆင်တော်ချစ်ကောင်းပါ ဆောင်ယူ၍ နေ့ညမဟုတ် ထွက်စေ ဗျား”

ဟု အမိန့်ရှိလေရာ ... သမိန်ဗရမ်းသည် လက်ရွေးစင် ရဲမက်သူရဲကောင်းတစ်ထောင်နှင့် ဆင်၊ မြင်းအစုံ၊ ဆင်တော် ငချစ် ကောင်းပါယူ၍ နေ့ချင်းပင် မဆိုးမတွ ဟံသာဝတီမှ ထွက်လေ၏။ မြန်မာနှင့် တရုတ်နယ်စပ် ခန္တီးတွင် တလိုင်းကျောက်တိုင်စိုက်ပြီး၍ မြန်မာရာတွင် အင်းဝဘုရင်မင်းမြတ် ကြားတော်မူ၍ မြန်မာစစ်သည် တော်တို့ကို အတင်းလိုက်တိုက်စေရာ လမ်းခရီးတွင် မှီသဖြင့်၊ အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက်ကြကုန်လေသည်။

မွန်တို့လည်း ခရီးပမ်းသည်ကတစ်ကြောင်း ရိက္ခာပြတ်သည် ကတစ်ကြောင်း အားအင်ကုန်ခမ်းသည်ကို မြန်မာတို့ မြင်လေလျှင် တအားဖိတိုက်ကြလေကုန်၏။ မွန်စစ်သည်တို့ အရေးခိုင်လျှင် သမိန် ဗရမ်းသည် ဆင်တော်ချစ်ကောင်းကို ချွန်းဖွင့်၍ ခုခံရာ ... ဆင်တော်ချစ်ကောင်း မုံအိုက်လျက် ဂမော်အင်းထဲသို့ ဆင်းနေ သဖြင့် မြန်မာစစ်သည်တို့ ဝိုင်းရံဖမ်းဆီးကြသည်။

အင်းဝဘုရင်၏အမိန့်၌ သူ့ရဲကောင်းသမိန်ဗရမ်းကို အနာယုတ်

ဖမ်း၍ ဆက်သရမည်ဟု အမိန့်ထုတ်ဆင့်ထားလေသဖြင့် သမိန် ဗရမ်းအား မြန်မာဗိုလ်မှူးရဲမက်တို့သည် အသာတကြည် အနာတရ မရှိစေဘဲ အင်းဝသို့ အစောင့်အရှောက်များဖြင့် ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြ သည်။

သမိန်ဗရမ်း အဖမ်းခံရသော်လည်း ဆင်တော်ချစ်ကောင်းက အဖမ်းမခံသည့်အပြင် ဝိုင်းဝန်းဖမ်းဆီးကြသော အင်းဝစစ်သည်တို့ကို တိုးဝှေ့၊ နင်းခြေသတ်ဖြတ်လျက် ဟံသာဝတီအရောက် ပြန်ခဲ့လေ၏။ ဟံသာဝတီရောက်သော် မိမိဆင်တင်းကုန်တွင် ဝင်နေသဖြင့် ဆင်ထိန်း မြင်သော် ဘုရင်မကြီးအား သံတော်ဦးလေရာ။

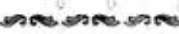
“အလို ငချစ်ကောင်း မြန်မာသလား၊ သမိန်ဗရမ်းကော အဘယ်မှာနည်း”

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလည်း ကိုယ်တော်တိုင်ထွက်၍ ရှုစားတော် မူပြီး ဆင်တော်၌ အရှုအနာများလျက် အစွယ်များ ပွန်းပဲ့နေသည်ကို မြင်သော် တိုက်ပွဲပြင်းထန်လှသည်ဟု အစိုးရိမ်လွန်လေ၏။ မကြာ မတင်မှီ၌ပင် မွန်စစ်သည်တို့ ပြန်ရောက်လာ၍ အကျိုးအကြောင်းနှင့် တကွ စစ်တောင်းစားသူရဲကောင်းသမိန်ဗရမ်း၊ အင်းဝသို့ပါရကြောင်း လျှောက်တင်ကြလေ၏။

သမိန်ဗရမ်းအင်းဝသို့ ပါတော်မူရခြင်းအတွက် များစွာ စိတ်နှလုံး

ကြေကွဲမိလေသည်။ မိမိငယ်စဉ်အခါက အင်းဝဘုရင်တို့လက်ထက်တွင် မပျော်မပိုက် စံစားလာခဲ့ရသည့် ၇-နှစ်တာကာလကို ပြန်လည်တွေးဆကြည့်မိရင်း သူ့ရဲကောင်းသမိန်ဗရမ်းအား များစွာသနားမိလေသည်။

ထို့နောက် ကာလအတန်ကြာသောအခါတွင် သူ့ရဲကောင်းသမိန်ဗရမ်းသည် အင်းဝ၌ တရုတ်စလုံကျော်ခေါင်၏အရေးကို အောင်မြင်သဖြင့် အင်းဝဘုရင်ကိုယ်တိုင်က ဆုတော်လာဘ်တော်များပေးသနားပြီးလျှင်၊ လှော်ကားလက်ပြည့်နှင့် ဟံသာဝတီသို့ အရောက်ပို့ဆောင်ပေးသဖြင့် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခဲ့လေ၏။ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလည်း မိမိ၏သူ့ရဲကောင်းသမိန်ဗရမ်းသည် ခြေတော်ရင်းသို့ ဝပ်စင်းခစားအမှုတော်ထမ်းရွက်ပြန်လေသဖြင့် များစွာနှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်ရပြန်လေသည်။

သမိန်ဗရမ်းနှင့် လူဝံသတိဗွ

တစ်နေ့သ၌ ညီလာခံတွင် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သမက်တော်အိမ်ရှေ့မင်းနှင့်တကွ မှူးမတ်တို့အား မိမိသည် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ပြီဖြစ်၍ ရတနာသုံးပါးကို အားပြုရင်း အရိုးထုတ်ရန်သာ ရှိတော့သဖြင့် နိုင်ငံတော်ကို သမက်တော် ဓမ္မစေတီအား လွှဲအပ်အုပ်ချုပ်ရန် ရည်ရွယ်ကြောင်းနှင့် တိုင်ပင်မိန့်ဆိုလေ၏။

ထိုအခိုက် ညီလာခံသို့ ဒဂုန်မြို့မှ စာချွန်လွှာတစ်စောင် ဆက်သွင်းလာလေ၏။ ထိုစာချွန်လွှာကို စာတော်ဖတ်အား ဖတ်လျှောက်စေလေရာ ... ဤဆိုဖြစ်၏။

“တစ်ကျွန်းသားကုလားတို့သည် သင်္ဘော ၇-စီးတွင် ကုန်အပြည့်တင်၍ ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်လာကြောင်း၊ ထိုကုန်များကို

ဘုန်းကြီးသော ဘုရင်မကြီးသို့ ဆက်သ၍ ယင်းတို့တွင် ပါလာသော သူ့ရဲကောင်း၏ အစွမ်းကိုလည်း ပြသလိုသဖြင့် ဘုရင်မကြီး၏ ခြေတော်ရင်းရှိ စွမ်းပကားအကြီးဆုံး သူ့ရဲကောင်းတစ်ဦးဦးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်အကဲစမ်းလိုပါသည်”ဟု ပါရှိသည်။

ဘုရင်မကြီးလည်း အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီထံသို့ လွှဲအပ်လိုက်လေသည်။ အိမ်ရှေ့မင်းလည်း မှူးမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ သမိန်ဗရမ်းကိုခေါ်ယူရှေ့တော်သွင်းလေ၏။ ဒဂုန်မြို့ဝန် ဆက်သသော စာလွှာကို ဖတ်ပြစေ၍

“မောင်မင်းအဘယ်သို့ သဘောရပါချိန်နည်း”

ဟု အမေးရှိလေရာ သမိန်ဗရမ်းက

“အသက်နှင့်သတ္တဝါကို မဆိုထားဘိ၊ စက်နှင့်ဆင်သော အရာကိုပင် ရှောင်မည်မဟုတ် ... ယခုပင် ဒဂုန်သို့ သွားရောက်၍ ယှဉ်ပြိုင်ပါမည်”

သမိန်ဗရမ်းက ဝန်ခံကတိပေး၍ အိမ်ရှေ့မင်းနှင့် ဘုရင်မကြီးတို့အား ဦးခိုက်လျက် ရှေ့တော်မှ ထွက်ခဲ့လေသည်။ ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ဒဂုန်သို့ သွားရောက် ဒဂုန်မြို့ဝန်အား စုံစမ်းပြီးသော် များပြားလှသည့် ပရိသတ်ဗိုလ်ပုံအလယ်တွင် ကုလားတို့ သံလှောင်အိမ်မှ ဖွင့်လွှတ်ပေးလိုက်သည့် လူဝံနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာ ဒဂုန်မြို့ဝန်နှင့်

ဗိုလ်မှူးစစ်သည်တို့က-

“သမိန်ဗရမ်း သူကား လူမဟုတ်၊ တိရစ္ဆာန်ပင်တည်း သင် မပြိုင်လေနှင့် ရှုံးနိမ့်လိမ့်မည်”

အားလုံးက ကန့်ကွက်အော်တစ်ကြလေ၏။

သမိန်ဗရမ်းလည်း

“စက်ပင်ဖြစ်ပါစေ-ငါကမရှောင်”

ဟုဆိုကာ လူဝံနှင့်သတ်ရင်းအငိုက်ကို စောင့်စားနေလေ၏။ အငိုက်တွေ့လေသည်နှင့် လူဝံ၏ပါးစပ်ကိုချုပ်ကိုင်၍ နှစ်ခြမ်းခွဲလိုက်လေသဖြင့် လူဝံလည်း နေရာတွင်ပင် သေဆုံးသွားလေသည်။

ကုလားတို့လည်း သင်္ဘော ၇-စင်းပါ ကုန်အပြည့်ကို မြို့ဝန်ကိုအပ်လျက် လာလမ်းအတိုင်း ပြန်ကြလေ၏။ သမိန်ဗရမ်း၏ အောင်မြင်မှုကို ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးသည် အံ့ဩဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်လေသဖြင့် ဆုလာဘ်များစွာ ပေးသနားတော်မူလေသည်။

သမိန်ဗရမ်းနှင့်တစ္ဆေခေါင်းပြတ်

စစ်တောင်းစားသမိန်ဗရမ်းသည် တံသာဝတီရွှေနန်းတွင် အမှုတော်ထမ်းရွက်နေသောအခါ ညီလာခံသဘင်သို့ နေ့စဉ်မှန်မှန် အခစားဝင်ရလေ၏။ မိဖုရားကြီး လက်ထက်တော်တွင်လည်း စစ်တောင်းမှ နံနက်မိုးသောက်ယံတွင် မြင်းစီး၍ ထွက်လာကာ ညချမ်းချိန်တွင် တံသာဝတီမှခွာ၍ စစ်တောင်းသို့ နန်းစိုင်းကာ ပြန်ရပြန်လေ၏။

တစ်နေ့သောအခါ၌ ဣဘာဂါမရွာသို့ ဓားပြဝင်တိုက်ခိုက်ခံရလေ၏။ ရွာသားများသည် ဓားပြတို့အား ရွတ်ရွတ်ခွံ့ခွံ့ ခုခံတိုက်ခိုက်ရာ ဓားပြဗိုလ်ကို ဖမ်းမိလေသည်။ ထို့နောက် ရွာသားတို့သည် ဓားပြဗိုလ်အား နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းကြလေ၏။ အားရအောင်

နှိပ်စက်ပြီးသော် ဓားပြဗိုလ်၏ရင်ကို ဓားဖြင့်ခွဲ၍ သတ်ပစ်လိုက်ကြသည်။ အလောင်းကောင်ကိုလည်း တံကျင်ဖြင့်သီးပြီးသော် ရွာအပြင်ဘက်ရှိ တောလမ်းခရီးတွင် ချိတ်ဆွဲထားလိုက်ကြ၏။ အခြားလူသူများအား မြင်စေလိုသဖြင့် ယင်းသို့ ချိတ်ဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။

သမိန်ဗရမ်းလည်း တံသာဝတီတွင် ညီလာခံတက်ပြီး၍ အပြန်ခရီးတွင် ညချမ်းဆည်းဆာ၊ နေဝင်ရီတရောအချိန်၌ ထိုဣဘာယခါမရွာသို့ ဆိုက်ရောက်လာလေသည်။ ရွာအနီးရောက်၍ တောလမ်းခရီးကို ဖြတ်သန်းသွားစဉ် သမိန်ဗရမ်း၏နား၌

“ဟယ် သမိန်ဗရမ်း၊ နှင့်မြင်းကို ငါလည်း စီးချင်လို့ ငါ့ကိုလည်း တင်သွားပါ”

ဟူသည့် ဆန်းကြယ်သော အံ့ဖွယ်ဖြစ်သည့် စကားသံကို နားတွင် စူးရှစွာကြားရလျှင် သမိန်ဗရမ်းသည် ကြက်သီးမွေးညင်းပြန်းပြန်း ထသွားလေ၏။

“ဤတောထဲမှာ ငါ့ကို နာမည်တပ်ပြီး ဘယ်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်ကမှ မထိလေးစား မခေါ်၊ ငါ့ကို ခေါ်သူကား အဘယ်သူနည်း”

ဟု စိတ်တွင် ဇေဇဝင်ဖြစ်၍ မြင်းဇက်ကို တုံ့လျက် ပတ်ပတ်လည်လိုက်ကြည့်လေသည်။ ထိုအခါ တံကျင်ဖြင့် သီးထားသော

ရင်ခွဲထားသည့် ဓားပြဗိုလ်၏အလောင်းကောင်ကိုမြင်သော် မိမိအား တစ္ဆေမြောက်လှန်ကြောင်းကို သိရသဖြင့် ပို၍ ဒေါသဖြစ်မိလေသည်။ ထိုအခါ-

“ဟယ် ဓားပြဆိုး၊ နင့်ရင်ကို သူတို့ခွဲသဖြင့် နင်သေနေပေပြီ။ ဘာကြောင့် နင်မသွားသေးဘဲ ငါ့ကို မြောက်လှန်ရသနည်း”

ဟု နှုတ်ကလည်း အော်ငေါက်၊ လက်ကလည်း ဓားကို ဓားအိမ်မှ ဆွဲထုတ်လျက် ဓားပြဗိုလ်၏ခေါင်းကို ထစ်ခနဲ ခုတ်ဖြတ်လိုက်သည်။ မြေသို့မခမိပင် ဓားပြခေါင်းမှ ဆံပင်ရှည်ရှည်ကို ဆွဲ၍ မြင်းဇက်နံဘေးမှာ ချိတ်ကာ တစ်ဟုန်ထိုးထွက်ခွာသွားလေ၏။ မြင်းကို ဒုန်းစိုင်းနှင်သောအခါ ဓားပြဗိုလ်၏ ခေါင်းပြတ်သည် ရှေ့နောက် လူးလားခတ်၍ လှုပ်ရှားတော့သည်။ ထိုသို့ လူးလှိမ့်ရာမှ မကြာမီပင် သမိန်ဗရမ်း၏ဒူးခေါင်းကို မြင့်စွာ ကိုက်လျက်သား ဖြစ်သွားလေသည်။

သမိန်ဗရမ်းသည် ဓားပြဗိုလ်၏ခေါင်းပြတ်ကို အမျိုးမျိုး ဆွဲဖြုတ်သော်လည်း မရပေ။ ဒူးခေါင်းကို ကိုက်မြဲကိုက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ သမိန်ဗရမ်းလည်း စိတ်မရှည်တော့သဖြင့် ဓားနှောင့်ဖြင့် တအား ရိုက်ချလိုက်ရာ ခေါင်းပြတ်မှာ မြေသို့ကျသွားလေ၏။ သို့သော် ဒူးခေါင်းတွင် သွားသုံးချောင်းစူးဝင်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့တော့သည်။ သို့ဖြစ်၍

စစ်တောင်းသို့ရောက်လျှင် ဆရာသမားများအား ချက်ချင်းခေါ်၍ သွားတို့ကို ခွဲစိပ်နုတ်ပစ်လေသော် သွေးတို့သည် တရဝပ်ပန်းထွက် ကုန်ကြလေ၏။

သမားတော်များလည်း ကြီးစား၍ ကုသပေးကာ သွေးတိတ်စေရန် လုပ်ကြသည်။ အနာမှာ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်သဖြင့် သက်သာလာသည်ဟူ၍မရှိ။ တစ်နေ့တစ်ခြား ခြေထောက်မှာ ယောင်ကိုင်းလာပြီး တညည်းညည်း တညုညုနေရလေတော့သည်။ ဤသို့ခံစားရပြီးသော ၃-ရက်မြောက်သောနေ့တွင် ဒဏ်ရာပြင်းထန်လာသောကြောင့် ဝေဒနာသည်းကာ သမိန်ဗရမ်းအနိစ္စရောက်ခဲ့ရလေသည်။

ကြမ္မာတစ်ပါးတို့နှင့်ပျို့ဆုတောင်း

မွန်ရာဇဝင်၌ သမက်တော် ဗညားအိန်ကွယ်လွန်ခြင်းအမှန်ကို သမီးတော် ဝိဟာရဒေဝီမသိဟု ဖော်ပြသည်။ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးသည် သမီးတော်ကြီးအား သမက်တော်ဗညားအိန်ကံတော်ကုန်ခြင်းသည် လောကဓံတရားအတိုင်းဖြစ်၍ ရက်လကြာရှည်စွာ ပူဆွေးတမ်းတနေရန်မဟုတ်။ ဗညားအိန်မှာ လေနာရောဂါရှိလေသဖြင့် ထိုလေရောဂါနှင့်ပင် ကံတော်ကုန်၍ အလောင်းကိုကောင်းစွာ သင်္ဂြိုဟ်ပြီးကြောင်း၊ ကိုယ့်ဝိတ်ကိုယ်ထိန်း၍ အပူငြိမ်းပြီး၊ ရှေးမင်းကောင်းတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း အိမ်ရှေ့မိဖုရားကြီးအဖြစ်ကို ယူရန်သာရှိကြောင်း ဖျောင်းဖျပြောဆိုနှစ်သိမ့်လေ၏။

ထို့နောက် နေ့ကောင်းရက်သာရွေးချယ်၍ သမက်တော် အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီနှင့် ထိမ်းမြား၍ အိမ်ရှေ့မိဖုရားကြီး တင်မြှောက်

လေ၏။ သမီးတော်ကြီးကား မယ်တော်ဘုရင်မကြီး၏ အမိန့်ကို ယခင်ကကဲ့သို့ မပယ်ရှားဝံ့တော့သဖြင့် လိုက်နာရသော်လည်း ရင်ထဲ၌မူ မကြည်မြေ့လှပေ။

မယ်တော်ဘုရင်မကြီးအား မည်သို့မျှ မဆိုသာသော်လည်း ထိမ်းမြားပြီးသော နောက်တစ်နေ့တွင်ပင် ဒုဂန်သို့သွားရန် ခွင့်ပန်ထွက်ခဲ့ပြီး စိတ်ပြေရာပြေကြောင်း ဒုဂန်ဆံတော်ရှင်သို့ အပူးအပြော်ရောက်လေ၏။ ဒုဂန်ဆံတော်ရှင်စေတီတော်တွင် မိမိဦးခေါင်းထက်မှ ၄-တောင်ကျော် ရှည်လျားသော ဆံပင်တို့ကို ဖြတ်လျှုပြီးသော်

“သံသရာ၌ ကျင်လည်သမျှကာလပတ်လုံး ဗညားအိန်နှင့်သာ တွေ့ဆုံပေါင်းဖက်ရပါလို့၏”

ဟု ဆုတောင်းလေ၏။

ထိုသတင်းကို တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်နားဖြင့် ဓမ္မစေတီအိမ်ရှေ့မင်းကြားလေသော် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးထံ ဝင်ရောက်ခံစားပြီးလျှင် အကြောင်းစုံကို လျှောက်ထားမိလေ၏။

“မယ်မယ်ဘုရား ... ဗညားအိန်ကို သတ်မိခဲ့ခြင်းသည် နှမတော်ဝိဟာရဒေဝီ၏ ရန်ပြီးဖွဲ့ခြင်းကို ခံရရန် ပြုမှားသကဲ့သို့ ရှိတော့သည်”

ဘုရင်မကြီးလည်း ဓမ္မစေတီ၏စိတ်ဓာတ်ကျသော ရုပ်သွင်ကို မြင်လေသဖြင့် အားပေးရှာလေ၏။

“သားတော် ... သည်အတွက်နှင့် နှလုံးပူဆာ မပြင်ပါလေနှင့်။ သမီးတော်ကြီးအား မယ်တော်ဖျောင်းဖျါဦးမည်”

ထို့နောက် ဒဂုန်တွင် ခေတ္တစိတ်ပြေလက်ပြောက် ခံနေတော် မူသော သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီအား ဒဂုန်မှ အစောတလျင် ပြန်လည်ခေါ်ယူကာ အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီ၏ ခံအိမ်တော်တွင် အမြဲ နေစေလေ၏။

ဓမ္မစေတီကို ထီးနန်းလွှဲအပ်ခြင်း

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုကား သက္ကရာဇ် ၈၂၀-ပြည့်နှစ်တွင် သက်တော် ၆၅-နှစ်သို့ ဝင်ခဲ့လေ၏။ အသက်အရွယ်ကြီးရင့် အိုမင်းလာသည့်အတိုင်း ရတနာသုံးပါးကို ပိုမိုဆည်းကပ်ကိုးကွယ် လိုက်စားလာသည်။ လောကီအလုပ်တို့ကို တစ်စစပြီးငွေ့တော် မူလာသဖြင့် လောကုတ္တရာအကျိုးကိုသာ မျှော်ကိုးလုပ်ဆောင် လိုလာတော့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဟံသာဝတီပြည်တော်တွင်းရှိ ဇရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ဂူကျောင်း၊ ဘုရား၊ စေတီတို့ကို ပြင်ဆင်တော်မူခြင်း အသစ်ပြုလုပ်လှူဒါန်းခြင်းများ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပြုလုပ်တော်မူသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားတိုင်းပြည်အသီးသီးတို့မှ မင်းအပေါင်းတို့ကလည်း ဘုရင်

မကြီး အသက်အရွယ်ကြီးရင့်လာသည်နှင့်အမျှ ရတနာသုံးပါး ကြည်ညိုပုံ၊ သန္တရေတနာထက်သန်ပုံတို့ကို ကြားသိရ၍ ရိုသေခြင်း ဖြစ်ကြပြီး၊ သဝဏ်ရွှေလွှာ၊ ပဏ္ဍာလက်ဆောင်၊ ရတနာရွှေပန်း၊ ငွေပန်းတို့ကို အသီးသီး ဆက်သကြကုန်လေ၏။

ထိုနှစ်မှာပင် သမက်တော်အိမ်ရှေ့မင်း ဓမ္မစေတီအား မပြတ် ခစားစေပြီး၊ ဣဇဓမ္မစေတီ မင်းတို့ကျင့်ရာကုန်သော တရားတို့၏ မွန်မြတ်ပုံ၊ နိဗ္ဗာန်တံခါးပွင့်ပုံတို့ကို ဟောပြဆိုဆုံးမတော်မူပြီး ထီးနန်း ကို လွှဲအပ်တော်မူလေသည်။ Haryey G.E (ဟာဗေး) ရေးသားသော မြန်မာရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်၌ ဓမ္မစေတီအား တံသာဝတီကို လွှဲအပ် သောအခါ အချို့သောမျှားမတ်တို့က မနှစ်သက်။ အချို့က ဆွေတော် မျိုးတော်မဟုတ်ဘဲလျက် မရိုမသေရှိကြကုန်သည်ကို ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပု ကြားသိသောအခါ ဤသို့ပြုလေ၏။

တံတားကူးထားသော သစ်သားတစ်စကိုယူ၍ ဘုရားဆင်းတုပုံ ထုလုပ်စေပြီးလျှင် မျှားမတ်တို့အားပြ၍-

“ယခုဆင်းတုတော်မှာ မနေ့ကပင် သင်းတို့ခြေနင်းကြသော လင်းကူးသစ်သားဖြစ်လျက်၊ ယခုဆင်းတုတော်ဖြစ်လေသော် သစ်တို့ ရှိခိုးဦးခိုက်ခြင်း မပြုသလော”

ဟုဆိုကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဓမ္မစေတီမင်း၏အတိတ်သမိုင်းကြောင်းမှာလည်း ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုနှင့် ဆက်နွယ်နေသောသူသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ရှင်စောပု မင်းသမီးသည် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး၏ မိဖုရားအဖြစ်နှင့် အင်းဝတွင် ဝံ့ဆေးတော်မူရစဉ်က မွန်တို့ဌာနေ၊ ရာမညတိုင်း၊ တံသာဝတီပြည်သား ရှင်ဓမ္မဇေယျာန် ရှင်ဓမ္မဉာဏဘွဲ့အမည်ရှိသော သာမဏေနှစ်ပါးသည် ညီရင်းအစ်ကိုတမျှ လွန်စွာချစ်ခင် ကျွမ်းဝင်ကြသည်။

သို့ဖြစ်၍ “ဓနက” မည်သော ကျောင်းတော်၌ အတူသီတင်း သုံးနေထိုင်ကြလေ၏။ တစ်နေ့သောအခါ ထိုသာမဏေနှစ်ပါးတို့ တိုင်ပင်ကြရာ ... အင်းဝ၊ ပုဂံ စသော မြန်မာတို့အရပ်၌ စည်ပင် သာယာ သာသနာထွန်းကားလေသဖြင့် စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် များလည်း ပေါများသည်ဟူ၍ အများပြောကြသည်။ ထိုတို့ ၂- ပါးလည်း ဒေသန္တရ ဗဟုသုတလည်းရ၊ ပရိယတ္တိပညာကိုလည်း တစ်ဘက်ကမ်းပေါက် တတ်မြောက်ရန်အတွက် ထိုအရပ်သို့ ဆန် တက်၍ ပညာသင်ကြားကြရလျှင်ကား သင့်လျော်ပေမည်။

ထိုသို့တိုင်ပင်သည်အတိုင်း မိမိနေထိုင်ရာ ဓနကကျောင်းမှ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်မြတ် ခွင့်ပန်ကြားပြီးလျှင်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ တော်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ သာမဏေ ၂-ပါးတို့ ရှေးဦးစွာ ပုဂံသို့ ကြွခဲ့လေ၏။ ယင်းမှတစ်ဖန် အင်းဝသို့ ကြွခဲ့ကြပြန်လေသည်။

အင်းဝ၌ အရိယဇေဆရာတော်ထံ ပညာသင်ကြားနေကြပေ၏။
စစ်ကိုင်းတောင်တိုင်း၌ ယခုထက်တိုင် ရှိနေသော (အရိယဇေ)ချောင်မှာ
ထိုသာမဏေနှစ်ပါး ပညာသင်ကြားနေထိုင်ခဲ့ဖူးသော ချောင်ဖြစ်သည်
ဟု ဆိုလေ၏။

ထိုအရိယဇေဆရာတော်ထံတွင် ပညာသင်ကြားရင်း တစ်နေ့
သ၌ ၁၈၈၅-၈၆ ၂-ပါးသည် ဧရာဝတီဆိပ်ကမ်း၌ သင်္ကန်းကိုယ်ရုံ
ကို ချွတ်ပုံ၌ ရေဆင်းချိုးနေစဉ် ရုတ်တရက် လေမုန်တိုင်းကျလာ
လေသည်။ ထိုအခါ ရှင်ဓမ္မရေ၏ ကိုယ်ရုံသင်္ကန်းတို့သည် လေ
အဟုန်ဖြင့် ပါသွားပြီး အင်းဝသို့ရောက်၍ ဧကသီသင်္ကန်းသည်
မင်္ဂလာစေတီတော်တစ်ဘက်၌ လွှမ်းလျက်ရှိလေ၏။

ထို့အတူ အံ့သြဖွယ်ကောင်းသည်ကား ကိုယ်ဝတ်သင်ပိုင်းမှာ
မူကား အင်းဝဘုရင် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး၏ နန်းတော်အထွတ်၌
ပြုရစ်၍နေလေ၏။ ယင်းအဖြစ်ကို မြင်တွေ့ကြရသော အင်းဝသား
တို့သည် အုတ်အုတ်ကျွက်ကျွက် ဆူညံစွာဖြစ်ကြပြီး မိုးညှင်းမင်း
တရားကြီးအား လျှောက်ထားတိုင်ကြားသဖြင့် ယင်းကိစ္စကို မှူးမတ်
သေနာပတိတို့အား စုံစမ်းစေလေ၏။

မှူးမတ်သေနာပတိတို့လည်း သင်္ကန်းရှင်ကို ရှာဖွေရမည်ဟု
အမှုတော်ထမ်းတို့ကို အရပ်အနံ့စေလွှတ်ရှာဖွေစေလေရာ၊ စစ်ကိုင်း၊

ပင်းယ၊ အင်းဝ စသည်အရပ်တို့၌ လူ့ခွဲ၍ ရှာဖွေစုံစမ်းကြလေသည်။
ရှင်ဓမ္မရေမှာလည်း မိမိသင်္ကန်းတို့ လေထဲပါသွားသဖြင့် ရှင်ဓမ္မ
ဉာဏ၏သင်္ကန်းကို ခေတ္တတောင်းရုံပြီး သင်္ကန်းရှာဖွေရန် အင်းဝ
ဘက်သို့ လာခဲ့ရာ လမ်းခရီးတွင် အမှုထမ်းတို့နှင့်တွေ့၍ အစစ်ဆေး
ခံရပြီး နန်းတော်သို့ လိုက်ပါခဲ့ရလေသည်။

နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည် သာမဏေ
၏ နေရပ်ဇာတိကို မေးစစ်ရာ တံသာဝတီကဖြစ်ကြောင်း၊ စစ်ကိုင်း
အရိယဇေချောင်တွင် အရိယဇေဆရာတော်ထံ၌ ပညာသင်နေကြောင်း၊
အခြားသောအဖော် သာမဏေရှင်ဓမ္မဉာဏဆိုသူရှိသေးကြောင်း
စသည်တို့ကို မကွယ်မဝှက်ဖြေလေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးလည်း သာမဏေ၏ ရဲရင့်တည်ကြည်
ခြင်းကို နှစ်သက်တော်မူ၍ အဖော်ဖြစ်သော ရှင်ဓမ္မဉာဏသာမဏေကို
ထပ်မံပင့်စေပြီး၊ သာမဏေ ၂-ပါးစလုံးကို သင်္ကန်းပရိက္ခရာ
အစုံအလင် လျှူဒါန်းပူဇော်တော်မူလေ၏။ ထို့နောက် ရှင်စောပုသည်
သာမဏေ ၂-ပါး၏ သတင်းစကားကို ကြားသိရ၍ အိမ်တော်
မင်္ဂလာသို့ ကြွရောက်ရန် ပင့်ဖိတ်ပြီး ပဉ္စင်းအမအဖြစ်သို့ယူကာ
အရှင်ဓမ္မရေနှင့် အရှင်ဓမ္မဉာဏတို့အား ပဉ္စင်းခံပေးလေ၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်း ၂-ပါးအကူအညီဖြင့် ရှင်စောပုသည်

အင်းဝမိုးညှင်းမင်းတရားကြီးလက်မှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ကာ
 တံသာဝတီသို့ ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သာမဏေ ၂-ပါး
 စစ်ကိုင်းတွင် ရှိနေစဉ်က “စစ်ကိုင်း-ပင်းယ-အင်းဝ စသော
 မြို့တို့၌ အတာဝါသင်္ကြန်များတွင် (ဓမ္မရတလှိုင်းသား မင်းတရားကြီး
 မဟုတ်တည်း)ဟူသော တဘောင်သံချပ်နိမိတ်များ ပေါ်ထွန်းခဲ့
 ပူးသည်ဟု ဆိုလေ၏။

ဤဓမ္မစေတီ၏ အတိတ်သမိုင်းကောက်ကြောင်းကား

မွန်နန်းရာဇဝင်၊ ရာဇာမိရာဇ်အရေးတော်ပုံပါ အချက်
 အလက်များနှင့် ကွဲပြားနေကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ ယခု
 အကြောင်းအရာတို့အား သမိုင်းဆုတောင်းသီတို့ အကဲဖြတ်
 နိုင်စေရန် ဘီလူးကျွန်းဇာတိ၊ ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်
 တုပ္ပဏီ တလိုင်စကားသင်ဆရာ မွန်ချစ်ဦး၏ အတူ
 အညီဖြင့် ယင်း၏ အဘိုးတော်သူ ဘီလူးကျွန်း၊ ကော့
 ကနိုင်ရွာတွင် ကွယ်လွန်သော ပညာတတ်ညီဒွတ်၏ တလိုင်
 စာမှတ်စု ပရပိုက်မူမှ ပြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုတူးယူ
 ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုမူကို ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ပြုစုရေး
 ရပ်မှ ရေးသားခဲ့ပြီး၊ ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းသား စာပုံနှိပ်
 စက်မှ ရိုက်နှိပ်ခဲ့ဖူးသည်။]

သမက်တော် ဓမ္မစေတီအား ထီးနန်းလွှဲအပ်ရန် မျှူးမတ်တို့နှင့်
 တိုင်ပင်စဉ်က အခြားသောမျှူးမတ်တို့မှာ သဘောမကိုက်ညီကြပေ။
 ဓမ္မစေတီမှာ ရဟန်းလူထွက်ဖြစ်ပြီး အရှင်ဓမ္မေဂ္ဂါသာ နေ့ချင်း
 ကြီးလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ အမျိုးဂုဏ်၊
 ဇာတိဂုဏ်မရှိသည့်အပြင် ဆင်းရဲသား၊ မုဆိုးမသားဟု သမိုင်းစာ
 တို့၌ ဖော်ပြပါရှိပြီး အမိ၊ အဖ မျိုးရိုးဇာစ်မြစ်ကို တိကျစွာ
 မဖော်ပြထားပေ။

သို့သော်လည်း ဓမ္မရေ(ဓမ္မစေတီ)သည် ဘုန်းပညာလက္ခဏာ
 နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်သောကြောင့် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုကိုယ်တော်တိုင်
 စိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်၍ ဘုရင်အဖြစ် တင်မြှောက်လိုခြင်းဖြစ်သည်။
 အချို့သော မျှူးကြီးမတ်ကြီးတို့က “ရွှေပင်မှာနားလျှင် ရွှေကျေး
 ဖြစ်ပါသည်ဘုရား”ဟု ဘုရင်မကြီးကို လျှောက်တင်ကြသည်။
 ဘုရင်မကြီးသည် မျိုးရိုးဇာတိထက် အကျင့်သီလနှင့် ပညာအရာ
 ကိုသာ ယုံကြည်အားထား၍ မင်းအဖြစ်နှင့် ထိုက်တန်သူဟု ဝိုင်းခြား
 မြော်မြင်လျက် မင်းအဖြစ် တင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဒဂုန်တွင်စံနေတော်မူသော ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် တံသာဝတီထီးနန်းကို ၇-နှစ်ပျာသာ စိုးစံတော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် သက်တော် ၆၆-နှစ်အရွယ်၊ ခရစ်နှစ် ၁၄၆၀-ပြည့်တွင် သမက်တော်ဓမ္မစေတီ အိမ်ရှေ့မင်းအား ထီးနန်းလွှဲအပ်ပေးခဲ့သည်။ “ဝိသုဒ္ဓိရာဇဗညားထော” ဟူသော ဘွဲ့ကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီး ၇-ရက်ပတ်လုံး လှူဒါန်းစွန့်ကြဲခြင်း ပြုတော်မူပြီး ရဲမက်ဗိုလ်ပါ အနည်းငယ်မျှနှင့် ဒဂုန်သို့ ထွက်တော်မူမည်ဖြစ်ရာ၊ တံသာဝတီပြည်သူပြည်သားတို့သည် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ၍ ဘုရင်မကြီး ထွက်တော်မူရာသို့ လိုက်ပါကြလိုကြောင်း ဟစ်အော်ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

ဘုရင်မကြီးလည်း တိုင်းသူပြည်သားတို့အား သနားကြင်နာတော်မူခြင်း၊ ခွဲရခက်တော်မူခြင်းတို့ကြောင့် သံယောဇဉ်မပြတ် နိုင်အောင် ဖြစ်နေလေ၏။ ထို့ကြောင့်

“ငါ့အား ချစ်မြတ်နိုး၍ ငါနှင့်အတူ လိုက်ပါလိုသူတို့ လိုက်ကြကုန်၊ ... မလိုက်လူသူများ တံသာဝတီ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရစ်ကြကုန်”

ဟု မောင်းကြေးနင်းခတ်၍ အမိန့်ထုတ်ဆင့်တော်မူလေသည်။ တံသာဝတီ၏ ၄ ပုံ ၃ ပုံခန့်သော သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ကုန်သည်၊ ဆင်းရဲသားအပေါင်းတို့သည် ဘုရင်မကြီးနှင့်အတူ ဒဂုန်သို့ လိုက်ပါလိုကြောင်း သံတော်ဦးတင်ကြသဖြင့် ဘုရင်မကြီးလည်း လိုက်လိုသူအားလုံးကို ခေါ်ယူ၍ ဒဂုန်မြို့သို့ ထွက်တော်မူလေသည်။

ဒဂုန်သို့ရောက်သော် ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်စေတီ၏ အနောက်တောင် ထောင့်အရပ်၌ မြို့သစ်နန်းတည်၍ စံနေတော်မူလေသည်။

[ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ အနောက်တောင်ထောင့် အရပ်ရှိ ယခုစစ်တန်းလျားများသည် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု နန်းသစ်တည်ရာ နေရာများဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒုတ်မြို့ရိုး တောင်းကြီးများ ယခုတိုင် တစ်ပိုင်းတစ်စ တျန်နေပေသေးသည်။ ခရီးသွားမှတ်တမ်းတစ်စောင်၌ ဘုရင်မကြီး

အုန်းနန်းသစ်၌ ခံနေတော်မူစဉ်၊ ဥရောပတိုက်သား
ရုရှလူမျိုး(နိုတိကင်း Nitikion)ဆိုသူ အလည်အပတ်
ရောက်လာပြီး၊ ဘုရင်မကြီးအား တွေ့ဆုံ ဖူးမြော်ကြောင်း
ဖော်ပြထားသည်။

နိုတိကင်း၏မှတ်တမ်း၌လည်း သတ္တရာဇ် ၁၄၇၀-
ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ကြောင်း၊ ထိုအခါက
ပဲခူးမြို့သည် မွန်တို့၏မြို့တော်ဖြစ်၍ အိန္ဒိယသားတို့၏
ဆိုင်ကနွားများနှင့် သင်္ဘောဆိပ်လည်း စည်ကားလျက်
ရှိ၏။

ထိုအချိန်ကာလ၌ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် အုန်း
ခံနေ၍ ပဲခူးတွင် ဓမ္မစေတီမင်းစောင့်ထိန်း အုပ်ချုပ်
နေရသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။]

ဘုရင်မကြီး၏ ကုသိုလ်တော်များ

မင်းအိုဘွဲ့ခံ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ကုသိုလ်အပြုရေး၌
ပိတ်ဆန္ဒပြင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်နေစဉ်
တွင်လည်း ကုသိုလ်အပြုများ ပြုခဲ့သည်။ ထိုကုသိုလ်တော်များအနက်
ကျိုက်မရောဆုတောင်းပြည့်ဘုရားကြီး၌ အလှူအပြုခဲ့ကြောင်းကို
ထိုဘုရားကြီး၌ မွန်ဘာသာဖြင့် ကျောက်စာနှစ်ချပ်တွင် ကမ္ပည်း
ထိုးစေခဲ့သည်။

ထိုကျောက်စာလာ အရေးပါသောအချက်များကား ဆင်ဖြူရှင်
ဗညားဦး၏ မြေးတော်သူ “သူ့ရှင်ဗညားထောင်”သည်-သတ္တရာဇ်
၈၀၇-ခုနှစ်တွင် ကျိုက်မရောဘုရား၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများပြုကြောင်း၊
မိမိ၏အလှူအပြုနှင့် ဝိုင်းဝန်းကူပံ့သူများအား ကြီးပွားချမ်းသာကြစေရန်
လေးနက်စွာ မေတ္တာပို့၍ ဆုတောင်းထားပြီးလျှင် မိမိ၏ကုသိုလ်
ကောင်းမှုတို့ကို ဖျက်ဆီးသူများအား ကျိန်ထားသည်ကို တွေ့ရ
သည်။

ကျိုက်မရောဘုရားတွင်သာမက အနီးအနားရှိ ကော့ဘိန်း
ကျောက်တောင်ဂူ၊ ဓမ္မသတ်ဂူ၊ ခရုံဂူ၊ ကော့ဝွန်းဂူနှင့် ဖားကပ်ဂူ
အစရှိသည့် ဂူဘုရားများတွင် ခရစ် ၁၅-ရာစုနှစ်အတွင်း ထုလုပ်
ထားသော ရှေးဟောင်းပန်းပုလက်ရာများ ပါရှိသည်ကိုထောက်၍
ကျိုက်မရောအနီးတဝိုက်ရှိ အထက်ပါဘုရားများသို့လည်း ဘုရင်မ
ရှင်စောပုရောက်ရှိပြီးလျှင် ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခဲ့လေသည်ဟု
ယူဆကြသည်။

ရှင်စောပုသည် သမက်တော်အား ထီးနန်းလွှဲအပ်ပြီးသည့်
နောက်တွင် ကောင်းမှုကုသိုလ်ဘက်တွင်သာ လုံးလုံးလျားလျား
ဆောင်ရွက်ခဲ့ဟန် တူပေသည်။ ဥဿာပဲခူးဘုရား ၇-ဆူ မွန်ကျောက်
စာအရ -

“ရှေးဟံသာဝတီပြည့်ရှင် မဟာတိဿမင်းကြီး၏ မိဖုရား
သုတန္ဒာဒေဝီ (ဘဒြဒေဝီ)တည်ထားခဲ့သော ဘုရား ၇-ဆူတို့ ပျက်စီး
ယိုယွင်းနေသည်ကို ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော
ရှင်စောပုမင်းသမီးသည် မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါးကို စောင့်ထိန်းသော
သမက်တော်ရာဇဝိမာန်နှင့်တကွ ယိုယွင်းပျက်စီးသော ထိုဘုရား
၇-ဆူကို ခိုင်ခံ့စွာ ပြန်လည်မွမ်းမံသည်။ သက္ကရာဇ် ၈၃၂-နှစ်
တပို့တွဲလဆန်း ၁-ရက်နေ့တွင် ဓာတ်တော်အဟောင်း၊ အသစ်

များနှင့်တကွ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ကို ဌာပနာသည်။

ပြုသောကုသိုလ်အပို့ကို သတ္တဝါအပေါင်းအား အမှုပေးဝေ၍
ထိုကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် သံသရာမှ လွတ်မြောက်ပြီးလျှင်
ထိုကောင်းမှုသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါ
စေဟု ဆုတောင်းထားလေသည်။ ရှင်စောပု၏ဘွဲ့တော်ကို ယင်း
ကျောက်စာတွင် “ဗြိတိဘုဝနာဒိတျပြဝရဓမ္မ ဇေတြလောကျနာ
ထပြဝရ-မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဒေဝီ”ဟု ကမ္မည်းထိုးထားလေရာ
အခြားကျောက်စာများတွင် ပါရှိသည့် ဘွဲ့ထက် “ပြဝရ”-ဝိုက်
ပါနေကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့အပြင် ပဲခူးခရိုင်ဘုရားကြီးရွာရှိ ဘုရားကြီးကို ရှင်စောပုနှင့်
သမက်တော်တို့ ပြုပြင်မွမ်းမံခဲ့ကြောင်းကို ရှင်စောပုလွန်ပြီးသည့်
နောက် သက္ကရာဇ် ၈၄၈-ခုနှစ်တော်သလင်းလဆုတ် ၃-ရက်၊
တနင်္ဂနွေနေ့၌ ရေးထိုးခဲ့သော ဘုရားကြီးကျောက်စာအရ သိရှိ
ရသည်။

ရှင်စောပုနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကျောက်စာများအနက် ဘုရားကြီး
ကျောက်စာသည် အစုံလင်ဆုံးနှင့် အရှည်လျှာဆုံးဖြစ်သည်။ ကျောက်
စာကို စိကုံးရေးသားသူအမည်နှင့် ကျောက်စာထုသူ ကျောက်ဆစ်
သမား၏အမည်ကိုပါ ဖော်ပြထားသည်။ ကျောက်စာပါ အခြား

အကြောင်းအရာများမှာ ဂေါ်တမာဘုရားလက်ထက်တွင် ဂဝံပတိ မထေရ်သည် ရှေးဘဝကညီတော်ဖြစ်ခဲ့သော သထုံဘုရ် သီရိမာ သောက (သီဟရာဇာ)မင်းထံ ကြွရောက်ကြောင်း၊ သီရိမာသောက မင်း၏ လျှောက်ပန်ချက်အရ ဂဝံပတိမထေရ်က မြတ်စွာဘုရားအား သထုံပြည်သို့ ပင့်ဆောင်၍ မြတ်စွာဘုရားကြွတော်မူလာသည်။

သထုံပြည်ရှိ ရသေ့ခြောက်ပါးတို့အား ဆံတော်ဓာတ်တစ်ဆူစီ ပေးသနားခဲ့၍ သီရိမာသောကမင်းကိုမူ ဆံတော်မပေး။ နောက် ၃၇-နှစ်ကြာ၍ ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည့်အခါ၌သာ သွားတော် ဝိတ်တစ်ဆူကို ဂဝံပတိ မထေရ်က သီရိမာသောမင်းထံ ဆောင်ကျွမ်း ပေးလိမ့်မည်။ ထိုသွားတော်ဓာတ်တစ်ဆူမှ ၃၃-ဆူပွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗျာဒိတ်တော် ပေးခဲ့လေသည်။

၃၇-နှစ်ကြာ၍ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလျှင် သွားတော် ဓာတ်တော်တစ်ဆူကို အဘယ်ပင်သီရိမာသောကမင်း ရရှိ၏။ ဓာတ် တော် ၃၃-ဆူပွား၍ ဝေတီ ၃၃-ဆူတည်ပြီးလျှင် ဌာပနာတော် မူသည်။ ထိုမင်း နတ်ရွာစံ၍ ကာလကြာရှည်သော် ဝေတီများလည်း ပျက်စီးယိုယွင်းလာလေ၏။ ထိုဝေတီများကို ရာဇာမိရာဇ်မင်း လက်ထက်ကလည်း ပြုပြင်ခဲ့သည်။ ယခု ရှင်စောပုလက်ထက် တွင်လည်း သမက်တော်ဓမ္မဝေတီနှင့်အတူ ပြန်လည်မွမ်းမံပြင်ဆင်

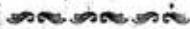
ခဲ့ပြန်သည်။ ထိုအကြောင်းများကို ကျောက်စာတွင် အကြောင်းရေ ၆၇-ကြောင်းဖြင့် ရေးထိုးထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် သထုံခရိုင်တောင်စွန်းကေလာသတောင်ပေါ်၌ သက္ကရာဇ် ၈၄၈-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ ရေးထိုးထားသော မွန်ကျောက်စာအရ ငွေတောင်ဟုခေါ်သော ကေလာသတောင်ရှိ ဝေတီတော်ကို ရှင်စောပုနှင့် သမက်တော်တို့ ပြုပြင်မွမ်းမံကြောင်း၊ ထိုငွေတောင်ရှိဝေတီသည် သီရိမာသောကမင်း ရရှိသည့် သွားတော်ဓာတ်အစစ် ကိန်းဝပ်သည့်ဝေတီဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုဝေတီတော်ကို ဟံသာဝတီမင်းအဆက်ဆက်တို့ ပြုပြင်မွမ်းမံ ခဲ့သည့်နည်းတူ မိမိနှင့် သမက်တော်တို့ ပြုပြင်မွမ်းမံကြောင်း။

ဝေတီအနီးတွင် ရှစ်မြောင့်ပုံသဏ္ဍာန် သိမ်တော်ကြီးတစ်ဆောင် ကိုလည်းကောင်း၊ ကေလာသဘုရားဝေတီအတွက် ဝတ္ထကံလယ်ယာ မြေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သားနှင့်အမိ မင်းနှစ်ပါးကလျှူကြောင်း ရေးထိုးထားသည်။ ထိုထိုသော ကျောက်စာများအရ ရာမညဒေသရှိ ပဲခူးခရိုင်နှင့် သထုံခရိုင်အတွင်း၌ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုနှင့် သမက် တော် ဓမ္မဝေတီတို့သည် ရှေးဟောင်းဝေတီများစွာတို့ကို ပြန်လည် တည်ထားမွမ်းမံခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

ရှင်စောပုကောင်းမှု ဝတ္တကပြေနယ်ပုံ

ရှင်စောပု၏ကျိုက်ဒေးပါဘုရား

ရှင်စောပုသည် မြောက်သားတော်ဖြစ်သော ဗညားစည်သူ ကွယ်လွန်သည်နှင့် သမီးတော် ၂-ပါး၊ သားတော် ၁-ပါးတို့နှင့် အတူ မောင်တော်ဗညားရံသည် ဒဂုန်အရပ်မှ တံသာဝတီနန်းတွင်းသို့ ခေါ်ဆောင်ထားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ရှင်စောပုသည် ကုသိုလ် ရေးကို ဝါသနာထုံသည်ဖြစ်ရာကား ဥဿာပဲခူးရှိ ရွှေမုစောစေတီ ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဂုန်အရပ်ရှိ ဆံတော်ရှင်ရွှေတိဂုံကိုလည်းကောင်း ဥပုသ်ရက်တိုင်း သွားရောက် ပူးမြော်လေ၏။

တံသာဝတီမှ ဒဂုန်သို့ တောလမ်းခရီးဖြင့်သွားသော် ၂-ည တိုင်တိုင် ကြာမြင့်သည်။ ထိုခေတ်က ဆင်၊ မြင်းနှင့်ဝေယာဉ်တို့ သာလျှင် တောလမ်းခရီးကို အသုံးပြုကြသည်။ ရှင်စောပုကား

မင်းသွေးဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဝေါဟာန်နှင့် သွားရသော်လည်း ခြေကျင် ခြေမြန်လျှောက်သူတို့အဖို့ ၂-ရက်ခရီးသည် မည်မျှပင်ပမ်းမည်ကို မှန်းဆကြည့်က သိနိုင်ပေသည်။

ရှင်စောပုနှင့်အတူ ရံရွှေတော်များ၊ အထိန်းတော်များနှင့် ဗိုလ်မှူး၊ အကြပ်၊ တပ်သား၊ အစောင့်အရှောက်တို့နှင့်တကွ တံသာဝတီ၊ မြေပွ အုန်ဆံတော်ရှင်ရှိရာသို့ အပိတ်နေ့မတိုင်မီထွက်သော် ဥပုသ်နေ့ နံနက် စောစောတွင် ရွှေတိုရံခြေတော်ရင်းသို့ ဆိုက်ရောက်ကြသည်။ ရှင်စောပုသည် တံသာဝတီနှင့် ဒဂုန်အား အိမ်ဦးနှင့်ကြမ်းပြင်ကဲ့သို့ ကူးလူးသွားလာနိုင်သူဖြစ်သည်။

ဒဂုံသို့ ထွက်ခွာရာလမ်းခရီးအတွက် စားရေရှိကွာအပြည့်အစုံ၊ လျှာပယ်ဝတ္ထုအပြည့်အစုံနှင့် မောင်းမပိသံ၊ ရံရွှေတော်တို့ပါ တစ်အုပ် တစ်မကြီး ပါလေသည်။ ပဲခူးချောင်းအတိုင်း ကွေ့ဝိုက်လျက် မွန်ရွာကလေးများမှာလည်း လမ်းခွတ်လတ်တွင် အစီအရိရှိသည်။

ရှင်စောပုတို့အုပ်စုသည် လဝွန်းဗျည်းမြို့ကို ကျော်ဖြတ်၍ ကျည်းကျမြို့(ယခု လှည်းကူးမြို့)သို့ ရောက်သော် တောင်ထက်သို့ ချောင်းရိုးဘေးရှိ လမ်းအတိုင်း လိုက်သွားကြသည်။ ချောင်းရိုးကား ဝမ်းရိပ်ချောင်းဖြစ်ပြီး၊ ဤချောင်းရိုးလမ်းအတိုင်းသွားသော် ဥက္ကလာပ တိုင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ရှင်စောပုတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ ဝေါဟာန်

အစား မောင်တော်ဗညားရံမှ ဆင်တော်ဖြင့် ဒဂုံသို့ လိုက်လံပို့ပေး သည့်အခါလည်းရှိသည်။

မင်္ဂလာဆင်တော်ဖြင့် ပို့သည့်အခါတို့၌ ဝမ်းရိပ်ချောင်းအား ဝင်တော်ဖြတ်ကူးရသည်။ ထိုအခါ ဆင်ဦးစီးသည် အနီးအပါး ရွာသားတို့အား မေးမြန်းစုံစမ်းလျက် ဆင်ဖြတ်ကူးနိုင်လောက်သော ရေတိမ်၊ အနက်ရှိရာကို ညွှန်ပြစေရသည်။ မင်္ဂလာဆင်ပေး ကူးနိုင် သကဲ့သို့ ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့ လိုက်ပါသော အခြွေရံသင်းပင်း၊ မောင်းမပိသံတို့ပါ ကူးရောက်နိုင်ရန် လွယ်ကူသောနေရာ၊ တိုင်သော နေရာဖြစ်ပို့လိုသည်။

တောင်ဘက်စူးစူး၌ ရွာကလေးတစ်ရွာအလွန်တွင် ဂယ် ပုံသဏ္ဍာန်ချောင်းရေသည် ရေကြောင်းပြောင်း၍ စီးဆင်းလေရာ ထိုနေရာ၌ နန်းသဲတို့ ပို့ချလေသဖြင့် ရေတိမ်မြေကော ဖြစ်လေ၏။ ထိုနေရာမှတစ်ဆင့် ရှင်စောပုတို့အုပ်စုသည် မင်္ဂလာဆင်တော်ကို ကူးစေသည်။ ဆင်တော်မပါသည့်အခါ၌လည်း ဤဂယ်ကွေ့ အမှတ် အသားရှိသော ရွာကလေးထိပ်မှ သူတို့ကူးကြသည်။ ကြာသော် ကား ... ထိုရွာကလေး၏အမည်မှာ ဘုရင့်သမီးတော် ရှင်စောပု မင်္ဂလာဆင်တော်ဖြင့် အမြဲကူး၍ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်ဖူးရန် သွားသော ကြောင့် “ဆင်ကူး”ရွာဟု အမည်တွင်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ လှည်းကူး

အပိုင်တွင် ထိုဆင်ကူးရွာသည် ယခုတိုင် ရှိနေပေသေးသည်။ ဤဘက်ခေတ်၌ ဆင်ကူးရွာမှာ ၂-ပိုင်း ကွဲခဲ့ပြီး၊ ဆင်ကူးကြီး၊ ဆင်ကူးလေးတူ၍ ခေါ်ဝေါ်၍ ခေါ်ဝေါ်လျက်ရှိသည်။

ဘုရင့်သမီးတော်ရှင်စောပုသည် ဤလမ်းကြိုခရီးအား မကြာမကြာ သွားလေ့ရှိသောကြောင့် လမ်းခွတ်လတ်တွင် ခရီးတစ်ထောက် နားခိုရန် မင်းမှုထမ်း၊ မောင်းမပိသံနှင့် ရံရွှေတော်အစေအပါး တို့အား ဥယျာဉ်သဖွယ် သစ်ပင်ပန်းမာလ်များ စိုက်ပျိုးစေလေ၏။ ထိုနေရာတွင် စခန်းတစ်ထောက် နားလေ့ရှိရာ ရှင်စောပုနှင့် လိုက်ပါလာကြသောကြောင့် မောင်းမတို့နှင့် အကြပ်၊ အစောင့်တို့သည် ရည်ငံမိကြလေ၏။

အချို့သော အပျိုတော်များသည် မိမိကြိုက်နှစ်သက်သော အကြပ်၊ ဂုဏ်သား၊ မင်းမှုထမ်းတို့နှင့် ဤနေရာ၌ပင် ချိန်နေရစ်၍ ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးခွင့် ပေးပါရန် မင်းသမီးရှင်စောပုထံ ပန်ကြားလျှောက်ထားကြသည်။ ထိုအခါ ရှင်စောပုသည် ဤလမ်းခရီးတစ်ထောက်၌ ဥယျာဉ်နှင့်တကွ ရွာကလေးတစ်ရွာ ရှိနေလျှင် ပို၍ သင့်မြတ်ပေမည်ဟု စိတ်ကူးမိသည်နှင့်အညီ အခွင့်တောင်းသူတို့အား ရိက္ခာ၊ မရိုး၊ အဝတ်အထည် စသည်တို့ကို ပေးသနား၍ ကြည်ဖြူစွာပင် နေခွင့်ပေးခဲ့လေ၏။ ရှင်စောပုခရီးတစ်ထောက်

နား၍ ကြည်ဖြူစွာပင် နေခွင့်ပေးခဲ့လေ၏။ ရှင်စောပုခရီးတစ်ထောက် နား၍ ဥယျာဉ်ကလေးနှင့် ရွာတည်ခဲ့သော မွန်ရွာကလေးမှာ ယခုတိုင် ရှိနေပေသေးသည်။

ယခင်က ဥယျာဉ်ကလေးရွာဟု မှည့်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း နှောင်းလူများလက်ထက်၌ “ဘိုးရင်ကလေးရွာ”ဟု စကားရွေ့လျှောက်ခေါ်ဝေါ်လျက်ရှိကြသည်။ ယခုအခါ လှည်းကူးမြို့နယ်နှင့် ၆-မိုင်အကွာတွင် ယခုတိုင် (ဘိုးရင်ကလေးရွာ)အဖြစ် တည်ရှိနေပေသေးသည်။

ဥယျာဉ်ကလေးရွာ(ဘိုးရင်ကလေးရွာ)တွင် ရှင်စောပုသည် ခရီးတစ်ထောက် အမြဲနား၍ ညအိပ်သည်။ နံနက်အာရုဏ်လင်းသည်နှင့် မိန့်ပျံ့ လှမ်းမြင်နေရသော ဒုဂ်နံဆံတော်ရှင်ရှိရာသို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ဥယျာဉ်ကလေးရွာသည် တစ်စစနှင့် လှည့်ရေတိုးတက်များပြားလာပြီး ပြင်ပမှ မွန်တို့ပါ ရောနှောနေထိုင်လာကြသည်။

ဥယျာဉ်ကလေးရွာနှင့် ၃-စာလုံခန့်တွင် ကုန်းပြင်ပြင်ကမူ ၂-ခုကို လှမ်းမြင်နေရသည်။ ထိုကုန်းကမူ ၂-ခုသည် ဘုရင့်သမီးတော်ရှင်စောပုဒုဂ်နံဆံတော်ရှင်သို့ သွားရာလမ်းနှင့် တစ်ပြောင့်တည်းကျသည်။ နောင်ကြာလတ်သော် ရှင်စောပုသည် ထိုကမူကုန်းပြင်

ကလေး၌ မြေစိုက်စေတီတစ်ဆူကို တည်ခဲ့သည်။ ဥယျာဉ်ကလေး
ရွာမှ မွန်မင်းမှုထမ်းတို့သည်လည်း မိမိတို့၏ သခင်မတည်သော
ဘုရားအား ဝိုင်းဝန်းကုသိုလ်ပါဝင်ကြသည်။

လုပ်အားအိနနှင့်အတူ ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း မပြတ်စေရန်
ဆောင်ရွက်ကုသိုလ်ယူကြသည်။ ရှင်စောပုသည် ထိုမြေစိုက်စေတီ
ကလေးအား “ကျိုက်အေးပါ” စေတီဟု ဘွဲ့တော် သမုတ်ခဲ့သည်။
မွန်ဘာသာအားဖြင့် ကျိုက်မှာ ဘုရားဖြစ်ပြီး၊ ဒွေးမှာ တောင်ကုန်း၊
ကမူ ကုန်းမြင့်ကို ဆိုလိုပေသည်။ “ပါ”မှာ ၂-ဟု အရည်အတွက်
ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျိုက်အေးပါ (ကုန်းမြင့် ၂-ခုရှိသောဘုရား)ဟု
အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ဘုရင်သမီးတော်ရှင်စောပုကား ဟံသာဝတီမှ ဒဂုန်ဆံတော်
ရှင်ကို သွားရောက်ဖူးမြော်တိုင်း ဥယျာဉ်ကလေးရွာ (ဘိုးရင်ကလေး
ရွာ)တွင် တစ်ထောက်နား၊ တစ်ညအိပ်၍ ကျိုက်အေးပါဘုရားတွင်
ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးတို့ ကပ်လှူပူဇော်ပြီးနောက် တစ်နေ့နံနက်
တွင် ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်ရှိရာ ဒဂုန်မြို့တော်သို့ ကြွလှမ်းလေ၏။
နောင်တွင်ကား မောင်တော်ဗညားရံကို အင်းဝများဝိုင်းဝန်းလုပ်ကြံရန်
ကြားသိလေ၎င်းနှင့် နှမတော်ရှင်စောပုအား ဒဂုန်သို့ ပြန်လည်
စံနေခွင့် ပြုလိုက်လေ၏။ ရှင်စောပုမှာ ငယ်စဉ်ကာလကပင် ကြီး

တော်ကြီး ဟယာဒေဝီနှင့် ဒဂုန်ရွှေမြို့တော်တွင် လိုက်နေစံစားရ
သဖြင့် မိမိဒေသပြစ်နေပေရာ ပျော်ပိုက်နှစ်မြိုက်စွာ နေလေတော့၏။

ဒဂုန်တွင် စံနေရသည့်အခိုက် ဆံတော်ရှင်စေတီ၊ ကျိုက္ကလို့
စံတီ၊ ကျိုက္ကလဲ့စေတီ၊ ကျိုက်ခေါက်စေတီ စသည်တို့ကို အသီး
လှည့်လည်ဖူးမြော်၍ ကုသိုလ်ရေးကို မပြတ်ဆောင်ရွက်တော်မူလေ၏။

ရွှေမုစောဘုရားနှင့်ရှင်စောမု

ဟံသာဝတီမြို့တည်မင်းမှာ “ဝါရိရှူးမင်းဆက်” မှ ဗညားဦး ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် မူလက မုတ္တမတွင် မင်းပြု၍နေရာမှ သက္ကရာဇ် ၇၁-ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီမြို့ကို တည်တော်မူ၍ကြောင်း ရှေ့စံတော် မူသည်။

ဗညားဦး၏မြို့သည် လက်ရှိညောင်ပဲခူးမြို့ရှိ ရွှေမောစောစေတီ တော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်ပဲခူး၊ သနပ္ပင်သွား ကားလမ်း၏ မြောက် ဘက်တွင် ရှိသည်။ မြို့တော်ပုံစံမှာ တောင်မြောက်အလျားရှည်သော ဘဲဥပုံဖြစ်သည်။ ၄-ပိုင်း၊ ၃-ပိုင်း ဝိုင်းဆန့်ရှိပြီး မြို့ဝင်ပေါက်၊ ၈-ခု ရှိသည်။ နန်းတော်ကုန်းမှာ ပဲခူး၊ သနပ္ပင်ကားလမ်းဖြတ်သွားရာ ကုန်းတည်တည်ပေါ် တည်ရှိသည်။ မြို့ရိုး ၁၆-ခုဖြင့် ကာရံဖွဲ့စည်း ထားသဖြင့် မြို့ရိုးရံဆန်းတစ်ခုတည်း ဆိုနိုင်ပေသည်။

ညောင်ပဲခူး၏ အထင်ကရစေတီမှာ ရွှေမုစောဖြစ်သည်။ ရွှေမုစောကို မွန်ဘာသာ အရေးအသားဖြင့် ခေါ်ဆိုရသော် (ကျိုက် မွတ်တောင်း)ဟု အသံထွက်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ “ကျိုက်”သည် ဘုရားဖြစ်ပြီး “မွတ်တောင်း”မှာ ရေကျချိန် ငုတ်တုတ်ပေါ်သည်ဟု ဖြစ်၍ (ငုတ်တုတ်ပေါ်ဘုရား)ကျိုက်မွတ်တောင်းဟုခေါ်သည်။

ညောင်ပဲခူးသည် မြေပြင်အနေဖြင့် ဝိပိပြင်ပြင်ပေါ်ပေါ် ရွှေမောစော (ကျိုက်မွတ်တောင်း)ဘုရားတည်ရာ ကုန်းမြေတစ်ဝိုက်ရှိ ကျောက် တောင်သည် ရေကျချိန် ငုတ်တုတ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ရေတက်လာသောအခါ မြုပ်သွားပြီး ရေးရေးပျံသာ မြင်ရသည်။ ရေပြန်ကျသွားသောအခါ ငုတ်တုတ်ပေါ်လျက်ပင် ရှိနေပြန်သည်။ နောင်တွင် ကျိုက်မွတ်တောင်းမှ မွတ်တောင်း၊ မွတ်စော၊ မုစော ဟူ၍ စကားရွေ့သည်။

ရှေ့မှ ရွှေကို မြန်မာတို့ အမြဲအထွတ်အမြတ် တန်ဖိုးထား သုံးလေ့ရှိရာကား - မုစောမှ “ရွှေမုစော”ဟု စကားအခေါ် ပြောင်းလဲသည်။ ပဲခူးရွှေမောစောဘုရားသည် လျှင်းဇက် အကြီး အကျယ် ခံခဲ့ရလေရာ ပြုပြင်မွမ်းမံပုံ၌ မွန်မင်းအဆက်ဆက်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယဟံသာဝတီခေတ် ဗညားဦး၊ ဗညားနွဲ့(ရာဇာဓိရာဇ်)၊ ဗညားဓမ္မရာဇာ၊ ဗညားရံ၊ ဗညားဗရူး၊ ဗညားကျန်း၊ လိက်မွတ်ထော၊

ရှင်စောပု(ဗညားထော)၊ ဓမ္မစေတီ စသည့် အထင်ကရမွန်မင်း အဆက်ဆက် ဆံတော်ရှင်စေတီအား ပြုပြင်မွမ်းမံစောင့်ရှောက် ခဲ့သည်။ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလက်ထက်၌ သာသနာတော် ထွန်းလင်း တောက်ပခဲ့သည်။ မွန်ပြန်မှာ နှစ် ၄၀ ကြာ စပ်ပွဲသည် ရာဇာဓိရာဇ် မရှိသည့်နောက် ပြီးဆုံးအေးချမ်းသွားခဲ့သဖြင့် အခြားသော တိုင်း ပြည်ပြု ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

ဘုရင်မကြီးကား စစ်ကိုလိုလားသူမဟုတ်၊ တိုင်းသူပြည်သား တို့အား ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်၍ ကြင်နာသနား ကရုဏာ ရှိသူဖြစ်သောကြောင့် ဟံသာဝတီနိုင်ငံတော်မှာ အေးချမ်းသာယာ ခဲ့သည်။ သမက်တော် ဓမ္မစေတီနှင့် တိုင်ပင်လျက် ဘုရားပျက်၊ ဘုရားအိုနှင့် သာသနိက အဆောက်အဦပေါင်းများစွာကို ပြုပြင် မွမ်းမံခဲ့ကြောင်း ရွှေမောစောကျောက်စာအရ သိနိုင်ပေသည်။

ထို့အပြင် ကျိုက်မွန်ဘုရား၊ ကျိုက်ပေါဘုရားတို့မှာ ရှေးဦး မဆွ့မွန်မင်းတို့ တည်ခဲ့သော ဘုရားများဖြစ်ကြောင်း ဥဿာပဲခူး သမိုင်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ရှင်စောပုသည် မိမိနန်းမတက်မီ ကာလကပင် ဟံသာဝတီမြို့တော်နှင့် ဒဂုန်မြို့တော်ကို ကူးလူး သွားလာလျက် သာသနာအကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဒဂုန်တွင် စံနေရသော်လည်း ရွှေမုစောစေတီကို မမေ့၊

ကုသိုလ်ဝတ်ပြုခြင်း ပြုသည်။

ဥဿာပဲခူးဝန်းကျင်၊ ဒဂုန်မြို့တော်ဝန်းကျင်ရှိ ဘုရားစေတီ အသီးသီးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပြုပြင် မွမ်းမံခဲ့ကြောင်း တွေ့နိုင် သည်။ တွံတေးရွှေဆံတော်ဘုရားသမိုင်း၌ ရာဇာဓိရာဇ် ရှိစဉ်ကပင် သမီးတော်တို့အား ကုသိုလ်ဝတ်ပြုမှု ဆောင်ရွက်စေခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။

မွန်တိုင်း ၃-ရပ်ရှိ မြို့တော် ၇-မြို့ဖြစ်သော သုဝဏ္ဏဘူမိ (သထုံ)၊ ဟံသာဝတီ(ပဲခူး)၊ ပုတ္တမ၊ ပုသိမ်၊ ဒဂုန်(ရန်ကုန်)၊ ဒလ၊ သန်လျင် စသည်တို့တွင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော စေတီပုထိုး များဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပခဲ့သည်။ မွန်မင်းနှင့် မွန်လူမျိုးတို့အား ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဦးစွာလက်ခံရယူ ကျင့်ဆောင်သူများဖြစ်ကြ သဖြင့် အကျင့်သီလနှင့် ခိုင်ကျပ်ကြသည်။

ရှင်စောပုသည် ငယ်စဉ်ကပင် မွန်တို့၏ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် မည်သို့မည်မျှ သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြောင်း ရှေးဦးမွန်ရာဇဝင်လာ ရှိသည်တို့ကို မှတ်သားနာယူခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ စံနမူနာယူထိုက်သော မွန်သူဌေးသမီး “တလထော်”ကဲ့သို့ဖြစ်ရန် အားထုတ်တော်မူခဲ့ သည်။ တလထော်သူဌေးသမီး၏ အကြောင်းအကျဉ်းကား ဤသို့ တည်း။

ရှေးမွန်မင်း တိဿဘုရင်လက်ထက်တော်ကဖြစ်၏။
 တိဿဘုရင်သည် ပဲခူးသို့ရောက်ရှိလာသော “တေလဂူ”
 ကုလားများ၏စကားကို ယုံမှားပြီး၊ မိမိနိုင်ငံတွင် တေလဂူ
 များကို အရေးပေးထားသည်။ တေလဂူတို့၏ ဗြဟ္မဏ
 အယူကို ယူခဲ့သောကြောင့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားဆင်းတုတော်
 များကို တိုင်းသူပြည်သားများ မကိုးကွယ်ရ။

ဗြဟ္မဏတို့၏(နဝင်္ဂ)နတ်ရုပ်ကိုသာ ကိုးကွယ်ရမည်ဟု
 အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များအား
 ကိုးကွယ်သူတို့ကို ရာဇဒဏ် သင့်စေမည်ဟု အမိန့်
 ထုတ်ဆင့်ခဲ့သည်။ ထိုသို့သော မင်းအမိန့်ကြောင့်
 တိုင်းသူပြည်သားတို့မှာ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များကို မမြင်
 ကွယ်ရာ၌ စွန့်ပစ်ကြသည်။ ထိုအခါ ဥဿာပဲခူးတွင်
 ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသော ကပ်ဘေးကြီး ကျရောက်ခဲ့လေ
 ပြန်၏။ တစ်နေ့သ၌ သူဌေးသမီး တလထော်သည်
 အဖော်များနှင့် ပဲခူးချောင်းတွင် ရေဆင်းချိုးရာ၊ ဆင်းတု
 တော် ဝ-ဆူကို ခြေဖြင့်တိုက်မိသဖြင့် တွေ့ရှိဆယ်ယူပြီး
 ကိုးကွယ်ခဲ့သည်။

တလထော်သည် ဗုဒ္ဓဆင်းတုတော်တို့ကို ကိုးကွယ်

သဖြင့် မင်းဖြစ်မင်းဒဏ်သင့်စေတ သင့်စေတော့၊ မိမိ
 ယုံကြည်ရာ ကိုးကွယ်မှုအား အချက်မခံနိုင်ဟု စိတ်ပိုင်း
 လျှက် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် ကိုးကွယ်ထားသည်။
 ထိုသတင်းကို တိဿမင်းကြီး ကြားသိသောအခါ တလထော်
 အား မင်းအာဏာဆန့်ကျင်သူအဖြစ် ဝမ်းဆီးချုပ်နှောင်
 လျက် “သတ်စေ”ဟု သတ်မိန့်ပေးခဲ့သည်။

တလထော် သူဌေးသမီးလေးအား မီးရှို့သတ်
 သော်လည်းမရ၊ ဆင်ဖြင့် နင်းသတ်သော်လည်း မသေနှင့်
 သူသတ်သမားတို့လက်လျော့ခဲ့ရသည်။ တိဿဘုရင်
 သည် ထိုအဖြစ်ကို ကြားသိသဖြင့် ကိုယ်တော်ရှုမြင်
 ပြီးသော် အဘယ်သို့သော အစွမ်းကြောင့် သတ်၍
 မသေပါသနည်းဟု အမေးရှိလေရာ ... ဗုဒ္ဓ၏မေတ္တာ
 အစွမ်း ဖြစ်ပါသည်ဟု ဖြေကြားပြီး၊ ယုံကြည်တော်
 မမူပါလျှင် မိမိကိုးကွယ်ထားသော ရုပ်ပွားတော် ဝ-ဆူ
 တို့သည် မိမိဦးခေါင်းထက်သို့ ရှာန်ဖြင့် ကြွချီပြတော်
 မူ၏”တူ၍ အမိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်လေရာ ... ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်
 ဝ-ဆူလည်း အစဉ်အတိုင်း ရှာန်ပျံကြွချီတော်မူလာ
 လေ၏။

ထိုအချိန်၌ ဗြဟ္မဏတို့၏ နဝင်္ဂရုပ်တူသည် အလို
အလျောက် ပြိုကွဲပျက်စီးသွားလေ၏။ တိဿဘုရင်လည်း
ထိုအဖြစ်ကိုမြင်ပြီးသော် များစွာသော သံဝေဂရပြီးသည်
နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအယူ၌ ပြန်လည်သက်ဝင်ယုံကြည်
လာတော့လေ၏။

သူငွေသမီးတလထော်ကိုလည်း သုဘန္တီ(ဘန္ဒြာ
ဒေဝီ)တူသောအမည်ဖြင့် အဝ္ဂပတေသီမိဂုရားကြီး တင်
မြှောက်တော်မူခဲ့လေ၏။

ရှင်စောပုကား ဗုဒ္ဓဘာသာကို အစဉ်အမြဲ အသက်ကို ပဓာန
မထားဘဲ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခဲ့သူ တလထော်ကို အားကျခဲ့သည်။
မိမိဘုရင်မအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိချိန်၌ကား သာသနာကို များစွာ
ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည်။

မွန်တို့၏အထွတ်အမြတ်ထားရာ ရွှေပုတေဇေတီ

ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့်ရှင်စောပု

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု အများဆုံးပြုပြင်မွမ်းမံ၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အများဆုံးပြုခဲ့သောစေတီမှာ ဒဂုန်မြို့ရှိ ဆံတော်ရှင်စေတီ (ရွှေတိဂုံ)စေတီတော်ကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်မကြီးသည် ဆံတော်ရှင်ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးအား အလွန်တရား ကြည်ညိုလှ၍ ထိုစေတီတော်ကြီးတွင် သဒ္ဓါတရားထက်သန်လှစွာဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သမက်တော်ဓမ္မစေတီအား ထီးနန်းလွှဲအပ်ပြီးသည့်နောက်တွင် ဒဂုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့စံပြန်သည်။ ရွှေတိဂုံဆံတော်ပြတ်၏ အနောက်တောင်ဘက်၌ မြို့နန်းတည်၍ ဆောက်လုပ်ထားသော စံအိမ်တော်၌ အသက်ထက်ဆုံးနေထိုင်ပြီးလျှင် ဥပုသ်သီလစောင့်ထိန်းကာ၊ တရားဘာဝနာ စီးဖြန်းလေ့ရှိသည်။

ရွှေတောင်ကြီးပမာ တဝင်းဝင်းနှင့် တင့်တယ်သဟာယ်စွာ ရှိနေသော ဆံတော်ရှင်စေတီကြီးကို ရောဂါဒိဋ္ဌိရှိ ဖိစီးနှိပ်စက်လှည့်ကန်အထိ သမာဓိတည်စွာဖြင့် အာရုံပြုကာ လက်အုပ်ချိ၍ ကြည်ညိုမြတ်နိုး ရှိခိုးလျက်ပင် ကံတော်ကုန်ခဲ့လေသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရားကြီး၏ အရှေ့ဘက်စောင်းတန်းအလယ်ပစ္စယံတွင် သက္ကရာဇ် ၁၂၄၁(၁၈၈၀)ခုနှစ်တွင် ကျောက်စာဌာနမှ တူးဖော်ဖွဲ့စည်းသော ပါဠိဘာသာ၊ ဗွန်ဘာသာ၊ မြန်မာဘာသာတို့ဖြင့် ရေးထိုးထားသည့် ကျောက်စာတိုင် ၃-တိုင်ရှိသည်။

ထိုကျောက်စာများတွင် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုနှင့် သမက်တော်တို့သည် ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်အား မည်ကဲ့သို့ ဆံတော်မြှင့်တင်၍ မည်ကဲ့သို့ ပြုပြင်မွမ်းမံခဲ့ပုံများကို အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဖွန်တိုင်းဌာန ရာမည၏မင်းအဆက်ဆက်တို့သည် စေတီတော်ကြီးကို အစဉ်အဆက် ပြုပြင်မွမ်းမံခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးနှင့် သမက်တော်တို့သည် ဓမ္မစေတီမင်းပြုစဉ်ကာလအတွင်း သားနှင့်အမိ၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်း ခြံရံလျက် ဘုရားခြေတော်ရင်း၌ ကြွရောက်စံပြန်ပြီးလျှင် ကြီးစွာသော အလှူဒါနကို ပြုကြ၏။ စေတီတော်ပတ်လည်ရှိ ချောက်ကမ်းပါးနှင့် ချိုင့်ဝှမ်းများကို ထံကျောက်တုံးကြီးများဖြင့် ဖို့စေသည်။

၁၈၅၀ ခြည့်နှစ်၊ ဧရာဝတီတောင်ပိုင်း
ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုမြင်ခဲ့သော ကုန်းတော်မြေပစ္စယာအဆင့်များ

မြင်သောကုန်းမြေတို့ကိုလည် ညီညာစေရန် တူးညှိစေသည်။
အပြင်ဘက်တို့တွင် ဂဝံကျောက်တုံးများဖြင့် စီစေသည်။ ဝေတီကို
ခံသော ပစ္စယံပေါ်တွင် ကျောက်ထီးများ ပြုလုပ်၍ ရွှေချသည်။
ပန်းတင်ခုံပစ္စယံပေါ်ကို ခါးဖွဲ့၍ ကျောက်မြင့်ပြီးသော ဆီမီးအိမ်
တို့ဖြင့် ပတ်လည်စီထားသည်။ စသည်ဖြင့် ရွှေတိုဝံဝေတီတော်အား
အထူးတလည် မွမ်းမံပုံများကို ဖော်ပြထားသည်။
ဘုရင်မကြီးသည် ဒဂုန်ဆံတော်မြတ်ကို အလွန်တရာ ကြည်ညို
တော်မူသဖြင့် မိမိ၏ ကိုယ်အလေးချိန်ဖြစ်သော ရွှေစပ် ၂၅

ပိဿာကို မျက်ပါးခတ်ပြီးလျှင် ဝေတီတော်ကြီးတွင် ရွှေပြားသင်္ကန်း
ကပ်လှူတော်မူခဲ့သည်။ မြို့သူမြို့သားတို့ကလည်း ရွှေပိဿာချိန်
၅၀ မျှကိုကူ၍ ပူဇော်ကြသည်။ ဘုရင်မကြီးသည် ကြေးချိန်
၁၇၀၀-ပိဿာရှိ ခေါင်းလောင်းကြီးတစ်လုံးကိုလည်း သွန်းလုပ်
လှူဒါန်းသည်။ ဝေတီတော်ကြီးအတွက် နယ်မြေ ၄-ရပ်ကို လှူတော်
မူရာ၊ ဤသို့ဖြစ်၏။

- ၁။ ဝေတီတော်မှ အရှေ့လားသော် ကျိုက်ကနက်ဘုရားအထိ။
- ၂။ ဝေတီတော်မှ အနောက်လားသော် ကျိုက်ကနက်ဘုရားအထိ။
- ၃။ တောင်သို့လားသော် ကျိုက်နတ်ဘုရားအထိ။
(အချို့က ကျိုက်အသုတ်ဟုခေါ်သည်။)

၄။ မြောက်သို့လားသော် ကျိုက်မိုးရပ်ဘုရားအထိ။
ဟူ၍ သတ်မှတ်၍ ဘုရားကြီး၏ဝတ္ထုကမြေအဖြစ် လှူတော်
မူသည်။ ထို့အပြင် ဘုရားကြီးရင်ပြင်တော်အပြည့် ကျောက်ပြား
ခင်းသည်။ ရင်ပြင်တော်အဆုံးပတ်လည်တွင် မဟာရံတံတိုင်း ၇-
ထပ် ပြုလုပ်၍ တံတိုင်းများအကြားတွင် အုန်းပင်၊ ထန်းပင်၊
ပေပင်၊ သရက်ပင်၊ ပိန္နဲပင်၊ ကံ့ကော်ပင် စသည့်အပင်အမျိုးမျိုးကို
စိုက်စေသည်။ တံတိုင်းအောက်ဆင့်ဝေတီပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဇရပ်
ကြီးများကို ဆောက်လုပ်စေလေသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီမြတ်ကြီးတွင် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု လှူဒါန်းခဲ့သော ကောင်းမှုအလှူဒါနများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စေတီတော်ကြီး၏ သမိုင်းနှင့် မွန်သမိုင်းတို့၌ အသီးသီးဖော်ပြထားသည်မှာ “ရှင်စောပု ဘုရင်မသည် စေတီတော်ကြီးတွင် ထီးဖြူလေးစင်း၊ ရွှေသပိတ်လေးလုံး၊ ရွှေပန်းကန်လေးလုံး(ပန်းကန်တစ်လုံးလျှင် ဆန်တစ်တင်းချက်ခန့် ခန့်သည်။) ငွေပန်းကန်ရှစ်လုံး၊ ရွှေငွန်းလေးစင်း၊ ငွေငွန်းရှစ်စင်း၊ (ငွန်းတစ်စင်းလျှင် ဆန်တစ်စလယ်ချက်ဝင်သည်)၊ ဆွမ်းသင်ပုတ်တော် ၄၄-ခွက်၊ ရေအိုးကြီး ၄-လုံး၊ ထွေးအင် ၄-လုံး၊ ကုလားစည် ၄-လုံးနှင့် စောင်းတန်းပုခံ ၄-ဘက်၊ လေးဆောင်တို့ကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။

ထို့အပြင် စေတီတော်ကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန် တံခါးစောင်း၊ တံမြက်လှည်း၊ ပန်းတင်သမား၊ ဆီမီးခွက်ထွန်းသမား စသည်တို့ကိုလည်း လှူထား၍ စေတီတော်ကြီးအား ပြုပြင်မွမ်းမံရန် ပန်းတိုင်ဖို လေးဖိုနှင့် ပတ်ဝိုင်းလေးဝိုင်းကိုလည်း ထားရှိသည်။ ဘုရင်မကြီးသည် စေတီတော်ကြီးအတွက် ထိုမျှပြည့်စုံလုံလောက်စွာ လှူဒါန်းထားပြီးလျှင် နေ့စဉ်နေ့တိုင်းလည်း ဥပုသ်သီတင်းဆောက်တည်လေ၏။

အနောက်ဘက်စောင်းတန်းမှ ကုန်းတော်ပေါ်သို့ တက်၍

ဆံတော်ရှင်စေတီကြီးကို ကြည်လင်သန့်ရှင်းကြီးမားစွာဖြင့် ပူဇော်ကြည်ညိုလေ့ရှိသည်။

မိတ်ဆွေစာပေမှ ရုပ်ပုံများကို အသုံးပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရာဇာဓိရာဇ်မှသည် ဂျင်စောပုအထိ ကျိတ်ခေါက်ဘုရားကုသိုလ်တော်

သက္ကရာဇ် ၈၈၇-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၄-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် လျှင်ပြင်းစွာ လှုပ်ခတ်သောကြောင့် ၆၂-နှစ်မျှ ကြာမြင့်ပြီဖြစ်သော ဗညားဦးဘုရင်၏ ကျိတ်ခေါက်စေတီတော်သည် နှစ်ခြမ်းကွဲပြီး အုတ်ပုံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရလေသည်။ ဆံတော်ရှင်ပျက်စီးလေသည့်အကြောင်းကို ရာဇာဓိရာဇ်သားတော်၊ ဗညားရံက ခမည်းတော်အား လျှောက်ထားလေသဖြင့် ရာဇာဓိရာဇ်သည် နှလုံးမသာယာဖြစ်တော်မူလေ၏။

ထိုအချင်းရက်ကို အမတ်ကြီး “ယိုကရတ်” မြင်လေသော် ကျိတ်ခေါက်စေတီတော် ပြုပျက်ခြင်းသည် အရှင်မင်းကြီးအား

နတ်များက ကုသိုလ်ပြုရန် လမ်းဖွင့်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ မကောင်းနိမိတ်ဟု မယူဆသင့်ကြောင်း သတိပေးလေမှ မင်းကြီး၏ ပူပန်ခြင်းသည် ပျောက်ကင်းသွားလေသည်။

ထိုနှစ် တပေါင်းလပြည့်တွင် ရာဇဓိရာဇ်သည် သူ၏ကောင်းမှု ကျိတ်ခေါက်စေတီ ပြီးစီးခြင်း၊ ထီးအသစ်တင်လှူနိုင်ခြင်း စသည့် ကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်မှာ သားတော် ဗညားရံနှင့် စစ်ကဲသမိန်မြ၊ စစ်ကဲစောခိုရိုက်တို့၏ ကြိုးပမ်းမှုများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရှေးဌာပနာဟောင်းများအပြင် ဌာပနာအသစ်များစွာထည့်၍ မင်းကြီးနှင့်တကွ မိဖုရား၊ မင်းညီမင်းသား၊ များမတ်တို့ ပူဇော်ခဲ့ကြ၏။

ရာဇာဓိရာဇ်ကောင်းမှုဖြစ်သော ကျိတ်ခေါက်စေတီတော်၏ အမြင့်မှာ အတောင် ၃၀ ဖြစ်လေ၏။ သားတော် ဗညားရံသည် ခမည်းတော်ရာဇာဓိရာဇ်ထံမှ အခွင့်ရသဖြင့် ကျိတ်ခေါက်စေတီတော်ကို တပို့တွဲလတွင် အပြီးသပ် ရှေ့ဆိုင်း၊ ရှေ့သင်္ကန်း ကပ်လှူခဲ့လေ၏။

ထို့နောက် ကျိတ်ခေါက်စေတီတော်၏ ဒီဃကာဖြစ်သော သီဟရာဇာဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတသောမရာဇာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘွဲ့နှစ်တန်ခံတော်မူသော ရာဇာဓိရာဇ်သည် ကံကုန်တော်မူ၍ သားကြီးစောလေကျန်းထောသည် ဗညားဓမ္မရာဇာဘွဲ့ခံ၍ တံသာ

ဝတီနန်းကို ဆက်ခံခဲ့သည်။ ထိုမင်းသည်လည်း ကျိုက်ခေါက်
စေတီတော်သို့ ဘုရားပူးလာပြီးသော် ဆီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ပန်း၊
တံခွန်၊ ကုက္ကား၊ မုလေးပွား၊ သစ်သီး၊ ဆွမ်းတို့နှင့် ဆံတော်ရှင်အား
ကန်တော့လေ၏။

သံဃာအပါး ၁၀၀ တို့ကိုလည်း ဆွမ်းကပ်တော်မူခဲ့သည်။
ကျိုက်ခေါက်ကိုပူးပြီးနောက် မွန်တာသာဖြင့် လရင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
ဒရင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရေးသားသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့
ဆက်လက်သွားပြီး ဘုရားပူးလေ၏။ ဒုဂ်မြို့စားဗညားရုံက ပုန်ကန်
ထကြွလေသောကြောင့် ဗညားဓမ္မရာဇာသည် ကျိုက်ခေါက်စေတီ
တော်အား ကသုတ်ကယက်ပူးမြော်၍ ဟံသာဝတီသို့ ပြန်ခဲ့သည်။

ဒုဂ်မြို့စား ဗညားရုံသည်လည်း ဟံသာဝတီတွင် မင်းအဖြစ်ကို
ရရှိသောအခါ ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်၏ အထက်ရင်ပြင်ပေါ်၌
အာရုံခံတန်းဆောင်၊ အောက်ရင်ပြင်တော်၌ ဓမ္မာရုံနှင့် စရပ်လေး
ဆောင်၊ ကျိုက်ခေါက်ဘုန်းကြီးကျောင်းဟူသော အဆောက်အဦ
သစ်များကို ဆောက်လုပ်ကာ ကျိုက်ခေါက်စေတီတော် သာသနာ
ထွန်းလင်းစည်ကားအောင် ပြုခဲ့သည်။

ရှင်ဘေပုနှင့် ကြင်ယာတော်သမိန်စည်သူတို့မှ မွေးသော
သားတော်ဗညားမရူး ဟံသာဝတီထီးနန်းကို ဆက်ခံသောအခါ

ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်အား ကိုယ်လုံးတော်အပြည့် ရွှေချပေး
လေ၏။ ထို့ပြင် ထီးတော်နှင့် ငှက်မြတ်နားတော်၊ ကြာပူးတို့သည်
မိုးကြိုးထိမှန်ချက်ကြောင့် ကျိုးပျက်ခဲ့လေ၏။ ထိုအခါ အင်းဝမှ
ပညာရှင်များဖြစ်သော ပန်းတဉ်း၊ ပန်းပဲ၊ ပန်းထိမ်များကို ဖိတ်
ခေါ်၍ ထီး၊ ငှက်မြတ်နား၊ ကြာပူးအသစ်များကို ပြုလုပ်စေပြီး
ထပ်မံတင်လှူခဲ့သည်။

လိက်မွတ်ထောနန်းဆက်ခံသောအခါ ဟံသာဝတီနေပြည်တော်
မှ မိုင် ၅၀ ကွာဝေးသော သန်လျင်မြို့၌ တည်ရှိသည့် ကျိုက်
ခေါက်စေတီတော်သည် ထိုမင်းထံမှ အလှူပစ္စည်းတစ်ခုမျှ မရရှိ
ခဲ့ပေ။ လိက်မွတ်ထော နန်းသက်ကုန်သော် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု
နန်းတက်ခဲ့လာပြန်သည်။

ဝံဝံဝံဝံဝံ ချိုချိုခေါခေါဝံဝံဝံဝံ ဝံဝံဝံ

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၈၂၀-ခုနှစ်တွင် လျှင်ကြီး ပြင်းစွာလှုပ်သောကြောင့် ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်ကြီး ပြိုပျက်ခဲ့ရပြန်လေသည်။

ခမည်းတော်၏ ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်မှာ ပန်းတင်ခုံသာသာ မျှသာ ကျန်ခဲ့၍ ပန်းတင်ခုံထိပ်ပြင်ကို ညှိပြီးလျှင် ဖိနပ်တော်မှ ငှက်ပျောဖူးအုတ်ရိုးအဆုံးကို ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုမှလည်းကောင်း၊ ထီး၊ ငှက်မြတ်နား၊ ရောင်လှုံ၊ ကြာပူများကို သမက်တော်ဓမ္မစေတီ နှင့် သမီးတော်နဲတကာထော်တို့မှလည်းကောင်း၊ မှူးမတ်မျိုးနွယ် များမှလည်းကောင်း၊ ကျောက်ပြား၊ ရင်ပြင်ကို တိုင်းသူပြည်သား များကလည်းကောင်း အသီးသီးလုပ်ဆောင်ကာ နိဗ္ဗာန်လမ်းခင်းကြ ကုန်၏။ သက္ကရာဇ် ၈၂၂-ခုတွင် ပြီးသည်ဟု တမည်းရေးလေ၏။

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် မှတ်သားလောက်သော ကောင်းမှု များကို ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်ခြေရင်း၌ ပြုခဲ့သည်။ ထိုကုသိုလ် များကိုကြည့်လျှင် သမိန်စည်သူဇရပ်၊ မဟာသီဟသူဇရပ်၊ ကလေး ကျေးတောင်ညိုဇရပ်၊ တရဖျားဇရပ်၊ မိုးညှင်းဇရပ်များကို တွေ့နိုင် သည်။

ဆံတော်ရှင်ကျိုက်ခေါက်စေတီအား သက္ကရာဇ် ၈၂၃-ခုနှစ်တွင် နယ်လုံးတော်ပြည့် ရွှေသင်္ကန်းကပ်လှူပေးခဲ့သည်။ ကျိုက်ခေါက်

စေတီတော်နှင့်တကွ ကျောင်း၊ သိမ်၊ ဗရပ်၊ တန်ဆောင်းများကို ပြုစုရန် အလုပ်အကျွေး ၃၀ နှင့် လယ်ဧက ၂၅၀ ကိုလည်း လှူဒါန်းခဲ့သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၅-ခုနှစ် မှ ၁၃၂-ခုနှစ် အတွင်း ဘုရင်မကြီးသည် ဒဂုန်မြို့၌စံကာ သာသနာအရေးများကိုသာ နေ့စဉ် ဆောင်ရွက်တော်မူစဉ် ကျိုက်ခေါက်စေတီတော်သို့ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း လာ၍ တံမြက်စည်းလှည်းခြင်း၊ ရေ၊ မီး၊ ပန်း၊ ဆွမ်းကပ်လှူခြင်း၊ ဥပုသ်ရက်ရှည်စောင့်ခြင်းများဖြင့် ကုသိုလ်ပွားတော်မူခဲ့သည်။

ရှင်စောပု၏ဘဝနိဗ္ဗာန်

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ကုသိုလ်တော်အမျိုးမျိုးပြုလျက် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ်ကာ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်တွင် နေ့စဉ်ဝတ်မပြတ် ပြုတော်မူနေစဉ် အရွယ်တော်အိုမင်းရင့်ရော်နေပြီ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဇရာဒုဗ္ဗလ နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့် မကျန်းမမာ ဖြစ်တော်မူပေသည်။

သမက်တော်ဓမ္မစေတီနှင့် သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီ၊ သမီး ငယ် ရာဇဒေဝီတို့သည် ဆွေတော်မျိုးတော်များ၊ သမားအကျော် အမော်များနှင့် ဗေဒင်ဟူးရားတတ်ကျွမ်းသူတို့ပါ အပါအဝင်ဆောင်လျက် ဒဂုန်လာ၍ ဘုရင်မကြီးအပါးတွင် နေ့ညမပြတ် စောင့်ကြပ်ကုသ ပြုစုကြသည်။

ဘုရင်မကြီး၏ လူအိုရောဂါမှာ သက်သာခြင်းသို့မတိုင်ဘဲ သက္ကရာဇ် ၈၃၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆုတ် ၁၃-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ရဟန္တာတို့သော်မှ မလွန်ဆန်နိုင်သော အနိစ္စသဘောသို့ ရွှေ့လျှော့ပြောင်းကြွ နတ်ရွာစံတော်မူသွားလေ၏။ ဝိသုဒ္ဓိရာဇဗညားထောဘွဲ့ခံဘုရင်မကြီး ရှင်စောပု၏ ကြွင်းကျန်သော ရုပ်ကလာပ်တော်ကို သမက်တော်ဓမ္မစေတီနှင့် သမီးတော်နှစ်ပါးသည် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာနှင့် ရှေးမင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း သင်္ဂြိုဟ်တော် မူခဲ့လေ၏။

အရိုးတော်များကို စံနန်းတော်မြောက်ဘက်၌ ဂူသွင်း၍ ထားလေ၏။

မှန်နန်းရာဇဝင်နှင့် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းကြီးတို့တွင် ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုကံတော်ကုန်နေ့စွဲကို ဤသို့ဖော်ပြထားကြောင်း ကွဲလွဲစွာ တွေ့ရသည်။

“ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သက္ကရာဇ် ၈၃၄-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၇၉-နှစ်တွင် ရန်ကုန်၌ စံနေစဉ် ကံကုန်သည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာရာဇဝင်တစ်လျှောက် တစ်ပါးတည်းသော ပြည်ကြီးရှင်၊ ဘုရင်မကြီးပေတည်း။ ခမည်းတော်၊ မောင်တော်၊ သားတော်၊ တူတော်နှင့် သမက်တော်တို့သည် မင်းချည်းနှင့်နှစ်မြစ်ကြ၍ ကိုယ်တိုင်လည်း

ဘုရင်မ မဖြစ်မီက မြန်မာဘုရင်လေးပါး၏ မိဖုရားအဆက်ဆက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသော ထူးခြားသည့် မဟာသွေး၊ မဟာဆီ ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သည်။

ဘုရင်မကြီးရန်ကုန်တွင် စံမြန်းစဉ်က ဘုရင်မကြီး၏စံအိမ်တော်သည် ရွှေတိဂုံအနောက်တောင်ဘက်ရှိ စစ်တပ်နေရာ ဖြစ်မည်ဟု ခန့်မှန်းရကြောင်း ရွှေတိဂုံသမိုင်းစာစောင်တွင် ဖော်ပြသည်။ ဘုရင်မကြီး နတ်ရွာစံသောအခါတွင် အလောင်းတော်ကို တံသာဝတီသို့ ပြန်မယူဘဲ၊ ဘုရင်မကြီးပျော်မွေ့သည့် ဒဂုန်(ရန်ကုန်)တွင် သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့၏။ ရန်ကုန်မြို့မြေဒီကုန်း ပြည်သူ့ရဲတပ်စခန်းနှင့် စမ်းချောင်းအကြားတွင် ရှင်စောပုကုန်းဟု ယနေ့တိုင် ခေါ်ဝေါ်နေကြသော အရပ်ရှိရာ ထိုအရပ်သည် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု သင်္ဂြိုဟ်ရှိရာအရပ်ဟု ယူဆကြသည်။

ဘုရင်မကြီးအသုံးပြုသည့် ရွှေခေါင်းဆောင်းတစ်ခုကိုလည်း လန်ဒန်မြို့ ဝိတိုရိယနှင့် အယ်လဘတ်ပြတိုက်ကြီးတွင် ယနေ့တိုင် ပြသထားသည်။

သန်းထွန်း(လှည်းကူး)